

UDKAST 21/01-2022

Forslag til

Lov om ændring af lov om institutioner for almen- gymnasiale uddannelser og almen voksen- uddannelse m.v., lov om institutioner for er- hvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser

(Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser)

§ 1

I lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksen-uddannelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1752 af 30. august 2021, som ændret ved § 1 i lov nr. 1562 af 27. december 2019 og § 1 i lov nr. 2532 af 22. december 2022, foretages følgende ændringer:

1. § 8, stk. 2, ophæves og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Børne- og undervisningsministeren fastsætter den samlede kapacitet på landsplan og for de fem regioner opdelt på de fire gymnasiale ungdomsuddannelser samt pre-ib og efter indstilling fra institutionerne og i samarbejde med regionerne de enkelte afdelingers kapacitet for hver enkelt gymnasial uddannelse på den pågældende afdeling. Større kapacitetstilpasninger i nedadgående retning på enkeltinstitutioner skal ske gradvist.

Stk. 3. Hver afdeling skal mindst have en kapacitet på 84 elever. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte minimumskapaciteten til færre elever, hvis det vurderes at være nødvendigt for at opretholde tilstrækkelig uddannelsesdækning i et geografisk område, herunder i andre geografiske områder. På afdelinger med flere gymnasiale uddannelser opgøres minimumskapaciteten samlet for de gymnasiale uddannelser.

Stk. 4. Regionsrådet kan, efter børne- og undervisningsministeren har fastsat kapaciteten for de enkelte afdelinger efter stk. 1, i særlige tilfælde og om nødvendigt hæve en afdelings kapacitet med en eller flere elevpladser.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 5.

2. Efter § 8, stk. 3, der bliver stk. 5, indsættes som nyt stykke:

»Stk. 6. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kapacitetsfastsættelsen, herunder om procedure og regionernes tildeling af kapacitet efter stk. 4.«

3. § 8, stk. 2, ophæves og i stedet indsættes:

UDKAST

»Stk. 2. Børne- og undervisningsministeren fastsætter den samlede kapacitet på landsplan og for de fem regioner for hver af de fire gymnasiale ungdomsuddannelser samt pre-ib.

Stk. 3. Inden for rammerne af børne- og undervisningsministerens beslutning efter stk. 2, tildeler regionsrådet efter indstilling fra institutionerne og, hvor det er relevant, i dialog med naboregionerne hver afdeling en kapacitet for hver enkelt gymnasial uddannelse på den pågældende afdeling. Større kapacitetstilpasninger i nedadgående retning på enkeltinstitutioner skal ske gradvist.

Stk. 4. Hver afdeling skal mindst have en kapacitet på 84 elever. Børne- og undervisningsministeren kan efter indstilling fra et regionsråd tillade, at regionsrådet fastsætter minimumskapaciteten, jf. 1. pkt., til færre elever, hvis det vurderes at være nødvendigt for at opretholde tilstrækkelig uddannelsesdækning i et geografisk område, herunder i andre geografiske områder. På afdelinger med flere gymnasiale uddannelser opgøres minimumskapaciteten samlet for de gymnasiale uddannelser.

Stk. 5. Regionsrådet skal, efter søgetallet er kendt, tilpasse afdelingernes kapacitet, hvis det er nødvendigt.

Stk. 6. Børne- og undervisningsministeren kan, efter søgetallet er kendt, med det formål at understøtte en balanceret elevsammensætning, endvidere tilpasse den kapacitet, som regionsrådet har tildelt de enkelte afdelinger.«

Stk. 3 bliver stk. 7.

4. Efter § 8, stk. 3, der bliver stk. 7, indsættes som nyt stykke:

»Stk. 8. Børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om kapacitetsfastsættelsen, herunder om procedure, tildeling af overkapacitet, gradvis indfasning af større kapacitetstilpasninger, institutionernes indstilling om kapacitet, hvilke hensyn regionsrådene skal tage i forbindelse med fastsættelse af de enkelte afdelingers kapacitet, hvilken periode afdelingernes kapacitet fastsættes for og for regionens efterfølgende tilpasning af afdelingernes kapacitet, herunder afdelingernes og institutionernes indberetninger til regionen om ledig kapacitet.«

5. Efter § 8 a indsættes:

»§ 8 b. Børne- og undervisningsministeren kan inden fristen for at søge om optagelse på en gymnasial ungdomsuddannelse beslutte at flytte dele af kapaciteten til et eksisterende uddannelsesudbud fra en institution eller afdeling til en anden for at understøtte en balanceret elevsammensætning.«

6. I § 11 indsættes efter stk. 1 som stykke 2:

»*Stk. 2.* Regionsrådet afgiver efter høring af den berørte institution indstilling til børne- og undervisningsministeren om, hvorvidt en institution eller en afdeling bør nedlægges, hvis den efter iværksættelse af en genopretningsplan, jf. § 53 a, de efterfølgende to år ikke har formået at opnå en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet til den eller de pågældende uddannelser.«

7. Efter § 11 indsættes:

»§ 11 a. Regionsrådet kan godkende en institution efter denne lov til at være et profilgymnasium med den virkning, at ansøgere, der er relevante for den særlige profil, kan opnå forrang til at få reserveret en foreløbig plads på institutionen eller en konkret afdeling som profilelev. En institution eller en afdeling skal have en særligt stærk faglig profil for at kunne blive godkendt som profilgymnasium. Regionsrådet kan ved godkendelsen fastsætte et loft over institutionens eller afdelingens andel af profilelever. Regionsrådet kan tilbagekalde en godkendelse efter 1. pkt.

Stk. 2. Regionsrådet skal i forbindelse med behandling af en ansøgning om at få profilstatus overveje, i hvilket omfang en godkendelse kan resultere i en skævvridning af elevsammensætningen eller elevsøgningen og løbende monitorere om godkendte profilgymnasier og de omkringliggende institutioner får en skæv elevsammensætning.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte et loft over institutionens andel af profilelever, ændre det loft over institutionens andel af profilelever, som regionsrådet har fastsat, suspendere optaget af profilelever på institutionen i et eller flere år eller tilbagekalde institutionens godkendelse som profilgymnasium.

Stk. 4. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler for institutionernes ansøgning og regionsrådets godkendelse til profilgymnasium, herunder om kriterier og vilkår for godkendelse, loft for antal profilelever, tilbagekaldelse af godkendelse, krav til faglige rammer og frister.«

8. Før § 12 indsættes følgende:

»Elevfordeling

§ 11 b. Styrelsen for It og Læring indhenter til brug for elevfordeling samt til administrativ og statistisk brug på ministeriets område, oplysninger på individniveau om CPR nr., institutionsnummer, uddannelse, klassetrin, klassebetegnelse, tilrettelæggelse, afgangsårsag og start- og slutdato hos institutionerne og oplysninger om CPR ID, navn, beskyttelse af navn og

UDKAST

adresse, registrerede forældre og adresse hos Det Centrale Personregister og Danmarks Adresseregister.

Stk. 2. Styrelsen for It og Læring indhenter til brug for beregninger, herunder af indkomstkategorier, zonetyper og ansøgers placering i indkomstgrupper, samt til administrativ og statistisk brug på ministeriets område oplysninger om ansøgernes forældres indkomst hos told- og skatteforvaltningen, jf. § 11 f, herunder oplysninger i elektronisk form.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte data videregives til regionerne til brug for elevfordeling, jf. § 11 d, stk. 2.

§ 11 c. Styrelsen for It og Læring udarbejder et datagrundlag til brug for elevfordeling samt til administrativ og statistisk brug på ministeriets område. Datagrundlaget indeholder stamoplysninger om ansøgerne, deres ansøgningsdata, deres transporttid til afdelinger med gymnasiale uddannelser og deres forældres indkomst.

Stk. 2. Data fra datagrundlaget videregives til en central it-understøttet fordelingsmekanisme, jf. § 11 d.

§ 11 d. Styrelsen for It og Læring stiller som databehandler en central it-understøttet fordelingsmekanisme, Den koordinerende Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser, til rådighed for regionerne til brug for fordeling af ansøgere til de 3-årige uddannelser til almen, merkantil og teknisk studentereksamen og den 2-årige uddannelse til hf-eksamen samt pre-ib. Styrelsen for It og Læring udvikler og driver fordelingsmekanismen på regionernes vegne. Regionerne er dataansvarlige for behandlingen af de indlæste personoplysninger i fordelingsmekanismen og kan i opgaveløsningen behandle ansøgers personnumre med henblik på en entydig identifikation.

Stk. 2. Styrelsen for It og Læring handler som databehandler alene efter dokumenteret instruks fra regionerne. Styrelsen for It og Læring skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, og mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og med databeskyttelsesloven. Styrelsen skal herved også sikre, at it-løsningen for systemet til elevfordeling opfylder forordningens krav til databeskyttelse gennem design og databeskyttelse gennem standardindstillinger.

Stk. 3. Styrelsen for It og Læring skal efter anmodning fra regionerne give tilstrækkelige oplysninger til, at regionerne kan påse, at der er truffet de i stk. 2 nævnte tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

UDKAST

Stk. 4. Styrelsen for It og Læring fastsætter efter forhandling med Danske Regioner nærmere regler om regionernes opgaver og ansvar som dataansvarlige, jf. stk. 2, og om styrelsens opgaver og ansvar som databehandler.

§ 11 e. Børne- og undervisningsministeren opdeler landet i zoner. Hver zone skal være geografisk sammenhængende. Zonerne skal afgrænses, således at ingen kommune geografisk henhører under mere end en zone.

Stk. 2. En zone er en fordelingszone, når differencen mellem forældreindkomsten på mindst en af de gymnasiale uddannelser på afdelingerne i zonen og forældreindkomsten på de gymnasiale uddannelser i hele zonen under et overstiger en grænse, som er fastsat af børne- og undervisningsministeren. Øvrige zoner er afstandszoner.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om zoneopdelingen, herunder hvornår en zone bliver afstands- eller fordelingszone, hvornår en zone skifter status, og hvordan forældreindkomst opgøres.

§ 11 f. Styrelsen for It og Læring inddeler på regionernes vegne på nationalt plan ansøgerne i tre indkomstkategorier: lav-, mellem og højindkomstkategori på baggrund af forældreindkomst. Lavindkomstkategorien består af ansøgere med forældreindkomst blandt de 25 procent af ansøgerne med de laveste forældreindkomster. Mellemindkomstkategorien består af ansøgere med forældreindkomst blandt de 50 procent af ansøgerne med de midterste forældreindkomster. Højindkomstkategorien består af ansøgere med forældreindkomst blandt de 25 procent af ansøgerne med de højeste forældreindkomster. Ansøgere, som er fyldt 20 år eller fylder 20 år i det kalenderår, hvor ansøgeren søger om optagelse, samt ansøgere, for hvem der ikke kan indhentes oplysninger om forældreindkomst hos Skatteforvaltningen, bliver kategoriseret i mellemindkomstkategorien uanset den faktiske forældreindkomst.

Stk. 2. I fordelingszoner, jf. § 11 e, stk. 2, opgøres for hver uddannelse, hvor stor en andel af 1. prioritetsansøgere til den pågældende uddannelse med bopæl i zonen der er i henholdsvis lav-, mellem- og højindkomstkategorien.

§ 11 g. Forældreindkomstgrundlaget efter § 11 c, stk. 1, består af personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst, der anvendes til beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før de deri nævnte bundfradrag og fradrag for grundbeløb, samt med tillæg af aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 2. I indkomstgrundlaget fradrages, i det omfang det fremgår af opgørelsen, jf. stk. 2, førtidig udbetaling af

feriemidler efter § 17 a i lov om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler.

Stk. 2. Oplysningerne stilles til rådighed af told- og skatteforvaltningen og beregnes på grundlag af oplysninger på årsopgørelsen for det indkomstår, som ligger to år forud for det skoleår, ansøgningen vedrører.

§ 11 h. Ansøgere, der angiver et gymnasialt ønske i en fordelingszone som 1. prioritet, skal prioritere et minimum antal uddannelsesønsker. Et uddannelsesønske er en kombination af en uddannelse og en afdeling.

Stk. 2. Ansøgerne fordeles i fordelingsmekanismen, så deres uddannelsesønsker imødekommes bedst muligt, jf. stk. 3-5 og § 11 i og i. 1. prioritetsønsker søges imødekommet før 2. prioritetsønsker, som søges imødekommet før 3. prioritetsønsker, som søges imødekommet før 4. prioritetsønsker, mens 4. og efterfølgende gymnasiale prioriteter er sidestillede.

Stk. 3. Ansøgere kan opnå forrang til at blive optaget på en bestemt afdeling, hvis ansøgerne har angivet afdelingen som deres 1. prioritet, og i visse tilfælde hvis ansøgerne har angivet afdelingen som deres 2. prioritet. Ansøgere, som får forrang, kan få reserveret plads på en afdeling forud for øvrige ansøgere med samme prioritet, jf. §§ 11 i og j.

Stk. 4. Der må højst være en transporttid på 60 minutter hver vej for tildeling af plads til ansøgere, som ikke får opfyldt et prioriteret ønske.

Stk. 5. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om fordelingen af ansøgere mellem afdelingerne, herunder om procedure, antal uddannelsesønsker i fordelingszoner, forrang for visse elevgrupper og opgørelse af transporttid.

§ 11 i. På afdelinger i afstandszoner får alle ansøgere, som har prioriteret en afdeling som 1. prioritet, reserveret en plads på afdelingen, hvis afdelingen ikke har flere 1. prioritetsansøgere, end afdelingen har kapacitet til at optage. Hvis en afdeling har flere 1. prioritetsansøgere, end den har kapacitet til, får en ansøger, der har kortere transporttid fra bopælen til afdelingen, reserveret en foreløbig plads forud for en ansøger med længere transporttid. Hvis to eller flere ansøgere har samme transporttid, og der ikke er kapacitet til at reservere plads til dem alle på afdelingen, bliver der trukket lod om, hvilke ansøgere der får reserveret plads på afdelingen. Ansøgere, som ikke får reserveret en foreløbig plads på deres 1. prioritet, fordeles så vidt muligt til en plads på et efterfølgende prioriteret uddannelsesønske, jf. § 11 h, stk. 2. 2.-3. pkt. finder tilsvarende anvendelse ved fordeling af ansøgere til efterfølgende prioriteter.

Stk. 2. Ansøgere, som ikke får reserveret plads på et af deres uddannelsesønsker, jf. stk. 1, får reserveret plads på den uddannelse, ansøgeren har

ønsket som 1. prioritet, på den afdeling med ledig kapacitet, hvor ansøgeren vil få kortest transporttid fra bopælen til afdelingen, dog indenfor maksimalt 60 minutter, jf. § 11 h, stk. 4. Børne- og undervisningsministeren kan for enkelte afdelinger beslutte, at der ikke skal fordeles ansøgere til disse afdelinger efter 1. pkt.

§ 11 j. På afdelinger i fordelingszoner bliver kapaciteten på den enkelte uddannelse opdelt i tre dele. En del er forbeholdt ansøgere i lavindkomstkategorien, en del er forbeholdt ansøgere i mellemindkomstkategorien og en del er forbeholdt ansøgere i højindkomstkategorien. Fordelingen af kapaciteten svarer til indkomstfordelingen i de tre indkomstkategorier for den pågældende uddannelse i den zone, afdelingen ligger i, jf. § 11 e, stk. 2. En ansøger kan kun få reserveret plads i den del af afdelingens kapacitet, som er forbeholdt den indkomstkategori, ansøgeren er kategoriseret i. Dette gælder dog ikke for Sankt Annæ Gymnasium.

Stk. 2. På afdelinger i fordelingszoner får alle ansøgere, som har prioriteret afdelingen som 1. prioritet, reserveret en plads på afdelingen, hvis der ikke er flere ansøgere i den indkomstkategori, som ansøgeren tilhører, end afdelingen har kapacitet til at optage i denne indkomstkategori. Hvis en afdeling har flere 1. prioritetsansøgere, end den har plads til at optage inden for ansøgernes indkomstkategori, fordeles ansøgerne på afdelingen efter lodtrækning. Ansøgere, som ikke får en foreløbig plads på deres 1. prioritet, fordeles så vidt muligt til en plads på et efterfølgende prioriteret uddannelsesønske, jf. § 11 h, stk. 2. 2.-3. pkt. finder tilsvarende anvendelse ved fordeling af ansøgere til efterfølgende prioriteter.

Stk. 3. Ansøgere, som ikke får reserveret plads på et af deres uddannelsesønsker, jf. stk. 2, får reserveret plads på den uddannelse, ansøgeren har ønsket som 1. prioritet, på den afdeling med ledig kapacitet inden for ansøgerens indkomstkategori, hvor ansøgeren vil få kortest transporttid fra bopælen til afdelingen, dog indenfor maksimalt 60 minutter, jf. § 11 h, stk. 4. Børne- og undervisningsministeren kan for enkelte afdelinger beslutte, at der ikke skal fordeles ansøgere til disse afdelinger efter 1. pkt.

§ 11 k. Regionsrådet i den region, hvor ansøgeren har bopæl, fordeler de ansøgere, som ikke er blevet fordelt i den centrale fordelingsmekanisme efter §§ 11 i og j. Regionsrådet skal inden for rammerne af afdelingernes kapacitet fordele ansøgerne til en af ansøgernes prioriterede uddannelsesønsker eller til en afdeling på den af ansøgeren højest prioriterede uddannelse inden for maksimal transporttid. Regionsrådet kan hæve kapaciteten med det nødvendige antal elever på en afdeling, hvis det er nødvendigt for at tildele disse ansøgere plads. Regionsrådet samarbejder med naboregionerne

om fordelingen af ansøgerne, hvis de nærmeste afdelinger fra ansøgerens bopæl ligger i en tilstødende region.

Stk. 2. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om regionernes fordeling af ansøgere, som ikke bliver fordelt i den centrale fordelingsmekanisme.

§ 11 l. Regionsrådet i den region, hvor ansøgeren har bopæl, fordeler til og med første uge af november de ansøgere, hvis ansøgning ikke er indgået i fordelingsrunden efter §§ 11 i – 11 k, og de ansøgere og elever, som bliver optaget på eller skifter til en gymnasial uddannelse frem til og med første uge af november. 1. pkt. gælder dog ikke for ansøgere og elever, som bliver optaget efter § 14 eller § 14 b i lov om de gymnasiale uddannelser. Regionsrådet skal inden for rammerne af afdelingernes kapacitet fordele ansøgerne og eleverne til en af ansøgernes eller elevernes prioriterede uddannelsesønsker eller til en afdeling på den af ansøgeren eller eleven højest prioriterede uddannelse inden for maksimal transporttid. Regionsrådet kan hæve kapaciteten på en afdeling, hvis det er nødvendigt for at tildele disse ansøgere og elever plads. Regionsrådet samarbejder med naboregionerne om fordelingen af ansøgerne og eleverne, hvis de nærmeste afdelinger fra ansøgerens og elevens bopæl ligger i en tilstødende region.

9. § 12, stk. 1-5, ophæves og i stedet indsættes:

§ 12. Regionsrådet genoptager på begæring fra en ansøger eller forældremyndighedens indehaver sin behandling af ansøgningen, hvis de almindelige forvaltningsretlige betingelser herfor er opfyldt.

Stk. 2. Anmodning om genoptagelse skal være regionsrådet i hænde senest ti kalenderdage efter, at ansøgeren har modtaget afgørelsen om den foreløbige plads.

Stk. 3. Ansøgeren eller forældremyndighedens indehaver kan klage til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet over retlige spørgsmål i forbindelse med regionsrådets afgørelse i genoptagelsessagen, herunder om betingelserne for genoptagelse er opfyldt.

Stk. 4. Klagen skal stiles til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og sendes til regionsrådet. Klagen skal være modtaget af regionsrådet senest 10 kalenderdage efter, at ansøgeren har modtaget afgørelsen.

Stk. 5. Hvis regionsrådet ikke på baggrund af klagen imødekommer den fuldt ud, og ansøgeren ikke har trukket sin klage tilbage, udarbejder regionsrådet en udtalelse i sagen. Ansøgeren skal herefter have lejlighed til med en frist på fem kalenderdage at fremkomme med sine eventuelle bemærkninger til regionsrådets udtalelse. Sammen med klagen og sin udtalelse sen-

UDKAST

der regionsrådet ansøgerens eventuelle bemærkninger til udtalelsen til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet hurtigst muligt og senest fire kalenderdage efter, at regionsrådet har modtaget dem eller efter udløbet af ansøgerens frist for at fremkomme med sine eventuelle bemærkninger.

Stk. 6. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan træffe afgørelse om afvisning af klagen, hvis betingelserne i stk. 3 og 4 ikke er opfyldt, om fastholdelse af regionsrådets afgørelse, om ændring af afgørelsen til fordel for klageren eller hjemvisning af afvisning af afgørelsen til regionsrådets fornyede behandling. Styrelsen for Undervisning og Kvalitets afgørelse kan ikke påklages til Børne- og Undervisningsministeriet eller anden administrativ myndighed.

10. § 14 ophæves og i stedet indsættes:

»§ 14. En institution, der udbyder den 3-årige uddannelse til almen studentereksamen, uddannelse til merkantil studentereksamen, uddannelse til teknisk studentereksamen eller den 2-årige uddannelse til hf-eksamen skal indgå i et eller flere gymnasiesamarbejder med andre institutioner, der udbyder en af disse uddannelser, jf. dog 2. pkt. En institution omfattet af lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser med udbud af den 3-årige uddannelse til almen studentereksamen eller uddannelse til hf-eksamen kan deltage i samarbejdet i det omfang, regionsrådet vurderer, at det er hensigtsmæssigt.

Stk. 2. Gymnasiesamarbejdet nedsættes af regionsrådet, som med inddragelse af institutionerne fastsætter samarbejdets geografiske afgrænsning i den enkelte region.

Stk. 3. Gymnasiesamarbejdet består af 1-2 repræsentanter for regionsrådet samt 1 repræsentant for hver institution eller afdeling af institutionen i det geografiske område. Regionsrådet har formandskabet for gymnasiesamarbejdet og stiller sekretariatsmæssig betjening til rådighed.

Stk. 4. Regionsrådet fastsætter det nærmere indhold af gymnasiesamarbejdet, der dog skal omfatte koordinering af et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger og valgfag, og i øvrigt understøtte regionrådets koordinering af den samlede indsats, jf. § 10, stk. 1.

Stk. 5. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om gymnasiesamarbejdet og om regionsrådets udøvelse af dets beføjelse efter stk. 2-4.«

11. I § 30 stk. 8, udgår »samt for antal elever, der har afbrudt en gymnasial uddannelse i løbet af uddannelsens første år, og som 6 måneder efter er indskrevet på en erhvervsuddannelse«.

UDKAST

12. Efter § 53 indsættes:

»§ 53 a. Børne- og undervisningsministeren kan pålægge bestyrelsen for en institution at udarbejde en genopretningsplan, hvis institutionen i tre på hinanden følgende år ikke har opnået en andel af 1.-prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet til den pågældende gymnasiale uddannelse.

Stk. 2. I genopretningsplanen fastsættes konkrete mål og indsatser for genopretningen.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan efter høring af regionsrådet, jf. § 11, stk. 2, nedlægge en institution eller en afdeling, hvis institutionen de efterfølgende to år efter genoprettelsesplanens iværksættelse ikke formår at tiltrække 1. prioritetsansøgere til den pågældende gymnasiale uddannelse på mindst halvdelen af institutionens eller en afdelings fastsatte kapacitet.

Stk. 4. Nedlægges en institution eller en afdeling i medfør af stk. 3, kan børne- og undervisningsministeren pålægge en eller flere institutioner at optage alle eller en del af de elever, som har påbegyndt deres uddannelse på den nedlagte institution eller afdeling.«

§ 2

I lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1753 af 30. august 2021, som ændret ved § 2 i lov nr. 1562 af 27. december 2019, § 24 i lov nr. 2055 af 16. november 2021, § 3 i lov nr. 2152 af 27. november 2021 og § 5 lov nr. 2532 af 22. december 2021, foretages følgende ændringer:

1. § 19, stk. 6, udgår.

2. I overskriften til kapitel 6 indsættes efter "rådgivning": "m.m."

3. I § 34 a, stk. 3, ændres "de" til: "den", "3-5" til: "5" og "nævnte ungdomsuddannelser" til: "nævnte ungdomsuddannelse".

4. I § 34 a, stk. 4, ændres "1-2" til: "1-4" og "de forpligtende samarbejder" til: "gymnasiesamarbejdet".

5. I § 34 a, stk. 6, ændres »§ 8, stk. 2, § 11, § 12 og § 12 a« til: »§ 8, stk. 2 og 3 om kapacitetsfastsættelse, § 8 b om flytning af kapacitet og § 11-12 b

om elevfordeling« og efter »hf-eksamen« indsættes: »samt uddannelsen til merkantil studentereksamen og uddannelsen til teknisk studentereksamen«.

6. Efter § 30 b indsættes:

»§ 30 c. Børne- og undervisningsministeren kan pålægge bestyrelsen for en institution at udarbejde en genopretningsplan, hvis institutionen i tre på hinanden følgende år ikke har opnået en andel af 1.-prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet til den pågældende gymnasiale uddannelse.

Stk. 2. I genopretningsplanen fastsættes konkrete mål og indsatser for genopretningen.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan efter høring af regionsrådet, jf. § 34 b, stk. 2, nedlægge en institution eller en afdeling, hvis institutionen de efterfølgende to år efter genoprettelsesplanens iværksættelse ikke formår at tiltrække en andel af 1. prioritetsansøgere til den pågældende gymnasiale uddannelse på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet.

Stk. 4. Nedlægges en institution eller afdeling i medfør af stk. 3, kan børne- og undervisningsministeren pålægge en eller flere institutioner at optage alle eller en del af de elever, som har påbegyndt deres uddannelse på den nedlagte institution eller afdeling.«

7. I § 34 b indsættes efter stk. 1 som stykke 2:

»*Stk. 2.* Regionsrådet afgiver efter høring af den berørte institution indstilling til børne- og undervisningsministeren om, hvorvidt en institution eller en afdeling bør nedlægges, hvis den efter iværksættelse af en genopretningsplan, jf. § 30 c, de efterfølgende to år ikke har formået at opnå en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet til den eller de pågældende uddannelser.«

8. Efter § 34 b indsættes:

»§ 34 c. Regionsrådet kan godkende en institution efter denne lov til at være profilgymnasium med den virkning, at ansøgere, der er relevante for den særlige profil, kan opnå forrang til at få reserveret en foreløbig plads på institutionen eller en konkret afdeling som profilelev. En institution eller afdeling skal have en særligt stærk faglig profil for at kunne blive godkendt som profilgymnasium. Regionsrådet kan ved godkendelsen fastsætte et loft over institutionens eller afdelingens andel af profilelever. Regionsrådet kan tilbagekalde en godkendelse efter 1. pkt.

Stk. 2. Regionsrådet skal i forbindelse med behandling af en ansøgning om at få profilstatus overveje, i hvilket omfang en godkendelse kan resultere

UDKAST

i en skævvridning af elevsammensætningen eller elevsøgningen og løbende monitorere om godkendte profilgymnasier og de omkringliggende institutioner får en skæv elevsammensætning

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte et loft over institutionens andel af profilelever, ændre det loft over institutionens andel af profilelever, som regionsrådet har fastsat, suspendere optaget af profilelever på institutionen i et eller flere år eller tilbagekalde institutionens godkendelse som profilgymnasium.

Stk. 4. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler for institutionernes ansøgning og regionsrådets godkendelse til profilgymnasium, herunder om kriterier og vilkår for godkendelse, loft for antal profilelever, tilbagekaldelse af godkendelse, krav til faglige rammer og frister.«

§ 3

I lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 1666 af 11. august 2021 som ændret ved § 4 i lov nr. 2532 af 22. december 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 8 b, indsættes efter stk. 1, som nyt stykke 2:

»*Stk. 2.* Efter regler fastsat i medfør af § 11 e, stk. 3, i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. kan en institution beliggende i de i stk. 1 nævnte kommuner overgå fra at være beliggende i en fordelingszone til at være beliggende i en afstandszone, jf. § 11 e, stk. 2, i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., og således undtages fra loftet i stk. 1.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

2. I § 15 udgår »for elever og kursister, som er henvist til private gymnasieskoler og hf-kurser af fordelingsudvalget, jf. lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., og«

§ 4

I lov om de gymnasiale uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 1375 af 24. juni 2021, som ændret ved lov nr. 2154 af 27. november 2021 og § 3 i lov nr. 2532 af 22. december 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 14 b, indsættes efter stk. 2, som nyt stykke 3:

UDKAST

»*Stk. 3.* Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om opgørelse af transporttid.«

2. I § 20, indsættes efter stk. 1, som nyt stykke 2:

»*Stk. 2.* Elever, som i forbindelse med ansøgning om optagelse på de 3-årige uddannelser til teknisk, merkantil og almen studentereksamen, har tilkendegivet, at de ønsker at vælge en sjælden studieretning ved udløbet af grundforløbet, er bundet til denne studieretning, hvis eleverne har fået forrang til at blive optaget på institutionen på grund af studieretningsønsket, og institutionen opretter studieretningen.«

Stk. 2-3 blive herefter stk. 3-4.

3. I § 20, *stk. 3*, der bliver *stk. 4*, indsættes efter »ved afslutningen af grundforløbet, jf. stk. 1,«: »om hvilke studieretninger eleverne kan blive bundet til, jf. stk. 2,« og »jf. stk. 2« ændres til: »jf. stk. 3«.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2022, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. § 1, nr. 3 og 4 træder i kraft den 1. juli 2026.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 4, nr. 2 og 3.

Stk. 4. Loven finder ikke anvendelse på ansøgninger til skoleåret 2022/23. Sådanne ansøgninger skal behandles efter de hidtil gældende regler.

Stk. 5. Børne- og undervisningsministeren kan for skoleåret 2023/24 beslutte, at elevfordeling efter loven suspenderes for optag, hvis der foreligger særlige forhold, som vurderes at gøre dette nødvendigt. De hidtil gældende regler vil i så fald finde anvendelse.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget *Almindelige bemærkninger*

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
  - 3.1. Kapacitetsstyring
    - 3.1.1. Gældende ret
    - 3.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.2. Elevfordeling
    - 3.2.1. Gældende ret
    - 3.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.3. De erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx)
    - 3.3.1. Gældende ret
    - 3.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.4. Klagemulighed
    - 3.4.1. Gældende ret
    - 3.4.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.5. Profilmagasiner
    - 3.5.1. Gældende ret
    - 3.5.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.6. Gymnasiesamarbejde
    - 3.6.1. Gældende ret
    - 3.6.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.7. Genopretningsplan og lukning
    - 3.7.1. Gældende ret
    - 3.7.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.8. Forholdet til databeskyttelseslovgivningen
  - 3.9. Afskaffelse af henvisningstaxameter
    - 3.9.1. Gældende ret
    - 3.9.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

- 3.10. Private gymnasier
  - 3.10.1. Gældende ret
  - 3.10.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Med lovforslaget foreslås rammerne for en ny elevfordelingsmodel etableret, herunder Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser. Den nye elevfordelingsmodel omfatter ud over de almengymnasiale ungdomsuddannelser også de erhvervsgymnasiale ungdomsuddannelser. Modellen medfører, at landet inddeles i zoner, og at fordelingen af ansøgere sker efter forskellige kriterier i afstands zoner og fordelingszoner. Der foreslås endvidere indført en strammere kapacitetsstyring med fastsættelse af en minimumskapacitet. Samtidig foreslås det sikret, at der i forbindelse med tilsyn kan stilles krav om udarbejdelse af en genopretningsplan, hvis de unge over en periode på tre år fravælger institutionen, og at børne- og undervisningsministeren kan nedlægge en institution, hvis de unge derefter bliver ved at fravælge institutionen. Endelig foreslås det, at kompetencen til at godkende profilgymnasier overgår fra Børne- og Undervisningsministeriet til regionerne, og at henvisningstaxametret afskaffes.

2. Lovforslagets baggrund

Regeringen (Socialdemokratiet) har den 10. juni 2021 indgået aftale med Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Alternativet og Kristendemokraterne om elevfordeling på de gymnasiale uddannelser, herunder om oprettelse af Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser (herefter benævnt elevfordelingsaftalen).

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at aftalepartierne er enige om elevfordelingsmodellen men med forskellige bevæggrunde.

UDKAST

Nogle partier lægger vægt på, at der tages livtag med en fejlslagen udlændingepolitik og med de parallelsamfund, og dermed de kulturelle og religiøse udfordringer samt social kontrol, som er fulgt heraf. Andre partier lægger særligt vægt på, at det er afgørende for vores samfund og for de unges dannelse, at de unge lærer hinanden at kende på kryds og tværs af sociale og etniske skel og at modvirke den polarisering, som er kommet til at kendetegne dele af gymnasiesektoren omkring de større byer henover det seneste årti. Endelig lægger nogle partier særlig vægt på, at eleverne blandes socialt. Uanset vægtning er der enighed om, at elevsammensætningen er blevet for skæv, og det er der enighed om at gøre op med via det nye optagelsessystem.

Der er to grundlæggende og forskelligartede udfordringer, som en ny elevfordelingsmodel skal løse. En i byerne og en i de tyndtbefolkede områder.

For *det første* er elevgrundlaget ude af balance på en række gymnasiale uddannelsessteder. Elevsammensætningen på en række afdelinger afspejler langt fra befolkningen i området, hverken i forhold til elevernes sociale, kulturelle eller etniske baggrund. Eksempelvis er nogle afdelinger med en høj andel elever med ikke-vestlig herkomst i dag bl.a. presset af manglende søgning fra elever med dansk herkomst. Dette kan være med til at skabe parallelsamfund og gøre det vanskeligere at sikre dannelseselementet i de gymnasiale uddannelser.

For *det andet* er der en række gymnasiale institutioner i tyndt befolkede områder i Danmark, som igennem en årrække har mistet elever og har vanskeligt ved at overleve og sikre et bredt fagudbud, fordi de har for få elever. Denne udvikling forventes at tage til i styrke i de kommende ti år pga. et faldende antal unge, og dette kan bidrage til en generel affolkning af et område. Frem mod 2030 vil der således være en nedgang i antallet af gymnasieelever som følge af den demografiske udvikling svarende til, at der i 2030 kan forventes ca. 12.000 færre elever på de gymnasiale uddannelser sammenlignet med i 2020. Herefter vil udviklingen igen vende, og elevtallene forventes at stige. Der er store geografiske forskelle; fx står hovedstadsområdet til at få i omegnen af 10 pct. flere elever, mens nogle tyndtbefolkede områder står til at miste op imod hver fjerde elev. De større byer kan generelt se frem til en væsentlig mindre nedgang, eller en decideret fremgang, i antallet af elever i forhold til de mere tyndtbefolkede områder. En række uddannelsesinstitutioner risikerer på baggrund af denne udvikling at blive lukningstruede.

UDKAST

Modellen indeholder forskellige løsninger på, hvordan elevfordelingen skal foregå. Landet inddeles i beregningstekniske zoner. Afdelinger uden for de større byer, hvor elevsammensætningen er i balance, vil som udgangspunkt kun mærke få forandringer, mens afdelinger i de større byer kan opleve større forandringer. Der vil dog for alle afdelinger kunne ske større eller mindre ændringer i kapaciteten for at give plads til, at de små gymnasier kan overleve.

Modellen omfatter de almengymnasiale uddannelser (3-årig stx og 2-årig hf) samt pre-ib og derudover er de erhvervsgymnasiale uddannelser (3-årig hhx og htx) som noget nyt omfattet af elevfordelingsmodellen. Det gælder uanset om uddannelserne udbydes fra en institution omfattet af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller fra en institution omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Der tages i modellen et særligt hensyn til det voksenpædagogiske miljø på VUC (voksenuddannelsescenter).

Eux, 2-årig stx og international baccalaureate (ib) vil ikke være omfattet af modellen, ligesom erhvervsuddannelserne (eud) ikke er med i modellen, fordi eud omfatter så mange forskellige uddannelser, at eleverne ikke meningsfyldt kan fordeles efter modellens principper. De forskellige uddannelser vil som i dag, uanset om de er en del af fordelingsmodellen eller ej, kunne ligge på samme matrikel, og der kan samarbejdes på tværs af erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser.

Hovedelementerne i elevfordelingsaftalen er bl.a. som følger:

- Der er en strammere styring af, hvor mange elever institutionerne må optage, så konkurrencen om eleverne fjernes
- Institutioner i tyndtbefolkede områder sikres bedre overlevelsesmuligheder gennem kapacitetsstyringen
- Elevfordelingen sker ved en central it-understøttet fordelingsmekanisme, så fordelingsudvalgene nedlægges
- Elevfordeling sker som udgangspunkt efter samme kriterier som tidligere i de områder (afstandszoner), hvor institutionerne har nogenlunde ensartet elevgrundlag
- Elevernes forældrebaggrund (forældreindkomst) indgår som et fordelingskriterium i områder med skæv elevsammensætning (fordelingszoner), og transportkriteriet udgår
- De erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx) omfattes af samme regelsæt som de almengymnasiale uddannelser (stx og 2-årig hf). Det gælder ikke eux og 2-årig stx m.fl., som fortsat ikke vil være omfattet af centrale fordelingsregler

- Elevernes frie valg og uddannelsesønsker vægtes højt.

Lovforslaget har til formål at gennemføre de dele af den politiske aftale, som vedrører kapacitetsstyring og elevfordeling, m.m., og som forudsætter lovændring.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Kapacitetsstyring

3.1.1. Gældende ret

Af § 8, stk. 1, i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at børne- og undervisningsministeren sikrer kapacitet til de almen gymnasiale uddannelser i et sådant omfang, at alle ansøgere, der opfylder optagelsesbetingelserne efter kapitel 2 i lov om de gymnasiale uddannelser, kan optages, og at alle, der har påbegyndt en almen gymnasial uddannelse, kan fuldføre denne.

Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at børne- og undervisningsministeren efter indstilling fra et eller flere regionsråd og efter høring af den enkelte institution kan fastlægge et kapacitetsloft for en eller flere institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen, med henblik på at sikre et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesudbud til alle unge overalt i landet og en hensigtsmæssig udnyttelse af den samlede kapacitet såvel i det førstkommende som de efterfølgende skoleår. I særlige tilfælde kan ministeren med virkning for ét skoleår fastlægge et kapacitetsloft, selv om der ikke er en indstilling fra et eller flere regionsråd eller er sket høring af den enkelte institution.

Af bestemmelsens stk. 3 fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om koordinering af undervisningstilbuddet i bestemte fag, der er nødvendige for optagelse til videregående uddannelse, samt pålægge institutionerne at oprette undervisning i sådanne fag.

Af § 10 i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at regionsrådet koordinerer den samlede indsats i regionen for at sikre sammenhæng i udbuddet af ungdomsuddannelser, herunder for så vidt angår den geografiske placering af udbuddet og kapaciteten på uddannelserne, med henblik på at der er et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesudbud til alle unge og voksne i regionen. Regionsrådets koordinering sker i samarbejde med alle selvejende institutioner, der er

UDKAST

godkendt til at udbyde en eller flere ungdomsuddannelser i regionen, bortset fra private institutioner for gymnasial uddannelse.

Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at regionsrådet i samarbejde med alle voksenuddannelsescentre i regionen koordinerer indsatsen, herunder for så vidt angår den stedlige placering af udbuddet i regionen og kapaciteten, med henblik på at der er et tilstrækkeligt og varieret voksenuddannelses tilbud til alle. Voksenuddannelsescentre og andre udbydere af almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, bortset fra private institutioner for gymnasial uddannelse, skal samarbejde med regionsrådet om koordineringen.

Af § 14 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelse og almen voksen m.v. fremgår det, at en institution, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen, skal forpligtende samarbejde med andre institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen, om at sikre et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger og valgfag, herunder mere specialiserede studieretninger, til de unge i overensstemmelse med bestemmelserne herom i lov om de gymnasiale uddannelser. Et forpligtende samarbejde skal omfatte alle institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen inden for et geografisk område, der i forhold til uddannelsesstederne ligger i en passende geografisk afstand fra de unge uddannelsessøgendes bopæl.

Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at et forpligtende samarbejde omfatter koordineringen af institutionernes kapacitet, udbud af studieretninger, valgfag og elevfordeling, jf. § 12, og i øvrigt omfatter samarbejde med regionsrådet og med andre institutioner om koordinering efter § 10, stk. 1.

Af bestemmelsens stk. 4 fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om de forpligtende samarbejder efter stk. 1 og 2 og om regionsrådets udøvelse af dets beføjelser efter stk. 3.

Bemyndigelsen er i udmøntet ved bekendtgørelse nr. 314 af 30. marts 2020 om optagelse på de gymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser (optagelsesbekendtgørelsen).

UDKAST

Af § 29 i optagelsesbekendtgørelsen fremgår det, at alle institutioner i et forpligtende samarbejde senest den 1. september skal sende deres oplæg til, hvor mange elever institutionen vil kunne optage det kommende skoleår (institutionens optagelseskapacitet), fordelt på henholdsvis den treårige uddannelse til almen studentereksamen og den toårige uddannelse til hf-eksamen, til det forpligtende samarbejde. Institutionerne skal tillige oplyse den forudsætning om antal oprettede klasser, som ligger til grund for oplægget. De private institutioner, der ligger inden for samarbejdets geografiske område, skal samtidig sende oplysning til samarbejdet om deres optagelseskapacitet for det kommende år.

Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at institutionerne i det forpligtende samarbejde senest den 15. september ud fra forventninger om ansøgetal skal drøfte oplæggene og i den forbindelse påse, at det forventede samlede behov for optagelseskapacitet bedst muligt vil kunne tilgodeses inden for samarbejdets geografiske område.

Af bestemmelsens stk. 3 fremgår det, at den enkelte institution efter kapacitetsdrøftelsen i det forpligtende samarbejde, som institutionen er med i, og senest den 10. december forud for det kommende skoleår skal fastsætte institutionens optagelseskapacitet.

Af bestemmelsens stk. 4 fremgår det, at institutionerne i det forpligtende samarbejde senest den 15. december skal orientere regionsrådet om den samlede optagelseskapacitet, hvad angår såvel elever som klasser, i samarbejdets geografiske område, herunder hvordan optagelseskapaciteten er fordelt på de enkelte institutioner. Regionsrådet kan som led i sin koordinering efter § 10, stk. 1, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. gå i dialog med institutionerne i det forpligtende samarbejde om optagelseskapacitetens størrelse og dens fordeling på de enkelte institutioner. Regionsrådet skal senest den 1. februar skriftligt give Styrelsen for Undervisning og Kvalitet besked om den samlede fastsættelse af optagelseskapaciteten i regionen, herunder hvordan den er fordelt på de enkelte institutioner.

Af bestemmelsens stk. 5 fremgår det, at regionsrådet samtidig skal offentliggøre oplysningerne om de enkelte institutioners optagelseskapacitet, jf. stk. 4, på regionens hjemmeside.

Af bekendtgørelsens § 30 fremgår det, at en institution, der udbyder uddannelsen til teknisk eller merkantil studentereksamen, senest den 15. december

orienterer regionsrådet om sin optagelseskapa- citet, hvad angår såvel elever som klasser. Regionsrådet medtager disse oplysninger i sin meddelelse efter § 29, stk. 4, til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og offentliggør sam- tidig oplysningerne om de enkelte institutioners optagelseskapa- citet på re- gionens hjemmeside.

Opsummerende skal de almengymnasiale institutioner således forpligtende samarbejde om at sikre det samlede behov for optagelseskapa- citet inden for et geografisk område, der i forhold til uddannelsesstederne ligger i en pas- sende geografisk afstand for de unges uddannelsessøgendes bopæl. Regi- onsrådet i hver region skal koordinere kapaciteten og årligt indberette den samlede kapa- citet til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Det er som udgangspunkt den enkelte institution, der træffer beslutning om egen optagelseskapa- citet, men børne- og undervisningsministeren kan, som det fremgår ovenfor, efter indstilling fra et eller flere regionsråd og efter høring af den enkelte institution fastlægge et kapacitetsloft for en eller flere institutioner med henblik på at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af den samlede kapa- citet eller et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesudbud til alle unge overalt i landet. I særlige tilfælde kan ministeren dog fastsætte kapa- citetslofter uden at afvente en indstilling fra regionsrådet og en udtalelse fra den berørte institution.

Erhvervsgymnasiale institutioner fastsætter selv deres optagelseskapa- citet for den pågældende uddannelse. Institutionerne skal dog orientere regions- rådet herom, så regionsrådet kan medtage disse oplysninger i den indberet- ning, regionsrådet årligt foretager til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

3.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at forligskredsen er enig om at ind- føre stram kapacitetsstyring. Stram kapacitetsstyring indebærer en stram- mere styring af, hvor mange elever afdelingerne må optage, så konkur- rence om eleverne fjernes. Den stramme kapacitetsstyring er et centralt element i at kunne skabe en mere balanceret elevsammensætning på de gymnasiale institutioner og afdelinger, og institutioner i tyndtbefolkede områder sikres bedre overlevelsesmuligheder gennem kapacitetsstyrin- gen bl.a. ved at indføre minimumskapaciteter.

Stram kapacitetsstyring

UDKAST

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at Børne- og Undervisningsministeriet skal fastsætte den samlede kapacitet på landsplan og fordele den ud på regionerne. Kapaciteten skal samlet set og i den enkelte region svare til det forventede antal ansøgere. Det vil kunne betyde, at en uddannelsesinstitution kan få tildelt både færre og flere elever og klasser. En ændret kapacitetsfastsættelse vil have tilskudsmæssige konsekvenser for nogle institutioner. Forligskredsen er enig om, at større kapacitetstilpasninger på enkeltinstitutioner skal ske gradvist med henblik på, at institutionerne kan håndtere de indtægtsafledte konsekvenser ved en lavere kapacitet gennem tilpasninger af deres bygnings- og omkostningsforhold. De første tre år fastsætter Børne- og Undervisningsministeriet de enkelte afdelingers kapacitet i samarbejde med regionerne og efter indstilling fra institutionerne. Efter tre år overgår fastsættelsen af de enkelte afdelingers kapacitet til regionerne.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at kapaciteterne skal fastsættes, så de bedst muligt understøtter målene om at:

- Opnå en balanceret elevsammensætning
- Vægte transporttid
- Vægte elevernes prioriteter/ønsker mest muligt
- Tage hensyn til en hensigtsmæssig fordeling ud fra demografien i et område. Det er således et hensyn at undgå, at der opstår uhenigtsmæssige fordelingsmønstre særligt i randområder mellem fordelingszoner og afstandszoner. Der vil også skulle tages hensyn til, i hvilken retning eleverne i et område må forventes at blive sendt hen, hvis der ændres på kapaciteterne
- Understøtte små afdelinger i tyndtbefolkede områder.

Det fremgår endvidere af aftalen, at kapacitetsfastsættelserne skal ske, så de i størst muligt omfang tager hensyn til at opnå den bedste balance mellem disse – til dels modsatrettede - hensyn. Der vil således skulle ske en afvejning af, hvor mange elever der skal være på afdelingerne, så der samtidig sikres en balanceret elevsammensætning og så små kapacitetsforskydninger som nødvendigt. Der vil imidlertid være behov for kapacitetsforskydninger for at opnå en mere balanceret elevsammensætning, og nogle afdelinger vil gå op i kapacitet, mens andre vil gå ned. Kapacitetsjusteringerne vil bl.a. også kunne indebære, at større og overansøgte gymnasier får ekstra kapacitet med henblik på at tage et større socialt ansvar. Der skal tages højde for søgemønstret, når kapaciteten fastsættes. De gymnasier, der i dag er overansøgte, opstartes med en højere kapacitet, i det omfang dette kan ske uden, at elevsammensætningen skævvrides.

UDKAST

Det fremgår endvidere af elevfordelingsaftalen, at forligskredsen, det første år regionerne skal fastsætte kapaciteterne, opfordrer regionerne til at tage udgangspunkt i de kapaciteter, ministeriet har fastsat de forudgående år. Det udelukker dog ikke, at regionerne kan justere kapaciteterne. Efter de første tre år tildeler regionsrådene hver afdeling et bestemt antal elever (kapacitet) efter indstilling fra institutionerne, og afdelingerne kan som udgangspunkt ikke optage elever ud over den fastsatte kapacitet. Ved fastsættelse af den enkelte afdelings kapacitet skal regionsrådet tage hensyn til bl.a.: a) det samlede antal ansøgere i et område sammenholdt med antallet af afdelinger/institutioner i området, b) institutionernes bygningsmasse, herunder også for at sikre den bedst mulige udnyttelse af de gymnasiale institutioners fysiske rammer, og forventet frafald m.v., c) at der på afdelinger med kostafdeling er kapacitet til både kostelever og dagselever, hvis dagseleverne ellers vil få langt til nærmeste alternative afdeling, d) om der er institutioner, som gennem de seneste år har haft et markant fald eller stigning i antallet af 1. prioritetsansøgninger, e) om der er afdelinger, som er meget overansøgte eller underansøgte i forhold til deres kapacitet og f) at kunne opnå en balanceret elevsammensætning.

Endelig fremgår det af elevfordelingsaftalen, at børne- og undervisningsministeren efter de tre første år får mulighed for at justere de regionalt fastsatte kapaciteter på enkelte eller flere afdelinger, bl.a. hvis regionens kapacitetsfastsættelse ikke i tilstrækkelig grad understøtter en balanceret elevsammensætning.

På baggrund heraf foreslås det, at der i lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse etableres hjemmel til, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte den samlede kapacitet på landsplan og for de fem regioner opdelt på de fire gymnasiale ungdomsuddannelser samt pre-ib.

Der foreslås endvidere etableret hjemmel til, at børne- og undervisningsministeren de første tre år efter indstilling fra institutionerne og i samarbejde med regionerne og de efterfølgende år regionsrådene efter indstilling fra institutionerne, kan fastsætte den enkelte institutions og afdelings kapacitet. Større kapacitetsændringer i nedadgående retning vil skulle ske gradvist, og kapaciteterne vil skulle tilpasses, efter de aktuelle søgetal er kendt, hvis det er nødvendigt. Det foreslåede omfatter også hjemmel til, at børne- og undervisningsministeren kan tilpasse den kapacitet, som regionsrådene efter de første tre år fastsætter for de enkelte institutioner og

afdelinger. De foreslåede hjemler omfatter tillige mulighed for, at regionsrådene i særlige tilfælde om nødvendigt kan hæve en afdelings kapacitet med en eller flere elever også i de tre første år, hvor Børne- og Undervisningsministeriet fastsætter kapaciteterne.

Endelig foreslås der etableret hjemmel til, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kapacitetsfastsættelsen. De første tre år om procedure og de efterfølgende år derudover om regionsrådenes kapacitetsfastsættelse og institutionernes rolle heri.

Minimumskapacitet

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at forligskredsen er enig om, at der indføres en minimumskapacitet. Minimumskapaciteten fastsættes af hensyn til at sikre et fagligt bæredygtigt undervisningsmiljø til mindst ca. 84 elever (tre spor med 28 elever i hver klasse). Minimumskapaciteten vil efter en konkret vurdering og efter dialog med institutionen kunne fastsættes til færre elever, hvis det vurderes at være nødvendigt for at opretholde tilstrækkelig uddannelsesdækning i et geografisk område, da eleverne i lokalområdet ellers ville kunne få uforholdsmæssigt langt til nærmeste alternative uddannelsesudbud, og for at sikre at der ikke i unødvendigt omfang bliver udfaset kapacitet, som der forventes at blive behov for de kommende år pga. bl.a. børnetal og tilflytning. Efter de første tre år indstiller regionerne i disse tilfælde dette til Børne- og Undervisningsministeriet, som træffer afgørelse. Forligskredsen har en forventning om, at de nuværende udbud i tyndtbefolkede områder i alt overvejende grad opretholdes. På afdelinger med flere gymnasiale uddannelsesretninger vil minimumskapaciteten blive opgjort samlet for de gymnasiale uddannelser.

På baggrund heraf foreslås det, at der i lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse etableres hjemmel til, at hver afdeling mindst skal have en kapacitet på 84 elever. Børne- og undervisningsministeren kan, efter de tre første år efter indstilling fra regionsrådene, fastsætte minimumskapaciteten til færre elever, hvis det vurderes at være nødvendigt for at opretholde tilstrækkelig uddannelsesdækning i et geografisk område. På afdelinger med flere gymnasiale uddannelser opgøres minimumskapaciteten samlet for de gymnasiale uddannelser.

Flytning af kapacitet

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at forligskredsen er enig om, at børne- og undervisningsministeren kan flytte kapacitet på de enkelte uddannelser

mellem afdelinger og institutioner. Det kan fx være at flytte hf-kapacitet fra en hf-afdeling med en skæv elevsammensætning til en stx-afdeling med en modsatrettet balance og eventuelt, men ikke nødvendigvis, stx-kapacitet den anden vej. Flytning af kapacitet vil ske, inden eleverne søger.

På baggrund heraf foreslås det, at der i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse etableres hjemmel til, at børne- og undervisningsministeren inden fristen for at søge om optagelse på en gymnasial ungdomsuddannelse kan beslutte at flytte dele af kapaciteten til et eksisterende uddannelsesudbud fra en institution eller afdeling til en anden for at understøtte en balanceret elevsammensætning.

Institutioner og afdelinger

Den nye elevfordelingsmodel omfatter de 3-årige gymnasiale uddannelser til teknisk, merkantil og almen studentereksamen (htx, hhx og stx), 2-årig uddannelse til hf-eksamen samt pre-ib, uanset om disse uddannelser udbydes på institutioner omfattet af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse eller på institutioner omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Modellen omfatter ikke udbud af almengymnasiale uddannelser (stx og 2-årig hf) på private gymnasier efter lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser. De fleste af institutionerne er fysisk placeret på én adresse. Der er imidlertid nogle institutioner, hovedsageligt på det erhvervgymnasiale område, og voksenuddannelsescentre, hvor en institution består af flere afdelinger, som er placeret på forskellige adresser. Ansøgerne søger i disse tilfælde om optagelse i Optagelse.dk på afdelingen, ikke på institutionen. I den nye elevfordelingsmodel fastsættes kapaciteten på afdelingsniveau, og eleverne bliver fordelt til en afdeling.

På den baggrund anvendes begrebet afdeling i dette lovforslag i forbindelse med regulering af kapacitetsfastsættelse og elevfordeling. I lovforslaget defineres en afdeling af en offentlig uddannelsesinstitution med udbud af gymnasiale uddannelser, som en geografisk lokation, hvor institutionen har tilskudsudløsende uddannelses- eller undervisningsaktiviteter. En sådan afdeling er geografisk placeret på en eller flere matrikler, der kan identificeres som én fysisk undervisningshelhed, dvs. en lokation og dertilhørende bygninger mv., som er nødvendige for at gennemføre undervisningen. Dertilhørende bygninger mv. dækker fx over lejede lokaler, hvor dele af enhedens undervisningsaktivitet gennemføres. En afdeling har én hovedadresse, der udgøres af den adresse, der fremgår af Institutionsregistret.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1-5 og bemærkningerne hertil.

3.2. Elevfordeling

3.2.1. Gældende ret

Af § 12 i lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at regionsrådet efter bestemmelserne i stk. 2-4 har til opgave i samarbejde med de i § 14 nævnte samarbejdende institutioner at koordinere fordelingen af elever på uddannelsen til almen studentereksamen henholdsvis hf-eksamen.

Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at regionsrådet nedsætter et fordelingsudvalg for hvert af de geografiske områder, der i forhold til uddannelsesstederne ligger i en passende geografisk afstand fra de unge uddannelsessøgendes bopæl, jf. § 14, stk. 1. Fordelingsudvalget består af 1-2 repræsentanter for regionsrådet og af lederne af de institutioner, der deltager i de forpligtende samarbejder efter § 14, stk. 1, dog ikke lederne af studenterkurser, samt af lederne af de private institutioner for gymnasial uddannelse i det pågældende geografiske område. Elevrådene på de institutioner, der indgår i fordelingsudvalgene efter 2. pkt., udpeger i forening én repræsentant uden stemmeret til fordelingsudvalget. Fordelingsudvalget kan bestemme, at ledere af institutioner for erhvervsrettet uddannelse inden for det pågældende geografiske område kan være medlemmer af udvalget.

Af bestemmelsens stk. 3 fremgår det, at fordelingsudvalget foretager fordelingen af ansøgere, når antallet af ansøgere til en bestemt uddannelse ved en institution overstiger den fastsatte kapacitet for den pågældende uddannelse, jf. dog § 12 a.

Af bestemmelsens stk. 4 fremgår det, at regionen stiller sekretariatsmæssig betjening til rådighed for fordelingsudvalgene.

Af bestemmelsens stk. 5 fremgår det, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om fordelingen af elever og kursister mellem institutionerne, herunder om fordelingsudvalg, og om henvisning af elever til institutioner godkendt efter lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. dog § 12 a.

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 314 af 30. marts 2020 om optagelse på de gymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almen-gymnasiale uddannelser.

UDKAST

Bekendtgørelsen regulerer bl.a. tildeling af foreløbige pladser til ansøgere, fordeling af ansøgere til de almengymnasiale uddannelser, proceduren ved optagelse, optagelse af særlige ansøgere til gymnasiale uddannelser, fordelingsudvalg m.v.

Når unge hvert år skal optages på de gymnasiale ungdomsuddannelser, fordeles de på konkrete afdelinger efter ansøgning. Ansøgerne skal angive ønskede afdelinger i prioriteret rækkefølge og kan prioritere op til fem afdelinger. Ansøgerne er dog ikke garanteret optagelse på den eller de afdelinger, de søger.

Fordelingsudvalget er nedsat af regionsrådet og består af lederne for de almengymnasiale uddannelsesinstitutioner i et bestemt geografisk område samt 1-2 repræsentanter fra regionsrådet, lederne for private gymnasier i området og med mulighed for repræsentanter fra de erhvervs-gymnasiale uddannelser. Det regionale fordelingsudvalg afgør fordelingen af elever i området.

Afdelinger, der ikke har flere optagelsesberettigede ansøgere, end de har kapacitet til, skal optage alle. Er der flere ansøgere, der har angivet afdelingen som 1. prioritet, end afdelingen har kapacitet til at optage, skal samtlige af afdelingens modtagne ansøgninger, på nær de ansøgere, som kan optages forlods, sendes til områdets regionale fordelingsudvalg med henblik på fordeling af eleverne.

Afdelingen kan forlods optage følgende ansøgere: omgængere, elever på orlov, ansøgere til pre-IB, ansøgere til særligt tilrettelagte forløb for elever med Autisme Spektrum Forstyrrelser (ASF-klasser), eliteidrætsudøvere samt ansøgere til 3- og 4-årige forløb i forbindelse med Team Danmark-elever, MGK-elever (ansøgere der samtidig er optaget på musikalsk grundkursus), eller elever til hf tilrettelagt i kombination med en landbrugs- eller søfartsuddannelse.

Fordelingen i fordelingsudvalget sker først og fremmest under hensyntagen til, at ansøgernes ønsker imødekommes bedst muligt inden for en række fordelingskriterier. Det primære elevfordelingskriterium er afstanden mellem elevens bopæl og uddannelsessted. Det vil sige, at en ansøger går forud for andre ansøgere, der har længere afstand mellem bopælen og uddannelsesstedet end ansøgeren.

UDKAST

Der kan gives forrang til:

- ansøgere med handicap
- ansøgere med individuelle faglige forudsætninger, der er relevante for den særlige profil på et gymnasium (profilgymnasier)
- ansøgere til særlige studieretninger
- ansøgere, som ikke på anden måde kan få plads på en institution inden for en rimelig transporttid (normalt 60 minutter med offentlig transport).

Fordelingsudvalget kan derudover i helt særlige tilfælde, begrundet i lokale forhold, beslutte, at en afdeling optager et mindre antal ansøgere i stedet for andre ansøgere, der ellers ville skulle optages på afdelingen efter hovedkriteriet om transportafstand.

Erhvervsgymnasiale institutioner, der ikke har flere optagelsesberettigede ansøgere, end de har kapacitet til, skal optage alle. Erhvervsgymnasiale institutioner træffer indbyrdes aftale om fordeling af overskydende ansøgere.

Af § 12 a i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at fordelingsudvalget ved enstemmig afgørelse kan fastsætte lokale elevfordelingsregler med det formål at løse eller imødegå udfordringer af faglig, pædagogisk eller social karakter, som har sammenhæng med elevsammensætningen på en eller flere institutioner i fordelingsudvalgets område. Fordelingsudvalget skal kunne sandsynliggøre, at elevsammensætningen på en eller flere institutioner i fordelingsudvalgets område giver anledning til faglige, pædagogiske eller sociale udfordringer. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at fordelingsudvalget efter anmodning fra bestyrelsen for en institution, hvis leder er medlem af udvalget, behandler bestyrelsens anmodning om fastsættelse af lokale elevfordelingsregler efter stk. 1. Af bestemmelsens stk. 3 fremgår det, at en institution, som har anmodet fordelingsudvalget om at fastsætte lokale elevfordelingsregler efter stk. 2, jf. stk. 1, kan klage til regionsrådet i den region, hvor institutionen er hjemmehørende, over fordelingsudvalgets afgørelse. Af bestemmelsens stk. 4 fremgår det, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om frister for fastsættelsen af lokale elevfordelingsregler, om frister for klage og om offentliggørelse af og information om lokale regler.

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 2558 af 22. december 2021 om frister og offentliggørelse ved fastsættelse af lokale elevfordelingsregler for skoleåret 2022/2023.

UDKAST

Af § 34 a, stk. 6, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser m.v. fremgår det, at § 8, stk. 2, § 11, § 12 og § 12 a i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. finder tilsvarende anvendelse for udbud af uddannelsen til almen studentereksamen og udbud af uddannelsen til hf-eksamen på institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Af § 14, stk. 1 i lov om de gymnasiale uddannelser fremgår det, at en elev indtil afslutningen af grundforløbet i en 3-årig gymnasial ungdomsuddannelse kan skifte til en anden 3-årig gymnasial ungdomsuddannelse uden tab af tid. Tilsvarende gælder for elever på en 3-årig gymnasial ungdomsuddannelse, som skifter til den 2-årige uddannelse til hf-eksamen, elever fra den 2-årige uddannelse til hf-eksamen, som skifter til en 3-årig gymnasial ungdomsuddannelse, og elever fra eux-forløb, som skifter til en 3-årig gymnasial uddannelse eller til den 2-årige uddannelse til hf-eksamen. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at skift efter stk. 1 er betinget af, at eleven ville have haft retskrav på optagelse på den pågældende uddannelse efter §§ 7-10. Af bestemmelsens stk. 3 fremgår det, at elever, som skifter uddannelse efter stk. 1, optages på baggrund af merit, herunder ved substitution, for det hidtil gennemførte forløb. Eleven har ikke krav på at få plads på en bestemt institution eller, hvis der er tale om skift til en 3-årig gymnasial ungdomsuddannelse, på en bestemt studieretning. Endelig fremgår det af bestemmelsens stk. 4, at ansvaret for den særlige indsats, der må påregnes, for at en elev, der skifter uddannelse efter stk. 1, kan indhente eventuelle manglende konkrete faglige færdigheder i det nye uddannelsesforløb, påhviler eleven selv. Lederne af de institutioner, som eleven skifter imellem, skal vejlede eleven herom og om, hvilke faglige færdigheder eleven eventuelt vil komme til at mangle ved skiftet til den nye institution eller uddannelse.

Af § 14 b, stk. 1, i lov om de gymnasiale uddannelser fremgår det, at bortset fra skift af institution i forbindelse med skift af uddannelse, kan skift af institution, når ansøgeren har fået reserveret en foreløbig plads eller er blevet endelig optaget på en institution på en gymnasial uddannelse, kun ske, hvis 1) det sker i forbindelse med en flytning, hvor ansøgeren eller eleven får mere end 60 minutters transporttid fra den nye bopæl til den institution, hvor ansøgeren eller eleven har fået tildelt plads eller er endeligt optaget, eller 2) der er problemer med ansøgerens eller elevens trivsel på den institution, hvor ansøgeren eller eleven har fået tildelt plads eller er endeligt optaget. Det fremgår af stk. 2, at skift af institution på grund af problemer med trivsel sker efter aftale med lederen af den institution, som ansøgeren eller eleven

vil skifte fra. Det fremgår af stk. 3, at stk. 1 og 2 ikke omfatter skift til institutioner efter lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser.

3.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at forligskredsen lægger vægt på at sikre det frie uddannelsesvalg og frit valg af, hvilke afdelinger de unge ønsker at søge om optagelse på. Uddannelsesvalget respekteres, hvilket indebærer, at en elev ikke kan blive fordelt til en anden uddannelsesretning, end eleven har søgt. Hvis eleven fx kun har prioriteret hhx, kan eleven ikke blive fordelt til htx eller stx. Elevens højeste ønske til uddannelse vil altid blive forsøgt opfyldt, også selv om ansøgeren søger flere forskellige uddannelser, fx både stx og hhx (krydssøgning).

Beregningstekniske zoner

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at landet inddeles i beregningstekniske zoner bestående af en eller flere kommuner. Afdelingerne beliggende i en kommune vil altid være i samme beregningstekniske zone. De beregningstekniske zoner begrænser ikke elevernes søgning, og i de tilfælde hvor en elev ikke kan få plads på en af sine prioriterede afdelinger, er det ikke zonen, der afgør, hvor eleven så får plads. Når eleven løber tør for prioriteter, søges eleven placeret så tæt på bopælen som muligt uanset hvilken zone, eleven har bopæl i. Landet opdeles i fordelingszoner og afstands zoner, fordi det er to forskellige problemer, der skal løses i de respektive områder. Forskellen i forældrebaggrund (forældreindkomst) på afdelingerne i den enkelte beregningstekniske zone afgør, om zonen er fordelingszone eller afstandszone. En beregningsteknisk zone vil kun være fordelingszone, så længe der er et behov herfor i forhold til formålet med modellen. Dog vil en fordelingszone først efter tre år kunne overgå til at blive afstandszone, så modellen har tid til at virke, inden fordeling efter forældrebaggrund deaktiveres. Afstands zoner vil hvert år blive vurderet i forhold til, om den beregningstekniske zone skal overgå til at blive fordelingszone, så der reageres hurtigt på ubalancer i elevsammensætningen. Intervallerne sikrer, at det ikke skifter frem og tilbage fra år til år, om en afdeling er i fordelings- eller afstandszone.

På baggrund heraf foreslås det, at der i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse etableres hjemmel til, at børne- og undervisningsministeren opdeler landet i zoner. Hver zone skal være geografisk sammenhængende og afgrænset, således at ingen kommune henhører under

mere end en zone. En zone vil være en fordelingszone, når differencen mellem forældreindkomsten på de gymnasiale uddannelser på afdelingerne i zonen og zonen forældreindkomst overstiger en grænse, som er fastsat af børne- og undervisningsministeren. Øvrige zoner er afstandszoner. Det foreslås endvidere i den forbindelse, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om zoneopdelingen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8 (11 e) og bemærkningerne hertil.

Fordelingsmekanisme

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at forligskredsen er enig om, at ansøgningsprocessen til en gymnasial uddannelse fremover – ligesom i dag – foregå ved en central ansøgningsrunde i starten af året. Fordeling af ansøgerne sker som noget nyt i en landsdækkende fordelingsmekanisme administreret af Børne- og Undervisningsministeriet på vegne af regionerne, som man kender fra de videregående uddannelser (Den Koordinerede Tilmelding). Fordelingen sikrer, at så mange unge som muligt får deres ønsker opfyldt, givet de politisk fastsatte fordelingsregler og regionernes fordeling af den udmeldte kapacitet.

Det fremgår endvidere af elevfordelingsaftalen, at alle ansøgere til uddannelsessteder i fordelingszoner som udgangspunkt skal tilkendegive mindst fire prioriteringer, mens antallet af prioriteringer i afstandszoner afgøres af regionerne, dog mindst to. Jo flere prioriteringer en ansøger anfører, jo større indflydelse har ansøgeren på, hvor ansøgeren får plads. De første tre prioriteringer har forrang. Forligskredsen er efter aftaleindgåelsen blevet enig om, at der ikke skal gælde et krav om mindst to prioriteringer i afstandszoner.

På baggrund heraf foreslås det, at der i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse etableres hjemmel til, at Børne- og Undervisningsministeriet udvikler og driver en central it-understøttet fordelingsmekanisme, Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser, som anvendes af regionerne til fordeling af ansøgere til de 3-årige uddannelser til almen, merkantil og teknisk studentereksamen og den 2-årige uddannelse til hf-eksamen samt pre-ib

Der foreslås desuden etableret hjemmel til, at ansøgere, som har et gymnasialt ønske i en fordelingszone som 1. prioritet, skal prioritere et minimum

antal uddannelsesønsker. Et uddannelsesønske er en kombination af en uddannelse og en afdeling.

Endelig foreslås der etableret hjemmel til, at ansøgerne fordeles af fordelingsmekanismen, så deres uddannelsesønsker imødekommes bedst muligt.

1. prioritetsønsker søges imødekommet før 2. prioritetsønsker, som søges imødekommet før 3. prioritetsønsker, som søges imødekommet før 4. prioritetsønsker, mens 4. og efterfølgende gymnasiale prioriteter er sidestillede.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8 (§ 11 b og § 11 h, stk. 1 og 2) og bemærkningerne hertil.

Fordelingskriterier

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at der vil være forskellige fordelingskriterier i henholdsvis fordelings- og afstandszoner. Elever, der søger afdelinger i fordelingszoner, vil få tilbudt plads ud fra følgende udvælgelseskriterier: 1) elevens prioritering givet kapaciteten for hver elevtype baseret på forældrebaggrund (forældreindkomst) og 2) herefter via lodtrækning. For ansøgere, som 'taber' disse lodtrækninger og løber tør for prioriteringer, bruges transporttiden fortsat i fordelingsprocessen, således at ansøgeren søges placeret på de afdelinger, som giver kortest mulig transporttid.

Elever, der søger afdelinger i øvrige områder (afstandszone), hvor der ikke er store ubalancer, vil blive fordelt og udvalgt på baggrund af deres prioriteringer og dernæst transporttid, hvis der er flere ansøgere end pladser.

Det fremgår endvidere af elevfordelingsaftalen, at der i både afstands- og fordelingszoner fastsættes en maksimal transporttid på 60 minutter hver vej. Dette svarer til de gældende regler i dag for maksimal transporttid. Eleven kan, lige som i dag, få længere transporttid, men alene hvis eleven selv har ønsket en afdeling, som ligger længere væk.

Det fremgår endvidere af elevfordelingsaftalen, at de elever, som ikke kan fordeles i den centrale fordelingsrunde, fordi der ikke er plads på en afdeling inden for den fastsatte maksimale transporttid på 60 minutter, vil blive fordelt til en afdeling af den region, hvor vedkommende bor, eventuelt i samarbejde med en tilstødende region, hvis den/de nærmeste institution(er) fra elevens bopæl ligger i en tilstødende region. Regionerne skal ved fordeling af disse ansøgere finde plads inden for den maksimale transporttid på 60 minutter på en af ansøgeren prioriteret institution eller en anden institution med den uddannelse, som ansøgeren har som 1. prioritering. Regionen kan

UDKAST

i forbindelse med tildelingen af pladser til disse ansøgere øge en institutions kapacitet med én eller flere elever i dialog med institutionen. Regionen har mulighed for at tildele plads i både fordelingszone og afstandszone.

Det er en underliggende forudsætning for den foreslåede elevfordelingsmodel, at ansøgningerne indgår i den centrale fordelingsrunde. Der vil imidlertid være en gruppe af ansøgere og elever, hvis ansøgninger af den ene eller anden grund ikke kommer til at indgå i den centrale fordelingsrunde, fx fordi de søger efter ansøgningsfristens udløb. I elevfordelingsaftalen er der ikke specifikt taget stilling til sådanne ansøgere og elever. Det er imidlertid ministeriets vurdering, at der i den første periode i uddannelsesforløbet er behov for at tage stilling til fordeling af sådanne ansøgere og elever som konsekvens af den nye elevfordelingsmodel.

På baggrund af ovenstående foreslås det, at der i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse etableres hjemmel til, at der er en maksimal transporttid på 60 minutter hver vej for tildeling af plads til ansøgere, som ikke får opfyldt et prioriteret ønske.

Det foreslås endvidere, at der etableres hjemmel til, at Børne- og Undervisningsministeriet på vegne af regionerne inddeler ansøgerne i tre indkomstkategorier: lav-, mellem og højindkomstkategori på baggrund af forældreindkomst. Lavindkomstkategorien består af ansøgere med forældreindkomst blandt de 25 procent af ansøgerne med de laveste forældreindkomster. Mellemindkomstkategorien består af ansøgere med forældreindkomst blandt de 50 procent af ansøgerne med de midterste forældreindkomster. Højindkomstkategorien består af ansøgere med forældreindkomst blandt de 25 procent af ansøgerne med de højeste forældreindkomster. Ansøgere, som er fyldt 20 år eller fylder 20 år i det kalenderår, hvor ansøgeren søger om optagelse, samt ansøgere, for hvem der ikke kan indhentes oplysninger om forældreindkomst hos Skatteforvaltningen, bliver kategoriseret i mellemindkomstkategorien uanset den faktiske forældreindkomst. Forældreindkomstgrundlaget foreslås at bestå af personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst og aktieindkomst. Oplysningerne om indkomstgrundlaget stilles til rådighed af Skatteforvaltningen og beregnes af Børne- og Undervisningsministeriet på grundlag af oplysninger på årsopgørelsen for det indkomstår, som ligger to år forud for det skoleår, ansøgningen vedrører.

UDKAST

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8 (§ 11 h, stk. 4, § 11 f og § 11 g) og bemærkningerne hertil.

- *Fordeling i afstandszone*

Der foreslås desuden etableret hjemmel til, at ansøgere, som har prioriteret en afdeling i en afstandszone som 1. prioritet, får reserveret en plads på afdelingen, hvis afdelingen ikke har flere 1. prioritetsansøgere, end afdelingen har kapacitet til at optage. Hvis en afdeling har flere 1. prioritetsansøgere, end den har kapacitet til, får en ansøger, der har kortere transporttid fra bopælen til afdelingen, reserveret en foreløbig plads forud for en ansøger med længere transporttid. Hvis to eller flere ansøgere har samme transporttid, og der ikke er kapacitet til at reservere plads til dem alle på afdelingen, bliver der trukket lod om, hvilke ansøgere der får reserveret plads på afdelingen. Ansøgere, som ikke får reserveret en foreløbig plads på deres 1. prioritet, fordeles så vidt muligt til en plads på et efterfølgende prioriteret uddannelsesønske. Ansøgere, som ikke får reserveret plads på et af deres uddannelsesønsker, får reserveret plads på den uddannelse, ansøgeren har ønsket som 1. prioritet, på den afdeling med ledig kapacitet, hvor ansøgeren vil få kortest transporttid fra bopælen til afdelingen, dog indenfor maksimalt 60 minutter.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8 (§ 11 i) og bemærkningerne hertil.

- *Fordeling i fordelingszoner*

Der foreslås ligeledes etableret hjemmel til, at kapaciteten på den enkelte uddannelse bliver opdelt i tre dele på afdelinger i fordelingszoner. En del er forbeholdt ansøgere i lavindkomstkategorien, en del er forbeholdt ansøgere i mellemindkomstkategorien og en del er forbeholdt ansøgere i højindkomstkategorien. Fordelingen af kapaciteten svarer til indkomstfordelingen i de tre indkomstkategorier for den pågældende uddannelse i den zone, afdelingen ligger i, dog korrigeret for at ansøgere over 20 år m.fl. placeres i midterkategorien ved teknisk at være tildelt medianindkomsten. En ansøger vil kun kunne få reserveret plads i den del af afdelingens kapacitet, som er forbeholdt den indkomstkategori, ansøgeren er kategoriseret i. Dette gælder dog ikke for Sankt Annæ Gymnasium.

På afdelinger i fordelingszoner får alle ansøgere, som har prioriteret afdelingen som 1. prioritet, reserveret en plads på afdelingen, hvis der ikke er flere ansøgere i den indkomstkategori, som ansøgeren tilhører, end afdelingen har kapacitet til at optage i denne indkomstkategori. Hvis en afdeling

UDKAST

har flere 1. prioritetsansøgere, end den har plads til at optage inden for ansøgernes indkomstkategori, fordeles ansøgerne på afdelingen efter lodtrækning. Ansøgere, som ikke får en foreløbig plads på deres 1. prioritet, fordeles så vidt muligt til en plads på et efterfølgende prioriteret uddannelsesønske. Ansøgere, som ikke får reserveret plads på et af deres uddannelsesønsker, får reserveret plads på den uddannelse, ansøgeren har ønsket som 1.prioritet, på den afdeling med ledig kapacitet inden for ansøgerens indkomstkategori, hvor ansøgeren vil få kortest transporttid fra bopælen til afdelingen, dog indenfor maksimalt 60 minutter.

Der henvises til § 1, nr. 8, (§ 11 j) og bemærkningerne hertil.

- *Ansøgere, som ikke kan fordeles i den centrale fordelingsrunde*

Der foreslås endvidere etableret hjemmel til, at regionsrådet i den region, hvor ansøgeren har bopæl, fordeler de ansøgere, som ikke er blevet fordelt i den centrale fordelingsmekanisme. Regionsrådet skal inden for rammerne af afdelingernes kapacitet fordele ansøgerne til en af ansøgernes prioriterede uddannelsesønsker eller til en afdeling på den af ansøgeren højest prioriterede uddannelse inden for maksimal transporttid. Regionsrådet kan hæve kapaciteten med det nødvendige antal elever på en afdeling, hvis det er nødvendigt for at tildele disse ansøgere plads. Regionsrådet vil skulle samarbejde med naboregionerne om fordelingen af ansøgerne, hvis de nærmeste afdelinger fra ansøgerens bopæl ligger i en tilstødende region.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8 (§ 11 k) og bemærkningerne hertil.

- *Ansøgere efter den centrale fordelingsrunde*

Det forventes, at der vil være en gruppe af ansøgere og elever, som ikke er blevet fordelt i den centrale fordelingsrunde, fx fordi de først har ansøgt om optagelse efter fordelingen. Der foreslås etableret hjemmel til, at regionsrådet i den region, hvor ansøgeren har bopæl, til og med første uge af november fordeler de ansøgere, hvis ansøgning ikke er indgået i den centrale fordelingsrunde, og de ansøgere og elever, som bliver optaget på eller skifter til en gymnasial uddannelse frem til og med første uge af november. 1. pkt. gælder dog ikke for ansøgere og elever, som bliver optaget efter § 14 eller 14 b i lov om de gymnasiale uddannelser. Regionsrådet skal inden for rammerne af afdelingernes kapacitet fordele ansøgerne og eleverne til en af ansøgernes eller elevernes prioriterede uddannelsesønsker eller til en afdeling på den af ansøgeren eller eleven højest prioriterede ud-

UDKAST

dannelse inden for maksimal transporttid. Regionsrådet kan hæve kapaciteten på en afdeling, hvis det er nødvendigt for at tildele disse ansøgere og elever plads. Regionsrådet samarbejder med naboregionerne om fordelingen af ansøgerne og eleverne, hvis de nærmeste afdelinger fra ansøgerens og elevens bopæl ligger i en tilstødende region.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8 (§ 11 l) og bemærkningerne hertil.

Forrang

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at forligskredsen er enig om, at den nye fordelingsmodel skal tage hensyn til særlige elevgrupper, så disse kan få forrang til optagelse på visse afdelinger, sådan som det også er tilfældet efter de gældende regler. Følgende elevgrupper skal kunne få forrang til optagelse på visse afdelinger:

- Profilelever
- Ansøgere til Pre-IB
- Ansøgere til ASF-klasser (Autisme Spektrum Forstyrrelser)
- Ansøgere til forlængede forløb:
  - Team Danmark ansøgere
  - Ansøgere til hf i kombination med landbrug/søfart
  - Ansøgere, der samtidig er optaget på musikalsk grundkursus (MGK)
  - Ansøgere, der samtidig er optaget på uddannelsesforløb inden for andre kunstneriske udtryksformer end musik som fx billedkunst
- Ansøgere med handicap (hovedsageligt fysiske handicap)
- Omgængere
- Ansøgere til sjældne studieretninger (fx græsk/latin på stx eller geovidenskab på htx) samt lokalt godkendte studieretninger. Ansøgere, som får forrang til sjældne studieretninger, vil i udgangspunktet blive bundet til disse studieretninger, hvis de bliver oprettet
- Kostelever.

Forligskredsen er efterfølgende blevet enig om, at eliteidrætsudøvere også skal kunne opnå forrang.

Det fremgår endvidere af elevfordelingsaftalen, at forligskredsen er enig om, at ansøgere til de gymnasiale uddannelser, som er på forlængede forløb, skal kunne få forrang til at blive optaget på en afdeling, som etablerer særlige klasser for elever på sådanne forløb. Forligskredsen er også enig om, at ansøgere over 20 år, som søger om optagelse på 2-årig hf på VUC som 1.

UDKAST

prioritet, får forrang til at blive optaget på et VUC. Disse ansøgere vil fortsat indgå i vurderingen af elevsammensætningen i områder, hvor der fordeles efter forældrebaggrund (i fordelingszoner). Ansøgere over 20 år vil desuden i fordelingszoner blive kategoriseret som hørende til mellemindkomstgruppen i stedet for opgørelse efter forældreindkomst.

På baggrund af ovenstående foreslås det, at der i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse etableres hjemmel til, at ansøgere kan opnå forrang til at blive optaget på en bestemt afdeling, hvis ansøgerne har angivet afdelingen som deres 1. prioritet, og i visse tilfælde, hvis ansøgere har angivet afdelingen som deres 2. prioritet. Ansøgere, som får forrang, kan få reserveret plads på en afdeling forud for øvrige ansøgere med samme prioritet.

Det foreslås endvidere, at der i lov om de gymnasiale uddannelser etableres hjemmel til, at elever, som i forbindelse med ansøgning om optagelse på de 3-årige uddannelser til teknisk, merkantil og almen studentereksamen, har tilkendegivet, at de ønsker at vælge en sjælden studieretning ved udløbet af grundforløbet, er bundet til denne studieretning, hvis eleverne har fået forrang til at blive optaget på institutionen på grund af studieretningsønsket, og institutionen opretter studieretningen, samt at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom. Ligeledes foreslås det i lov om de gymnasiale uddannelser, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om opgørelse af transporttid i forbindelse med skift efter lovens § 14 b. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det som led i implementering af den nye elevfordelingsmodel på de gymnasiale uddannelser foreslås, at transporttid i den nye elevfordelingsmodel vil blive opgjort som den estimerede rejsetid fra ansøgerens bopæl til afdelingens adresse (vejpunkt til vejpunkt) med enten offentlig transport eller cykel.

Der henvises til § 1, nr. 8 (§ 11 h, stk. 3) og § 4, nr. 2 og 3 og bemærkningerne hertil.

Administration af modellen

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at en væsentlig del af administrationen af elevfordelingsmodellen placeres i regionerne for at styrke nærheden. De nuværende fordelingsudvalg nedlægges. I aftalen fremgår følgende om regionernes rolle i administration af modellen:

UDKAST

- Inden en ny optagelsesproces går i gang, fastlægger regionerne efter de første tre år de enkelte afdelingers kapacitet på baggrund af indstillinger fra institutionerne. Regionerne indstiller til Børne- og Undervisningsministeriet, hvis der ud fra en konkret vurdering er anledning til at fravige minimumskapaciteten på enkelte afdelinger, hvorefter ministeriet træffer afgørelse herom. Efter en indkøringsperiode, efter kapacitetsfastsættelsen er overgået til regionerne, skal de enkelte afdelingers kapaciteter som udgangspunkt fastsættes for to til tre år af gangen på baggrund af indstillinger fra institutionerne.
- Efter behov tilpasses afdelingernes kapacitet undervejs i optagelsesprocessen, bl.a. når de konkrete ansøgertal er kendt. Det sker i dialog med de berørte institutioner.
- Regionerne, og i nogle tilfælde rektorerne, vurderer, hvilke ansøgere der er omfattet af kategorier af elevgrupper, som har forrang til optagelse på bestemte afdelinger. Derudover fordeler regionerne ansøgere, som ikke bliver fordelt af den centrale fordelingsmekanisme (ufordelte elever).
- Regionerne kommunikerer til elever og forældre om, hvordan fordelingsmekanismen fungerer.

Følgende fremgår om statslige opgaver i administration af modellen:

- Fastlægge hvilke uddannelsessteder, der ligger i fordelingszoner, og hvilke der ligger i afstandszoner.
- Fastsætte en øvre kapacitet på landsplan baseret på forventningen om antal elever samlet set og fordele kapaciteten på regionsniveau.
- Fastsætte de enkelte afdelingers kapacitet de første tre år, efter modellen træder i kraft, i samarbejde med regionerne og efter indstilling fra institutionerne.
- Træffe beslutning – efter indstilling fra regionen – om tildeling af færre elever end minimumskapaciteten og eventuelt omgøre regions kapacitetsfastsættelse på en eller flere institutioner, hvis denne ikke understøtter en balanceret elevsammensætning.
- Udvikling og drift af den centrale fordelingsmekanisme.

Den i aftalen beskrevne administrationsmodel omfatter således både det regionale og det statslige niveau. Administrationsmodellen, herunder konsekvenser heraf, er inkorporeret i lovforslaget i de respektive bestemmelser.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 2 og bemærkningerne hertil.

3.3. De erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx)

3.3.1. Gældende ret

Af § 34 a, stk. 6, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse fremgår det, at § 8, stk. 2, § 11, § 12 og § 12 a i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser finder tilsvarende anvendelse for udbud af uddannelsen til almen studentereksamen og udbud af uddannelsen til hf-eksamen på institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

De erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx) er efter gældende ret ikke omfattet af regler om kapacitetsstyring og elevfordeling, som de er fastsat i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

3.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at de erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx) omfattes af samme regelsæt som de almengymnasiale uddannelser (stx og 2-årig hf). Det fremgår af aftalen, at eleverne ikke skal kunne omgå elevfordelingen ved at søge hhx eller htx i stedet for stx og hf.

På den baggrund foreslås det, at de erhvervsgymnasiale uddannelser omfattes af det samme regelsæt som de almengymnasiale uddannelser i relation til kapacitetsstyring og elevfordeling.

Konkret foreslås det gennemført ved, at bestemmelsen i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, hvori der henvises til konkrete bestemmelser om kapacitetsfastsættelse og elevfordeling i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., som finder tilsvarende anvendelse for udbud af uddannelsen til almen studentereksamen og udbud af uddannelsen til hf-eksamen på institutioner for erhvervsrettet uddannelse justeres for så vidt angår bestemmelserne, der henvises til, og udvides til også at omfatte uddannelsen til merkantil studentereksamen og uddannelsen til teknisk studentereksamen samt flytning af kapacitet.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 5, og bemærkningerne hertil.

3.4. Klagemulighed

3.4.1. Gældende ret

Af § 12, stk. 5, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at børne- og undervisningsmini-

UDKAST

steren fastsætter regler om fordelingen af elever og kursister mellem institutionerne, herunder om fordelingsudvalg, og om henvisning af elever til institutioner godkendt efter lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. dog § 12 a.

Af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2005-06, A, L 183 som fremsat, side 6078, fremgår det, at "Undervisningsministeren får – som i den gældende lovgivning – bemyndigelse til at fastsætte regler om fordelingen af elever mellem institutionerne og om elevfordelingsudvalg. Bemyndigelsen tænkes som udgangspunkt anvendt til at opretholdelse af de nugældende regler om fordelingen af elever og kursister."

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 314 af 30. marts 2020 om optagelse på de gymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser. Heraf fremgår det af § 33, at fordelingsudvalget på begæring fra en ansøger eller forældremyndighedens indehaver genoptager behandlingen af ansøgningen, hvis de almindelige forvaltningsretlige betingelser herfor er opfyldt, og ansøgeren ikke er tilfreds med den institution, ansøgeren har fået en foreløbig plads på. Af bestemmelsens stk. 2, fremgår det, at anmodning om genoptagelse skal være fordelingsudvalget i hænde senest to uger efter, at ansøgeren er meddelt afgørelsen om den foreløbige plads.

Af bekendtgørelsens § 34 fremgår det, at ansøgeren eller forældremyndighedens indehaver kan klage til regionsrådet over retlige spørgsmål i forbindelse med fordelingsudvalgets afgørelse i genoptagelsessagen, herunder om betingelserne for genoptagelse er opfyldt. Skønmæssige spørgsmål vedrørende fordelingsudvalgets afgørelser om fordeling af ansøgerne på de enkelte institutioner, herunder hvilke ansøgere der af kapacitetsmæssige grunde skal henvises til en anden institution, kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at klagen skal sendes til fordelingsudvalget og skal være udvalget i hænde senest to uger efter, at fordelingsudvalget har meddelt ansøgeren sin afgørelse. Af bestemmelsens stk. 3 fremgår det, at fordelingsudvalget udarbejder en udtalelse i sagen og giver klageren lejlighed til inden for en uges frist at kommentere udtalelsen. Udvalget videresender derefter sagen, inklusiv sin udtalelse og klagerens eventuelle kommentarer, til regionsrådet, hvis udvalget ikke giver klageren medhold i klagen. Af bestemmelsens stk. 4 fremgår det, at regionsrådet kan træffe afgørelse om afvisning af klagen, hvis betingelserne i stk. 1 og 2 ikke er opfyldt, om fastholdelse af udvalgets afgørelse,

om ændring af afgørelsen til fordel for klageren eller hjemvisning af afgørelsen til udvalgets fornyede behandling. Regionsrådets afgørelse kan ikke påklages til Børne- og Undervisningsministeriet eller anden administrativ myndighed.

3.4.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det følger af elevfordelingsaftalen, at aftalepartierne er blevet enige om en ny model for elevfordeling på de gymnasiale uddannelser.

Fordeling af ansøgere i den foreslåede model for Den Koordinerede Tilmelding for Gymnasiale Ungdomsuddannelser sker i en landsdækkende fordelingsmekanisme. Fordelingen sikrer, at så mange unge som muligt får deres ønsker opfyldt.

Den centrale fordelingsmekanisme sikrer, at fordelingen sker objektivt og efter forud fastsatte regler, som vil stille alle ansøgere ens.

Som en konsekvens af den nye elevfordelingsmodel foreslås en justering af klagemulighederne for eleverne således, at anmodning om genoptagelse af behandlingen af ansøgningen vil skulle ske til regionsrådet, mens klage over retlige spørgsmål i forbindelse med regionsrådets afgørelse i genoptagelses-sagen vil skulle ske til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Det bemærkes, at det foreslåede ikke omhandler klageadgang i forhold til, om man som ansøger opfylder kravene for optagelse på de gymnasiale uddannelser.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 9, og bemærkningerne hertil.

3.5. Profilymnasier

3.5.1. Gældende ret

Af § 12, stk. 5, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om fordelingen af elever og kursister mellem institutionerne, herunder om fordelingsudvalg, og om henvisning af elever til institutioner godkendt efter lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. dog § 12 a.

Af § 31 i bekendtgørelse om optagelse på de almengymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser fremgår det, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan godkende, at en institution har en særlig profil med den virkning, at individuelle faglige forudsætninger hos ansøgere, der er relevante for den særlige profil, kan indgå som fordelingskriterium. Af samme bestemmelses stk. 2 fremgår det, at institutionen sender sin ansøgning herom til fordelingsudvalget. Udvalget videresender med en udtalelse fra udvalget ansøgningen til styrelsen senest den 1. november i året før det skoleår, hvorfra den særlige profil ønskes at gælde fra. Af stk. 3 fremgår det, at styrelsen kan godkende ansøgningen når 1) institutionen har et helt særligt uddannelses tilbud, 2) dette tilbud omfatter tilbud både inden og uden for rammerne af den almindelige undervisning og 3) tilbuddet bygger på særlige faglige forudsætninger hos eleverne.

3.5.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at kompetencen til at godkende profilgymnasier skal overgå fra Børne- og Undervisningsministeriet til regionerne.

Det fremgår endvidere, at aftalekredsen ved profilgymnasium forstår et gymnasium, som har en særligt stærk faglig profil inden for et fagligt område fx musik, naturvidenskab eller sprog. Det kan fx være et gymnasium, som udbyder og prioriterer at oprette stærke naturvidenskabelige studieretninger med flere naturvidenskabelige fag på A-niveau samt med mulighed for valg af yderligere naturvidenskabelige fag på A-niveau for at opnå en særlig stærk faglig profil indenfor netop dette felt.

Det er gymnasiet selv, der skal ansøge om godkendelse og godtgøre, at de har en særlig stærk faglig profil. Ansøgere til et godkendt profilgymnasium vil kunne opnå forrang til at blive optaget som profilelev, hvis ansøgeren kan godtgøre at have særlige kompetencer inden for det faglige område, fx i form af et højt fagligt niveau, deltagelse i naturvidenskabeligt talentarbejde eller ved at ansøgeren skal bestå en optagelsesprøve, som er målrettet mod at afklare ansøgerens faglige profil inden for fx naturvidenskab.

En sådan optagelsesprøve vil udelukkende være møntet på at vurdere ansøgerens kompetencer ift. den særlige profil, ikke på om ansøgeren kan blive optaget på uddannelsen. Der vil skulle udarbejdes nærmere rammer for regionernes godkendelse af profilgymnasier, herunder at der kan lægges vægt på, om gymnasiet har sjældne studieretninger og et stærkt fagligt miljø på

UDKAST

gymnasiet. For at give eleverne mulighed for at komme ind på et lokalt gymnasium, vil regionerne bl.a. skulle tage hensyn til, at andelen af profilelever ikke bliver så høj, at der ikke længere er plads til elever bosat i området, da disse elever potentielt kan få langt til en anden gymnasial afdeling.

Regionerne vil i forbindelse med godkendelse af profilgymnasier skulle sikre, at godkendelserne som udgangspunkt ikke medfører en skæv elevsammensætning på de pågældende eller omkringliggende afdelinger. Af hensyn til etablerede traditioner på nuværende profilgymnasier, vil nuværende profilgymnasier, der gennem en længere årrække har optaget 100 pct., eller tæt derved, af deres elever som profilelever, blive undtaget fra at skulle have en elevsammensætning fordelt efter forældreindkomst, også selvom afdelingen ligger i en fordelingszone. Aktuelt omfatter dette Sankt Annæ Gymnasium. De to øvrige eksisterende profilgymnasier (Aurehøj Gymnasium og Frederiksberg Gymnasium), som begge ligger i fordelingszone, vil på lige fod med kommende profilgymnasier i fordelingszoner skulle have en elevsammensætning fordelt efter forældrebaggrund. Det er op til den enkelte region, hvor mange profilgymnasier der oprettes.

Der foreslås på den baggrund etableret hjemmel til, at regionsrådet kan godkende institutioner til at være et profilgymnasium. Godkendelsen vil knytte sig til et specifikt uddannelsesudbud. Det foreslås samtidig, at regionsrådet skal kunne fastsætte et loft over institutionens eller afdelingens andel af profilelever, og at regionsrådet skal kunne tilbagekalde en godkendelse efter stk. 1. Regionsrådet skal i forbindelse med behandling af en ansøgning om profilstatus overveje risikoen for, at en godkendelse kan resultere i en skævvridning af elevsammensætningen eller elevsøgningen og løbende monitorerer om godkendte profilgymnasier og de omkringliggende institutioner får en skæv elevsammensætning. Det foreslås desuden, at børne- og undervisningsministeren skal kunne fastsætte et loft over institutionens andel af profilelever, ændre det loft over institutionens andel af profilelever, som regionsrådet har fastsat og suspendere optaget af profilelever på institutionen i et eller flere år eller tilbagekalde institutionens godkendelse som profilgymnasium. Børne- og undervisningsministeren foreslås bemyndiget til at kunne fastsætte regler for institutionernes ansøgning og regionsrådets godkendelse til profilgymnasium, herunder om kriterier og vilkår for godkendelsen, loft for antal profilelever, tilbagekaldelse af godkendelse, krav til faglige rammer og frister. Forslaget omfatter såvel institutioner med udbud af gymnasiale uddannelser omfattet af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser m.v. som institutioner omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7, og § 2, nr. 8, og bemærkningerne hertil.

3.6. Gymnasiesamarbejde

3.6.1. Gældende ret

Af § 14 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelse og almen voksen m.v. fremgår det, at en institution, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen, skal samarbejde forpligtende med andre institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen, om at sikre et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger og valgfag, herunder mere specialiserede studieretninger, til de unge i overensstemmelse med bestemmelserne herom i lov om de gymnasiale uddannelser. Et forpligtende samarbejde skal omfatte alle institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen inden for et geografisk område, der i forhold til uddannelsesstederne ligger i en passende geografisk afstand fra de unge uddannelsessøgendes bopæl.

Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at et forpligtende samarbejde omfatter koordineringen af institutionernes kapacitet, udbud af studieretninger, valgfag og elevfordeling, jf. § 12, og i øvrigt omfatter samarbejde med regionsrådet og med andre institutioner om koordinering efter § 10, stk. 1.

Af bestemmelsens stk. 3 fremgår det, at regionsrådet efter indstilling fra institutionerne godkender de forpligtende samarbejder efter stk. 1 og 2. Hvis regionsrådet finder det nødvendigt af hensyn til opfyldelsen af institutionernes forpligtelser efter stk. 1 og 2, kan rådet påbyde bestemte institutioner at indgå i et forpligtende samarbejde med hinanden.

Af bestemmelsens stk. 4 fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om de forpligtende samarbejder efter stk. 1 og 2 og om regionsrådets udøvelse af dets beføjelser efter stk. 3.

Af bestemmelsens stk. 5 fremgår det, at finansieringen af de forpligtende samarbejder påhviler de deltagende institutioner.

Af § 15 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse mv. fremgår det, at voksenuddannelsescentrene samarbejder med andre voksenuddannelsescentre, institutioner godkendt efter lov

om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og andre uddannelsesinstitutioner i et lokalt fællesskab. Samarbejdet har til formål at sikre, at institutionerne udnytter deres ressourcer bedst muligt, og at de informerer og vejleder samordnet om deres samlede uddannelsesudbud. Samarbejdet kan angå udbuddet af uddannelser.

Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at institutionerne som led i samarbejdet danner et lokalt fælles samarbejdsforum, som mødes mindst en gang hvert kvartal og mindst to gange om året med regionsrådet, jf. § 10, stk. 2.

3.6.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning.

De forpligtende samarbejder blev indført i forbindelse med kommunalreformen, hvor institutionerne ved overgangen til selveje fik det daglige driftsansvar. Samarbejdet består af institutioner, der i et bestemt geografisk område er godkendt til at udbyde almengymnasiale uddannelser. Institutionerne skal i samarbejdet koordinere kapacitet, udbud af studieretninger og valgfag og elevfordeling. Samtidig skal de samarbejde med regionsrådet og andre institutioner.

En ikke uvæsentlig del af den koordinering, der i dag skal foregå i de forpligtende samarbejder, bortfalder med elevfordelingsaftalen (kapacitet og elevfordeling), idet fastsættelse af institutionernes kapacitet med implementering af aftalen flyttes fra institutionerne og til regionerne (de første tre år dog til Børne- og Undervisningsministeriet). Hertil kommer elevfordelingen fremadrettet til at foregå i en central it-understøttet fordelingsmekanisme. Samtidig vil de erhvervgymnasiale uddannelser som noget nyt blive omfattet af de kommende regler for kapacitetsfastsættelse og elevfordeling.

På den baggrund foreslås en ny model for det fremtidige samarbejde mellem de gymnasiale institutioner og regionsrådet, kaldet gymnasiesamarbejdet. For dette gymnasiesamarbejde foreslås med lovforslaget at skulle gælde, at:

- Alle statsfinansierede selvejende institutioner, der udbyder uddannelsen til almen studentereksamen, uddannelsen til hf-eksamen, uddannelsen til merkantil studentereksamen og uddannelsen til teknisk studentereksamen deltager i samarbejdet. Private gymnasier og hf-kurser, der ønsker at deltage, kan deltage, i det omfang regionsrådet vurderer, at det er hensigtsmæssigt
- Regionsrådet fastsætter med inddragelse af de omfattede institutioner, hvordan samarbejdet geografisk skal afgrænses

UDKAST

- Samarbejdet består af 1-2 repræsentanter for regionsrådet samt én repræsentant for institutionen pr. afdeling i det geografiske område
- Regionsrådet nedsætter samarbejdet og har formandskabet
- Samarbejdet har en koordinerende funktion og er rådgivende i forhold til regionsrådet og regionsrådets beslutninger
- Samarbejdet skal omfatte koordinering af et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger og valgfag. Herudover fastsætter regionsrådet det nærmere indhold af samarbejdet.

Der ændres ved det foreslåede ikke ved voksenuddannelsescentrenes samarbejder i et lokalt fællesskab med andre voksenuddannelsescentre og institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og andre uddannelsesinstitutioner.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 10, og § 2, nr. 3 og 4, og bemærkningerne hertil.

3.7. Genopretningsplan og lukning

3.7.1. Gældende ret

Af § 5, stk. 1, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at børne- og undervisningsministeren efter høring af institutionens bestyrelse kan nedlægge en institution, hvis der ikke længere er behov for institutionen, eller hvis institutionen på grund af sin økonomiske situation skønnes uegnet til at fortsætte sin virksomhed.

Af § 2, stk. 1, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan godkende en institution efter § 1, hvis institutionen indgår som et hensigtsmæssigt led i en landsomfattende eller regional planlægning til opfyldelse af konstaterede eller forventede behov for sådanne institutioner. Ministeren kan fastsætte vilkår for godkendelsen. Af samme bestemmelses stk. 2, 1. pkt. fremgår det, at en godkendelse efter stk. 1 kan tilbagekaldes, hvis der ikke længere er behov for institutionen, herunder i forhold til behovet for uddannelsesudbydere i en landsomfattende eller regional planlægning, eller hvis institutionen på grund af sin økonomiske situation skønnes uegnet til at fortsætte sin virksomhed.

Af § 11, stk. 1, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at regionsrådet afgiver indstil-

UDKAST

ling til børne- og undervisningsministeren om den stedlige placering i regionen af nye uddannelsessteder for uddannelsen til almen studentereksamen, 2-årig uddannelse til almen studentereksamen, uddannelsen til hf-eksamen, hf-enkeltfag og uddannelsen til international baccalaureate.

Tilsvarende fremgår det af § 34 b i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, at regionsrådet afgiver indstilling til børne- og undervisningsministeren om den stedlige placering af nye uddannelsessteder i regionen for de i § 34 a, stk. 5, nr. 3-5, nævnte uddannelser og for uddannelsen til international baccalaureate. Uddannelserne, der er nævnt i § 33 a, stk. 5, nr. 3-5, er uddannelsen til merkantil studentereksamen, uddannelsen til teknisk studentereksamen og grundforløbene i erhvervsuddannelserne.

Af § 53, stk. 1, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan pålægge bestyrelsen for en institution at indgå en indsatsaftale med ministeren, hvis det konstateres, at kvaliteten af en institutions undervisning eller uddannelse er utilstrækkelig. Af bestemmelsens stk. 2, fremgår det, at der bl.a. i indsatsaftalen fastsættes mål for kvaliteten af undervisningen eller uddannelsen og de foranstaltninger, der er nødvendige for at rette op på den utilstrækkelige kvalitet. Af bestemmelsen stk. 3, fremgår det, at børne- og undervisningsministeren i særlige tilfælde kan yde tilskud til afhjælpning af utilstrækkelig kvalitet i undervisning eller uddannelser i forbindelse med indgåelse af en indsatsaftale. Af bestemmelsens stk. 4, fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan fratage en institution eller en afdeling af en institution adgangen til at optage elever efter § 7, stk. 1, nr. 8, § 9, stk. 1, nr. 9, § 11 og § 12, stk. 1 og 3, og § 5 a, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, hvis kvaliteten af dens undervisning eller en eller flere af dens uddannelser er utilstrækkelig, og institutionen som følge heraf er pålagt en indsatsaftale med ministeren, jf. stk. 1, og 2. Af bestemmelsens stk. 5, fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan nedlægge en institution, jf. § 5, hvis den ikke inden for en 3-årig periode har indfriet de fastsatte mål i den med ministeren indgåede indsatsaftale, jf. stk. 1 og 2. Ministeren kan endvidere træffe afgørelse om sammenlægning eller spaltning af en institution. Ved sammenlægning eller spaltning af en institution i medfør af denne bestemmelse udøver ministeren på bestyrelsens vegne de beføjelser, som bestyrelsen har i medfør af § 6. Endelig fremgår det af bestemmelsens stk. 6, at hvis en institution nedlægges, sammenlægges eller spaltes i medfør af stk. 5, så kan børne- og undervisningsministeren pålægge en eller flere institutioner at optage alle eller en del af de elever, som har

påbegyndt uddannelsen på den nedlagte, sammenlagte eller spaltede institution.

Tilsvarende mulighed for at ministeren kan pålægge en institution at indgå en indsatsaftale fremgår af 30 a i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Der er ingen bestemmelser i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse om indgåelse af en genopretningsplan.

3.7.2. Børne- og undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at aftalepartierne finder, at det skal tages alvorligt, hvis unge igen og igen fravælger en gymnasial institution/afdeling. Aftalepartierne er enige om, at sådanne institutioner/afdelinger, som vedvarende har problemer med at tiltrække ansøgere, forpligtes til, i sammenhæng med det tilsyn, der føres af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, at udarbejde en genopretningsplan, herunder vurdering af campusdannelse, fagudbud, ansøgning om nye udbud på samme adresse, tættere samarbejde med folkeskolerne i området, samarbejde om lærerkræfter eller andet. Det gælder således institutioner/afdelinger, som i en periode på 3 år efter modellens indførelse ikke har opnået en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens/afdelingens fastsatte kapacitet. Hvis sådanne institutioner/afdelinger ikke i de efterfølgende 2 år ved at iværksætte forskellige tiltag formår at tiltrække flere 1. prioritetsansøgere, skal regionen på et nærmere beskrevet grundlag indstille til børne- og undervisningsministeren, om institutionen/afdelingen skal nedlægges, eller udbudsgodkendelse skal tilbagekaldes.

På baggrund heraf foreslås det, at der i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse etableres hjemmel til, at børne- og undervisningsministeren kan pålægge en bestyrelse for en institution at udarbejde en genopretningsplan, hvis institutionen ikke formår at tiltrække en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens fastsatte kapacitet til den gymnasiale uddannelse. En institution, der skal udarbejde en genopretningsplan vil – med afsæt i institutionens egne databaserede analyser og strategiske refleksioner – skulle fastsætte en række mål, der skal være styrende for de indsatser og initiativer, som institutionen planlægger at iværksætte for at imødegå det aktuelle udfordringsbillede, som tegnes. Det skal

fremgå af planen, hvordan indsatserne forventes implementeret (tidsplan) samt hvordan planens enkelte elementer forventes organisatorisk forankret, og hvordan medarbejdere samt elever og kursister inddrages. Derudover skal det angives, hvordan der i løbet af perioden bliver evalueret og fulgt op på indsatserne og initiativerne. De mål og indsatser, der arbejdes med, skal bidrage til at styrke den faglige udvikling samt lærings- og studiemiljøet som helhed.

Det foreslås desuden etableret hjemmel til, at regionsrådet afgiver indstilling til børne- og undervisningsministeren om, hvorvidt en institution indstilles nedlagt, hvis institutionen de efterfølgende to år ikke ved at iværksætte tiltag i forlængelse af genoprettelsesplanen har formået at tiltrække en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet til den gymnasiale uddannelse.

Endelig foreslås der etableret hjemmel til, at børne- og undervisningsministeren, efter høring af regionsrådet, kan nedlægge en institution, hvis institutionen de efterfølgende to år efter genoprettelsesplanens iværksættelse ved at iværksætte tiltag med henblik på genopretning ikke har formået at tiltrække en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet til den gymnasiale uddannelse.

I forbindelse hermed foreslås der etableret hjemmel til, at børne- og undervisningsministeren kan pålægge en eller flere institutioner at optage alle eller en del af de elever, som har påbegyndt deres uddannelse på den nedlagte institution.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6, og 12, og § 2, nr. 6 og 7, og bemærkningerne hertil.

3.8. Forholdet til databeskyttelseslovgivningen

Behandling af personoplysninger er i almindelighed reguleret af Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) og lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordningen om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

UDKAST

Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven gælder for behandling af personoplysninger, der helt eller delvist foretages ved hjælp af automatisk (elektronisk) databehandling, og for anden ikke-automatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Den behandling af personoplysninger, som de foreslåede §§ 11 b-d vil foranledige for Styrelsen for It og Læring samt regionerne, vil skulle ske inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen og -loven.

Styrelsen for It og Læring er dataansvarlig for den behandling, der sker i forbindelse med indhentning af data til administrativ og statistisk brug, jf. §§ 11 b og c. Data fra grunddatasystemet, jf. § 11 b, og datagrundlaget, jf. § 11 c, videregives til en central it-understøttet fordelingsmekanisme til brug for elevfordeling, jf. § 11 d.

Regionerne er dataansvarlige for de oplysninger, der behandles i den centrale it-understøttede fordelingsmekanisme, Den koordinerende Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser, jf. § 11 d, som består af dele af Optagelse.dk og Fordelingsalgoritmen og Styrelsen for It og Læring er databehandler. Se nærmere om systemerne i de specielle bemærkninger til § 1, nr. 8.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, må almindelige, ikke-følsomme personoplysninger bl.a. behandles, hvis det er nødvendigt af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller udførelse af en opgave, som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, fremgår det, at følsomme personoplysninger kan behandles, hvis behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.

I grunddatasystemet, jf. § 11 b, vil der blive behandlet personoplysninger på individniveau, herunder oplysninger om CPR nr., institutionsnummer, uddannelse, klassetrin, klassebetegnelse, tilrettelæggelse, afgangsårsag og start- og slutdato hos institutionerne og oplysninger om CPR ID, navn, beskyttelse af navn og adresse, registrerede forældre og adresse. Der er som

UDKAST

udgangspunkt kun tale om almindelige personoplysninger, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, samt oplysninger om cpr. -nr., jf. databeskyttelseslovens § 11. Oplysningerne på individniveau vil blive tilgængelige bag et login og vil kun kunne ses af de personer, for hvem oplysningerne er relevante, hvorfor de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger i databeskyttelsesforordningens artikel 5, herunder navnlig litra f, vil skulle iagttages.

For så vidt angår den behandling af ikke-følsomme personoplysninger som følge af den foreslåede ordning i forslaget § 11 b, vurderes det, at ministeriet vil kunne behandle oplysningerne inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e. Formålet med behandlingen vil være at kunne stille ensartede og konsoliderede data til rådighed for udførelse af opgaver i øvrige systemer, som henhører under Børne- og Undervisningsministeriets område, herunder elevfordeling.

I datagrundlaget, jf. § 11 c, og den centrale fordelingsmekanisme, jf. § 11 d, vil der i forbindelse med elevfordelingen blive behandlet oplysninger om ansøgere (elever i 9. og 10. klasse samt øvrige borgere, der har påbegyndt en ansøgning) og disses personoplysninger, herunder navn, CPR-nr., uddannelse, transporttid samt oplysninger om ansøgernes forældres indkomst.

Der er som udgangspunkt kun tale om almindelige personoplysninger, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, samt oplysninger om cpr. -nr., jf. databeskyttelseslovens § 11. Der vil dog kunne forekomme følsomme oplysninger, eksempelvis hvis der skal markeres, at en elev har forrang til en plads på en institution på grund af eksempelvis et handicap. Der kunne eksempelvis også være en markering af, at en elev var ordblind. Oplysningerne vil blive tilgængelige bag et login og vil kun kunne ses af de personer, for hvem oplysningerne er relevante, hvorfor de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger i databeskyttelsesforordningens artikel 5, herunder navnlig litra f, vil skulle iagttages.

For så vidt angår den behandling af ikke-følsomme personoplysninger som følge af den foreslåede ordning i forslaget §§ 11 c og 11 d, vil behandlingen ske på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e. Formålet med behandlingen vil være at opnå en bedre fordeling af eleverne på institutionerne i henhold til elevfordelingsaftalen og vil således indgå i regionernes og institutionernes myndighedsopgaver.

UDKAST

For så vidt angår den begrænsede behandling af følsomme oplysninger som følge af den foreslåede ordning i forslaget §§ 11 c og 11 d, vil behandlingen ske på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g. Formålet med behandlingen vil være at sikre, at elever med særlige behov og forudsætninger bliver fordelt således, at der kan tages hånd om disse udfordringer.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2 og 3, er der mulighed for at opretholde og indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen i forbindelse med bl.a. artikel 6, stk. 1, litra e, om behandling af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlige myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Med de foreslåede bestemmelser i § 11 b, stk. 1, 2 og 3, og § 11 c, stk. 1 og 2, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., indføres der en national særregel for behandling af personoplysninger, der er omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6. Den foreslåede bestemmelse, som omhandler videregivelse af personoplysninger med et specifikt formål til en nærmere angivet kreds af dataansvarlige, vil indebære, at ministeriet, regionerne og institutionerne ikke vil skulle oplyse de registrerede personer om, at der behandles oplysninger om dem i de ovenfor nævnte systemer med henblik på, at ministeriet kan udføre sine opgaver med at stille ajourførte og korrekte oplysninger til rådighed for de øvrige registre på ministeriets område, herunder til brug for elevfordeling, og at regioner og institutioner kan udføre deres opgave med elevfordeling. Dette vil indebære en undtagelse til databeskyttelsesforordningens artikel 14. Det vurderes, at der er mulighed for at indføre den foreslåede bestemmelse i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og dennes rammer for særregler om behandling af personoplysninger. Vurderingen har taget udgangspunkt i de kriterier, som fremgår af betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen – og de retlige rammer for dansk lovgivning i forhold til indførelse af nye nationale særregler for behandling af ikke-følsomme personoplysninger, jf. betænkning nr. 1565, del I – bind 1, side 168 ff.

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at den beskrevne behandling af personoplysninger kan ske inden for rammerne af databeskyttelseslovgivningen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8, og bemærkningerne hertil.

3.9. Afskaffelse af henvisningstaxameter

3.9.1. Gældende ret

Af § 30, stk. 8 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at der på de årlige finanslove kan fastlægges særlige tilskud, herunder til færdiggørelse af uddannelser og på baggrund af andelen af frafaldstruede elever samt for antal elever, der har afbrudt en gymnasial uddannelse i løbet af uddannelsens første år, og som 6 måneder efter er indskrevet på en erhvervsuddannelse.

Af § 19, stk. 6 i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse fremgår det, at staten kan yde tilskud på baggrund af antal elever, der har afbrudt en gymnasial uddannelse i løbet af uddannelsens første år, og som 6 måneder efter er indskrevet på en erhvervsuddannelse. Taksten fastsættes på finansloven. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om betingelser for og beregning af tilskud på baggrund af henviste elever.

3.9.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Henvisningstaxametret blev aftalt som en del af aftale mellem den daværende VLAK-regering, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om første delpakke af ungeudspil: Øget udbud af erhvervsrettede uddannelser i hele Danmark og henvisningstaxameter af april 2019, hvor der blev afsat finansiering i ét år.

Aftalen om første del af ungeudspillet blev udmøntet ved lov nr. 1561 af 27. december 2019 om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, lov om de gymnasiale uddannelser, lov om erhvervsuddannelser og lov om kommunal indsats for unge under 25 år (Ny udbudsmulighed på gymnasier, nyt henvisningstaxameter, afskaffelse af muligheden for at udskifte oldtidkundskab med andre fag på uddannelsen til almen studenterekamen på private gymnasier, optag på adgangskurser og grundforløb plus og sammensætning af Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser).

Henvisningstaxametret blev indført for at tilskynde institutionerne til at samarbejde med udgangspunkt i den unges behov. Henvisningstaxametret skulle kompensere for det taxametertilskud, institutionen ikke ville få, når en elev falder fra en gymnasial uddannelse (stx, htx, hhx og hf) før tælledag

for i stedet at påbegynde en erhvervsuddannelse, og således reelt henvises videre i uddannelsessystemet.

Af lovbemærkningerne, jf. Folketingstidende 2019-20, A L 59 som fremsat, side 15, fremgår det, at der skal tages endeligt stilling til henvisningstaxametrets udformning og takstens størrelse, herunder finansieringen fra 2021 og frem i forbindelse med opfølgningen på det eftersyn af taxameter- og tilskudssystemet, som den tidligere regering har igangsat i forbindelse med udspillet "Mod på livet – vejene til uddannelse og job".

Med Aftale mellem Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Konservative, Alternativet og Liberal Alliance om udmøntning af negativ budgetregulering i 2020 og frem indgået i forbindelse med Aftale om bedre veje til uddannelse og job var der enighed om at omdisponere de afsatte midler til henvisningstaxametret i 2020 til finansiering af den negative budgetregulering i 2020. Udgifterne til henvisningstaxametret i 2021 er finansieret på finansloven for 2021, hvor der ikke var afsat finansiering fra 2022 og frem. Finansiering af udgifterne til henvisningstaxametret i 2022 indgik i regeringens forslag til finanslov for 2022.

Med Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Alternativet og Kristendemokraterne om finansiering af Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser blev der aftalt en afskaffelse af henvisningstaxametret per 1. januar 2022.

Taksterne til de gymnasiale ungdomsuddannelser og herunder henvisningstaxametret fastsættes på de årlige finanslove. Henvisningstaxametret er fastsat til 0 kr. på Finansloven for 2022.

Det foreslås på den baggrund, at bestemmelserne vedr. henvisningstaxametret af ordensmæssige hensyn udgår af lovteksten i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, og 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3.10. Private gymnasier

3.10.1. Gældende ret

UDKAST

Af § 8 b, stk. 1, 1. pkt., i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser fremgår det, at en institution beliggende i Aarhus, Albertslund, Ballerup, Brøndby, Dragør, Frederiksberg, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Greve, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Københavns, Lyngby-Taarbæk, Odense, Rudersdal, Rødovre, Tårnby eller Vallensbæk kommune uanset tilskudsbestemmelserne i denne lov ikke modtager aktivitetsafhængige tilskud fra Børne- og Undervisningsministeriet for det antal elever, der overstiger antallet af elever, de modtog tilskud for i december det år, hvor de havde det højeste antal elever i skoleårene 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021 og 2021/2022, bortset fra institutioner, som er Team Danmark-uddannelsespartner.

3.10.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lov nr. 2532 af 22. december 2021 vedrørende blandt andet etablering af tilskudsloft for elever på private gymnasier blev institutioner beliggende i nærmere bestemte kommuner, jf. ovenfor, omfattet af tilskudsloftet i § 8 b, i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, fordi det var de kommuner, som indgik i fordelingszoner i de beregninger, der lå til grund for elevfordelingsaftalen.

Af elevfordelingsaftalen fremgår det i forhold til tilskudsloftet på de private gymnasier, at loftet vil skulle ophøre med at gælde for gymnasier, som er beliggende i en zone, som i løbet af perioden overgår fra fordelingszone til afstandszone.

Af lovbemærkningerne til § 8 b, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 68 som fremsat, side 9, fremgår det endvidere, at en sådan ordning forventes at blive anordnet i forbindelse med lovforslag om den endelige model for elevfordeling.

Det foreslås derfor, at institutioner beliggende i de i bestemmelsen nævnte kommuner skal kunne overgå fra at være beliggende i en fordelingszone til at være beliggende i en afstandszone.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

UDKAST

Elevfordelingsmodellen medfører udgifter til systemunderstøttelse på 10,0 mio. kr. i 2021, 28,5 mio. kr. i 2022, 23,6 mio. kr. i 2023 og 23,5 mio. kr. i 2024 faldende til 19,2 mio. kr. fra 2028.

Modellen medfører desuden merudgifter til administration i Børne- og Undervisningsministeriet og i regionerne på i alt 1,5 mio. kr. i 2021, 8,6 mio. kr. i 2022, 10,4 mio. i 2023 og 7,4 mio. kr. i 2024 faldende til 4,9 mio. kr. fra 2028. Staten kompenserer regionerne for de regionale merudgifter via DUT.

Endelig vil der være udgifter til læringskonsulenter på 1,1 mio. kr. i 2023, 2,3 mio. kr. i 2024 og 2025 og 1,1 mio. i 2026 samt på 15 mio. kr. i 2022 til ansøgningspulje til institutioner i udkantsområder.

Udgifterne i 2021 finansieres inden for Børne- og Undervisningsministeriets ramme. Udgifterne på 15 mio. kr. i 2022 til ansøgningspulje til institutioner i udkantsområder finansieres via reserven til opfølgning på eftersynet af taxameter- og tilskudssystemet. De øvrige udgifter finansieres i 2022 via reserven til opfølgning på eftersynet af taxameter- og tilskudssystemet og afskaffelse af henvisningstaxameteret. Fra 2023 og frem finansieres udgifterne ved en reduktion af færdiggørelsestaxametrene på de gymnasiale fulltidsuddannelser.

Lovforslaget vil ikke indebære økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne.

Lovforslaget har konsekvenser for it- og dataunderstøttelsen til fordeling af ansøgere til de gymnasiale ungdomsuddannelser, da forslaget indfører en ny central fordelingsproces til erstatning for den, der i dag foregår i de fem regioner i et samspil med lokale institutioner.

Konsekvenserne omfatter ændringer i ministeriets datavarehus, Institutionsregister, Elevdatabasen og Optagelse.dk. Der udvikles endvidere helt ny it- og dataunderstøttelse til den algoritmebaserede fordelingsmodel, der baseres på kapaciteter, ansøgers prioriteter, regler for afstands- og fordelingszone mm. Derudover vil der være behov for tilpasning i institutionernes studieadministrative systemer.

Institutionerne, som i dag henter deres ansøgninger løbende på Optagelse.dk, vil fremadrettet skulle følge en ny proces. Institutionerne vil sammen med regionerne indledningsvist skulle vurdere ansøgers særlige forhold og ønsker på Optagelse.dk, som kan give ansøgerne forrang.

Efter endt fordeling håndterer regionerne de ansøgere, som ikke umiddelbart kunne tildeles en plads inden for den maksimale transporttid. Dette håndteres i Optagelse.dk. Herefter kan institutionerne afhente ansøgningerne fra de ansøgere, der er blevet fordelt til institutionen og meddele ansøgerne, at der er reserveret en plads til dem. Dette sker omkring 1. juni.

I forhold til digitaliseringsklar lovgivning er det Børne- og Undervisningsministeriets vurdering, at lovforslaget efterlever de syv principper herfor. Der har grundet lovforslagets væsentlige element med tilvejebringelse af en central it-understøttet fordelingsmekanisme været tidligt fokus på at indtænke digitalisering i lovarbejdet.

Princip 1 om enklere og klare regler er understøttet på en række områder. Først og fremmest har enkle og klare regler været et væsentligt element gennem det lovforberedende arbejde med henblik på at sikre ansøgere en fair og retfærdig behandling ved elevfordeling til de gymnasiale ungdomsuddannelser. Regler bag fordelingsmekanismen er justeret i flere omgange, så de bærende principper står så tydelige som muligt. Reglerne er endvidere indarbejdet i lovteksten med anvendelse af få undtagelsesbestemmelser, hvorved it-understøttelsen lettes betydeligt. Begreber i lovteksten vil i stort omfang kunne anvendes direkte i it-understøttelsen, fx forrang, transporttid og ruter, ansøger, forældreindkomst, afstandszone og fordelingszone. Endelig er sagsbehandlingstider i forhold til indsamling og behandling af data indtænkt ved de svarfrister, der fastlægges i forhold til fordelingen.

Efterlevelse af princip 2 om digital kommunikation er med lovforslaget uændret. Borgere har de samme primære kanaler ved ansøgning til de gymnasiale ungdomsuddannelser. Ansøgere vil uændret skulle søge via den obligatoriske selvbetjeningsløsning Optagelse.dk. Svar til ansøgere gives uændret af den gymnasiale institution, de optages på. Der er ikke i lovforslaget anvendt specifikke teknologier. For så vidt angår opgørelse af transporttid er der fx beskrevet teknologineutrale rutebaserede opgørelsesprincipper. I forbindelse med lovforslaget forventes der endvidere implementeret en ny version af Optagelse.dk, som i endnu højere grad tager hensyn til webtilgængelighed.

UDKAST

Princip 3 om automatisk sagsbehandling understøttes i højere grad med lovforslaget. Således udvides den digitale ansøgningsproces til de gymnasiale ungdomsuddannelser til også at omfatte en fælles, ensartet fordelingsmekanisme, der er i vid udstrækning er baseret på objektive kriterier.

Skøn og skønsmæssige vurderinger er søgt minimeret, dog vil der som i dag, ved vurdering af forrang for visse grupper af ansøgere blive foretaget et fagprofessionelt skøn på baggrund af den fremsendte dokumentation med henblik på at sikre ansøgeren, fx vurdering af handicap, egnethed til særlige studieretninger.

I forhold til princip 4 om sammenhæng på tværs – ensartede begreber og genbrug af data vurderer Børne- og Undervisningsministeriet, at princippet efterleves. Med henblik på at minimere dataindberetninger og genbruge autoritative data, så vil den centrale fordelingsmekanisme anvende oplysninger om bopæl og forældre fra CPR-registeret og forældreindkomstdata fra Skatteforvaltningen. Dette er skrevet ind i lovforslaget. Det er endvidere skrevet ind, hvordan forældre og forældreindkomst defineres.

I forhold til princip 5 om tryk og sikker datahåndtering bemærkes, at det vil være Styrelsen for It- og Lærings opgave at sikre, at oplysningerne i den centralt it-understøttede fordelingsmekanisme behandles på tryk og sikker vis. De nødvendige hjemler til behandlingen af data er skrevet ind i lovforslaget i det omfang, der kræves nye eller ændrede bestemmelser.

Princip 6 om anvendelse af offentlig infrastruktur reguleres ikke med dette lovforslag. Optagelse.dk vil som i dag, anvende den fællesoffentlige infrastruktur, hvor relevant, herunder NemLog-in/MitID ved login for ansøgere, forældre og sagsbehandlere.

I forhold til princip 7 om forebyggelse af snyd og fejl er der enkelte situationer, som skal håndteres med tilsyn og kontrol. Ansøgere, som ikke findes i CPR-registeret, kan ikke verificeres mod dette. Der forventes at være tale om et mindre antal ansøgere, som under tro og love må anføre egne personoplysninger. Dette er uændret i forhold til nuværende ansøgningsproces og lovgivning. Ansøgere, som ved studiestart bor på en anden adresse end den på ansøgningstidspunktet gældende, vil under tro og love skulle anføre den fremtidige adresse. Der er en risiko for snyd med adresser i forhold til at kunne blive optaget på en ønsket gymnasial ungdomsuddannelse. Da ansøgerens fremtidige adresseoplysninger ikke kan efterprøves i CPR-registret, vil det være nødvendigt med andre kontrolmekanismer med henblik på at mindske snyd. Den anførte adresse vil blive valideret op mod de offentligt

UDKAST

tilgængelige adresser i Danmarks Adresseregister (DAR) med henblik på at afgøre, om ansøger anfører en gyldig adresse. Da ansøgere i fordelingszoner rangeres i lodtrækningsrækkefølge og ikke afstand til institutionen, vurderes det, at incitamentet til at snyde er lille.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Principperne for agil erhvervsrettet regulering vurderes på denne baggrund ikke at være relevante for de konkrete ændringer i lovforslaget.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen væsentlige administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klima og miljømæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

[Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

...]

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
--	--------------------------------------	-----------------------------------

UDKAST

	(hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	(hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	1,5 mio. kr. i 2021, 37,1 mio. kr. i 2022, 35,1 mio. kr. i 2023 og 33,2 mio. kr. i 2024 faldende til 24,1 mio. kr. fra 2028 for staten inkl. DUT-kompensation af regionerne.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Indgår i de afsatte midler ovenfor.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	X	X
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

UDKAST

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 8, stk. 1 i lov om lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., at børne- og undervisningsministeren sikrer kapacitet til de almengymnasiale uddannelser i et sådant omfang, at alle ansøgere, der opfylder optagelsesbetingelserne efter kapitel 2 i lov om de gymnasiale uddannelser, kan optages, og at alle, der har påbegyndt en almengymnasial uddannelse, kan fuldføre denne. Det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at børne- og undervisningsministeren efter indstilling fra et eller flere regionsråd og efter høring af den enkelte institution kan fastlægge et kapacitetsloft for en eller flere institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen, med henblik på at sikre et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesudbud til alle unge overalt i landet og en hensigtsmæssig udnyttelse af den samlede kapacitet såvel i det førstkommende som de efterfølgende skoleår. I særlige tilfælde kan ministeren med virkning for ét skoleår fastlægge et kapacitetsloft, selv om der ikke er en indstilling fra et eller flere regionsråd eller er sket høring af den enkelte institution.

Det foreslås, at § 8, stk. 2, ophæves, og at det i et nyt § 8, *stk. 2*, fastsættes, at børne- og undervisningsministeren fastsætter den samlede kapacitet på landsplan og for de fem regioner opdelt på de fire gymnasiale ungdomsuddannelser samt pre-ib og efter indstilling fra institutionerne og i samarbejde med regionerne de enkelte afdelingers kapacitet for hver enkelt gymnasial uddannelse på den pågældende afdeling. Større kapacitetstilpasninger i nedadgående retning på enkeltinstitutioner skal ske gradvist.

Det foreslås som *stk. 3*, at hver afdeling mindst skal have en kapacitet på 84 elever. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte minimumskapaciteten til færre elever, hvis det vurderes at være nødvendigt for at opretholde tilstrækkelig uddannelsesdækning i et geografisk område, herunder i andre geografiske områder. På afdelinger med flere gymnasiale uddannelser opgøres minimumskapaciteten samlet for de gymnasiale uddannelser.

Det foreslås som *stk. 4*, at regionsrådet, efter børne- og undervisningsministeren har fastsat kapaciteten for de enkelte afdelinger efter stk. 1, i særlige tilfælde og om nødvendigt kan hæve en afdelings kapacitet med en eller flere elevpladser.

UDKAST

Det foreslåede *stk. 2, 1. pkt.*, vil indebære, at det vil være Børne- og Undervisningsministeriet, som fastsætter den samlede kapacitet på landsplan. Kapaciteten opgøres i antal elevpladser. Det vil være børne- og undervisningsministeren, som sikrer kapacitet til de gymnasiale uddannelser i et sådant omfang, at alle ansøgere, der opfylder optagelsesbetingelserne efter kapitel 2 i lov om de gymnasiale uddannelser, kan optages, og at alle, der har påbegyndt en gymnasial uddannelse, kan fuldføre denne.

Kapaciteten vil årligt blive fastsat for hver af de omfattede uddannelser (3-årige uddannelser til teknisk, merkantil og almen studentereksamen, 2-årig hf samt pre-ib), så kapaciteten svarer til det forventede antal 1. prioritetsansøgere for hver uddannelse på landsplan. Der vil dog i forbindelse med kapacitetsfastsættelsen bl.a. skulle tages hensyn til muligheden for at danne hele klasser, og derfor vil den fastsatte kapacitet ikke komme til at svare præcist til det forventede antal ansøgere. Det forventede antal ansøgere til hver uddannelse vil blive vurderet på baggrund af de seneste års søgetal kombineret med viden om den demografiske udvikling m.v.

På de almengymnasiale uddannelser, hvor institutionerne som udgangspunkt selv har kunnet fastsætte deres kapacitet, har der været praksis for, at kapaciteten nogle steder i landet er sat højere end antallet af ansøgere, hvilket har resulteret i en vis overkapacitet. For de almengymnasiale uddannelser vil forslaget derfor betyde, at der på landsplan forventes at blive fastsat en kapacitet, som samlet set er mindre end den kapacitet, som institutionerne hidtil selv har fastsat. Det er blandt andet en af årsagerne til, at en afdeling vil kunne opleve at få enten flere eller færre elever end hidtil.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at de erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx) som noget nyt vil blive omfattet af regler om elevfordeling og kapacitetsstyring svarende til de almengymnasiale uddannelser (stx og hf), dog vil de erhvervsgymnasiale uddannelser få en vis forrang i form af en mindre overkapacitet. I den samlede kapacitet vil der på den baggrund blive indarbejdet en mindre overkapacitet til de erhvervsgymnasiale uddannelser i form af, at kapaciteten fastsættes en smule højere end det forventede antal 1. prioritetsansøgere til disse uddannelser.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at ansøgere over 20 år, som søger om optagelse på 2-årig hf på VUC (voksenuddannelsescenter) som 1. prioritet, skal have forrang til at blive optaget på et VUC. Forrangen betyder ikke, at ansøgerne er sikret plads på den ønskede afdeling. Det fremgår endvidere af

UDKAST

aftalen, at ansøgere over 20 år i fordelingszoner desuden vil blive kategoriseret som hørende til mellemindkomstgruppen.

Forligskredsen bag aftalen er derudover enig om, at disse ansøgere skal være sikret en plads på 2-årig hf på et VUC, hvis ansøgeren har ønsket det som 1. prioritet og eventuelt 2. prioritet, hvis der inden for 60 minutters transporttid fra ansøgerens bopæl er flere VUC'er med 2-årig hf. Det er en forudsætning, at ansøgeren har angivet det som 1. prioritetsønske. Hvis det, efter søgetalene er kendt, viser sig, at det er nødvendigt at øge kapaciteten i mellemindkomstkategorien på et VUC i en fordelingszone, for at kunne optage alle ansøgere over 20 år på 2-årig hf på VUC inden for 60 minutters transporttid, vil Børne- og Undervisningsministeriet skulle tildele den nødvendige overkapacitet i mellemindkomstkategorien på de konkrete VUC'er, inden ansøgerne fordeles i den centrale fordelingsrunde.

Ud over at fastsætte kapaciteten på landsplan vil børne- og undervisningsministeren fordele kapaciteten for hver af de omfattede uddannelser mellem de fem regioner. Kapaciteten i de enkelte regioner vil ligeledes blive vurderet på baggrund af de senere års søgetal i kombination med viden om den demografiske udvikling samt ud fra viden om de konkrete afdelinger i regionen. Demografien vil i særdeleshed kunne spille en rolle i forhold til fordeling af kapaciteten mellem regionerne, fordi prognoser forudser, at det vil være meget forskelligt, hvordan antallet af forventede ansøgere udvikler sig forskellige steder i landet.

Børne- og Undervisningsministeriet vil de tre første år med modellen skulle fastsætte kapaciteterne på de enkelte afdelinger efter indstilling fra institutionerne og i samarbejde med regionerne. De enkelte institutioner vil således skulle indstille, hvilken kapacitet de ønsker på de enkelte afdelinger. Det er hensigten, at institutionerne derudover vil skulle afgive forskellige oplysninger til brug for ministeriets kapacitetsfastsættelse, fx om bygningsmæssig kapacitet (dvs. hvor mange elever har afdelingen fysisk plads til), antal kostpladser på kostafdeling m.v., og om der i øvrigt er særlige forhold på den enkelte afdeling, som har relevans for kapacitetsfastsættelsen, herunder fx lokale eller sjældne udbudte studieretninger m.v. Indstillingen og de ønskede oplysninger vil være institutionens mulighed for at kvalificere ministeriets fastsættelse af kapaciteten, men det er ikke en forudsætning herfor. Ministeriet er ikke bundet af de indstillinger, som institutionerne afgiver, dog vil ministeriet ikke som led i den generelle kapacitetsfastsættelse kunne sætte kapaciteten højere end institutionens bygningsmæssige kapacitet, hvis institutionen har indmeldt en sådan.

UDKAST

Børne- og Undervisningsministeriet vil inddrage og samarbejde med de respektive regioner i kapacitetsfastsættelsen. Det vil være børne- og undervisningsministeren, som fastsætter de enkelte afdelingers kapacitet.

Det er hensigten, at ministeriet på baggrund af forventede søgetal m.v. først vil fastsætte og udmelde de enkelte afdelingers foreløbige kapaciteter til institutionerne inden ansøgningsfristen til de gymnasiale ungdomsuddannelser. Den nye elevfordelingsmodel er baseret på, at der i det store hele bliver fastsat en kapacitet, som samlet set svarer til det faktiske antal ansøgere. Børne- og Undervisningsministeriet vil derfor skulle tilpasse de enkelte afdelingers foreløbige kapacitet, hvis der er behov herfor, når antallet af ansøgere, der skal fordeles i den centrale fordelingsmekanisme, er kendt i marts måned. Der vil bl.a. være behov for at tilpasse de foreløbige kapaciteter på en eller flere afdelinger, hvis det efter ansøgningsfristen viser sig, at antallet af estimerede 1. prioritetsansøgere afviger fra det faktiske antal 1. prioritetsansøgere. Tilpasningen kan bl.a. også ske af hensyn til at understøtte en balanceret elevsammensætning eller af hensyn til at understøtte små afdelinger i tyndtbefolkede områder. Der vil kunne ske tilpasninger af den foreløbige kapacitet i op- eller nedadgående retning.

Når de nødvendige tilpasninger er foretaget, vil ministeriet udmelde de endelige kapaciteter for hver afdeling, inden fordelingsmekanismen fordeler ansøgerne forventeligt i maj måned.

Det er hensigten, at der vil blive fastsat nærmere regler omkring processen med inddragelse af institutionerne og regionerne med hjemmel i den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 2.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 2, 2. pkt.*, at større kapacitetstilpasninger i nedadgående retning på enkeltinstitutioner skal ske gradvist. Hvis børne- og undervisningsministeren vurderer, at der skal ske en større kapacitetstilpasning på en institution eller afdeling, så institutionen eller afdelingen forholdsmæssig vil få et stort fald i antallet af elever, vil dette skulle ske gradvist over to eller eventuelt flere år, så institutionen ikke oplever en stor kapacitetsnedgang fra det ene år til det andet.

Det foreslåede *stk. 3, 1. pkt.*, vil indebære, at børne- og undervisningsministeren vil skulle tildele hver afdeling en kapacitet på mindst 84 elever svarende til tre 1.g/1.hf-klasser med 28 elever i hver klasse. Minimumskapaciteten på 84 elever er besluttet i elevfordelingsaftalen ud fra hensynet om at

UDKAST

kunne sikre et fagligt bæredygtigt undervisningsmiljø på afdelingerne. Minimumskapaciteten vil indebære, at de pågældende afdelinger - i modsætning til i dag - i al væsentlighed vil blive tildelt et antal ansøgere svarende til minimumskapaciteten. Det forventes især at ville have betydning for en række gymnasier i tyndtbefolkede områder. Den endelige tilgang vil dog fortsat kunne være mindre end minimumskapaciteten, hvis der fx ikke er tilstrækkeligt mange ansøgere inden for 60 minutters transporttid, eller som følge af ansøgere der ombestemmer sig m.v.

Der er tale om en minimumskapacitet, og langt de fleste afdelinger forventes således at få tildelt en kapacitet, som er større end minimumskapaciteten, forudsat der er tilstrækkeligt elevgrundlag herfor i det pågældende geografiske område.

Det foreslåede *stk. 3, 2. pkt.*, vil indebære, at ministeren kan fastsætte kapaciteten på en afdeling til under minimumskapaciteten, dvs. til færre end 84 elever. Ministeren vil kunne træffe beslutning herom for en eller flere konkrete afdelinger, hvis der vurderes ikke at være tilstrækkeligt elevgrundlag i området til så mange elever, og hvis det vurderes at være nødvendigt for at opretholde tilstrækkelig uddannelsesdækning i det pågældende geografiske område, herunder i andre geografiske områder.

Det vil bero på en konkret vurdering, hvornår kapaciteten kan fastsættes til under minimumskapaciteten for at opretholde tilstrækkelig uddannelsesdækning. Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at det vil kunne være tilfældet, hvis eleverne i lokalområdet ellers ville kunne få uforholdsmæssigt langt til nærmeste alternative uddannelsesudbud, eller for at sikre, at der ikke i unødvendigt omfang bliver udfaset kapacitet, som der forventes at blive behov for de efterfølgende år fx på grund af den forventede demografi.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at forligskredsen bag aftalen har en forventning om, at de nuværende udbud i tyndtbefolkede områder i alt overvejende grad opretholdes.

Det foreslåede *stk. 3, 3. pkt.*, vil indebære, at minimumskapaciteten vil blive opgjort samlet for de omfattede gymnasiale uddannelser, hvis en afdeling har flere af disse uddannelser. Nogle afdelinger har flere af de gymnasiale uddannelser, som er omfattet af den nye elevfordelingsmodel, fx både stx og 2-årig hf eller hhx og htx. Hvis det er tilfældet, vil minimumskapaciteten blive opgjort for disse uddannelser samlet. Det kunne fx være en afdeling,

UDKAST

som får kapacitet svarende til to hhx-klasser og en htx-klasse. Hvis afdelingen derudover har andre uddannelser, fx voksendannelse eller erhvervsuddannelser, vil disse ikke indgå i opgørelsen af minimumskapaciteten.

Det foreslåede *stk. 4*, vil indebære, at regionsrådet, efter børne- og undervisningsministeren har fastsat kapaciteten for de enkelte afdelinger efter *stk. 1*, i særlige tilfælde og om nødvendigt kan hæve en afdelings kapacitet med en eller flere elevpladser.

Regionerne vil således også have en rolle i kapacitetsfastsættelsen de tre første år, hvor Børne- og Undervisningsministeriet fastsætter kapaciteterne.

Regionerne vil bl.a. kunne hæve kapaciteterne på de enkelte afdelinger efter de foreslåede regler i §§ 11 k og 11 l. Regionernes fordeling af ansøgere og elever efter disse bestemmelser forudsætter, at afdelingerne og institutionerne løbende til og med første uge af november måned orienterer den region, hvori afdelingen er beliggende, om ledige pladser på afdelingen inden for afdelingens kapacitet. Ledige pladser kan fx opstå, hvis den centrale fordelingsmekanisme ikke har kunnet fordele ansøgere til afdelingen inden for 60 minutters transporttid, hvis ansøgere, som har fået tildelt en foreløbig plads, ikke opfylder adgangsforudsætningerne til uddannelsen, eller hvis ansøgere eller elever i øvrigt før eller efter uddannelsesstart falder fra uddannelsen, fordi de ombestemmer sig eller lignende. Det foreslås, at børne- og undervisningsministeren får bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler herom, jf. det foreslåede § 1, nr. 2.

Regionerne vil endvidere kunne hæve kapaciteten på en afdeling med en eller flere ansøgere, hvis en klage over fordelingen efter den foreslåede § 1, nr. 9 munder ud i, at en ansøger skal have plads på en konkret afdeling, og afdelingen ikke har ledige pladser inden for den fastsatte kapacitet.

Yderligere vil regionerne kunne hæve kapaciteten for at skabe plads til en omgænger på en konkret afdeling, der ikke har ledige pladser til den pågældende inden for den fastsatte kapacitet.

Regionerne vil efter første uge af november derudover efter en konkret vurdering kunne hæve en afdelings eller institutions kapacitet med en eller flere elever, hvis institutionen eller afdelingen anmoder regionen herom for at kunne optage en ansøger, som søger om optagelse efter dette tidspunkt, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 11 l. Regionerne vil hertil kunne hæve kapaciteten i perioden frem til og med første uge i november for at få plads

til en elev eller ansøger omfattet af § 14 og 14 b i lov om de gymnasiale uddannelser, jf. bemærkningerne til § 11 i lovforslagets § 1, nr. 8.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Af § 14, stk. 4, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om de forpligtende samarbejder efter stk. 1 og 2 og om regionsrådets udøvelse af dets beføjelser efter stk. 3.

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse om optagelse på de gymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser, hvori den processuelle ramme for kapacitetsfastsættelse fremgår af kapitel 6.

Det foreslås, at det i et nyt § 8, stk. 6, fastsættes, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om procedure og regionernes tildelelse af kapacitet efter stk. 4.

Det foreslåede stk. 6 vil indebære, at børne- og undervisningsministeren bl.a. kan fastsætte nærmere regler om kapacitetsfastsættelsen, herunder om procedure. Det er forventningen, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, hvornår Børne- og Undervisningsministeriet udmelder kapacitet på landplan, regions- og afdelingsniveau, hvornår og hvordan institutionerne skal afgive indstilling om kapaciteten for institutionens afdelinger til Børne- og Undervisningsministeriet. Det forventes endvidere, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, hvilke oplysninger institutionerne skal afgive i forbindelse med indstillingen, og at ministeriet, hvis institutionen ikke afgiver indstilling, eller denne ikke er fyldestgørende, kan fastsætte kapaciteten uden indstilling.

Der vil endvidere også kunne blive fastsat regler om regionernes efterfølgende mulighed for i særlige tilfælde at kunne hæve kapaciteten med en eller flere elevpladser på enkelte afdelinger, hvis det er nødvendigt for at skabe plads til fx omgængere, ansøgere, som får medhold i en klage eller som søger efter første uge af november, eller ansøgere, som er omfattet af § 14 og 14 b i lov om de gymnasiale uddannelser, og som søger til og med første uge i november.

UDKAST

Der vil i den forbindelse også kunne blive fastsat regler om, at institutionerne og afdelingerne løbende skal indberette ledig kapacitet til regionerne med henblik på, at regionerne kan fordele disse ansøgere og elever.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3.

Det fremgår af § 8, stk. 1 i lov om lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., at børne- og undervisningsministeren sikrer kapacitet til de almengymnasiale uddannelser i et sådant omfang, at alle ansøgere, der opfylder optagelsesbetingelserne efter kapitel 2 i lov om de gymnasiale uddannelser, kan optages, og at alle, der har påbegyndt en almengymnasial uddannelse, kan fuldføre denne. Det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at børne- og undervisningsministeren efter indstilling fra et eller flere regionsråd og efter høring af den enkelte institution kan fastlægge et kapacitetsloft for en eller flere institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen, med henblik på at sikre et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesudbud til alle unge overalt i landet og en hensigtsmæssig udnyttelse af den samlede kapacitet såvel i det førstkommende som de efterfølgende skoleår. I særlige tilfælde kan ministeren med virkning for ét skoleår fastlægge et kapacitetsloft, selv om der ikke er en indstilling fra et eller flere regionsråd eller er sket høring af den enkelte institution.

Det foreslås, at § 8, stk. 2 ophæves, og at det i et nyt § 8, stk. 2, fastsættes, at børne- og undervisningsministeren fastsætter den samlede kapacitet på landsplan og for de fem regioner for hver af de fire gymnasiale ungdomsuddannelser samt pre-ib.

Det foreslås som *stk. 3*, at regionsrådet inden for rammerne af børne- og undervisningsministerens beslutning efter stk. 2 og efter indstilling fra institutionerne og, hvor det er relevant, i dialog med naboregionerne, tildeler hver afdeling en kapacitet for hver enkelt gymnasial uddannelse på den pågældende afdeling. Større kapacitetstilpasninger i nedadgående retning på enkeltinstitutioner skal ske gradvist.

Det foreslås som *stk. 4*, at hver afdeling mindst skal have kapacitet til tre 1.g./1.hf-klasser med samlet mindst 84 elever. Børne- og undervisningsministeren kan efter indstilling fra et regionsråd tillade, at regionsrådet fastsætter minimumskapaciteten, jf. 1. pkt., til færre elever, hvis det vurderes at

UDKAST

være nødvendigt for at opretholde tilstrækkelig uddannelsesdækning i et geografisk område, herunder i andre geografiske områder. På afdelinger med flere gymnasiale uddannelser opgøres minimumskapaciteten samlet for de gymnasiale uddannelser.

Det foreslås som *stk. 5*, at regionsrådet, efter søgetallet er kendt, skal tilpasse afdelingernes kapacitet, hvis det er nødvendigt.

Det foreslås endeligt som *stk. 6*, at børne- og undervisningsministeren, efter søgetallet er kendt, med det formål at understøtte en balanceret elevsammensætning, endvidere kan tilpasse den kapacitet, som regionsrådet har tildelt de enkelte afdelinger.

De foreslåede bestemmelser skal først træde i kraft tre år efter, at den nye elevfordelingsmodel er trådt i kraft, det vil sige fra og med optag til skoleåret 2026/27. For skoleårene 2023/24, 2024/25 og 2025/26 er det foreslået i bestemmelser i lovforslaget §1, nr. 1, at kapaciteten fastsættes af Børne- og Undervisningsministeriet i dialog med regionerne og efter indstilling fra institutionerne.

Det foreslåede *stk. 2* vil indebære, at det vil være børne- og undervisningsministeren, som fastsætter den samlede kapacitet på landsplan. Det vil være ministeren, som sikrer kapacitet til de gymnasiale uddannelser i et sådant omfang, at alle ansøgere, der opfylder optagelsesbetingelserne efter kapitel 2 i lov om de gymnasiale uddannelser, kan optages, og at alle, der har påbegyndt en gymnasial uddannelse, kan fuldføre denne.

Kapaciteten vil blive fastsat for hver af de omfattede uddannelser (3-årige uddannelser til teknisk, merkantil og almen studentereksamen, 2-årig hf samt pre-ib), så kapaciteten svarer til det forventede antal 1. prioritetsansøgere for hver uddannelse på landsplan. Der vil dog i forbindelse med kapacitetsfastsættelsen bl.a. skulle tages hensyn til muligheden for at danne hele klasser, og derfor vil den fastsatte kapacitet ikke komme til at svare præcist til det forventede antal ansøgere. Det forventede antal ansøgere til hver uddannelse vil blive vurderet på baggrund af de seneste års søgetal kombineret med viden om den demografiske udvikling m.v.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at de erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx) som noget nyt vil blive omfattet af regler om elevfordeling og kapacitetsstyring svarende til de almengymnasiale uddannelser (stx og hf), dog vil de erhvervsgymnasiale uddannelser få en vis forrang i form af en

UDKAST

mindre overkapacitet. I den samlede kapacitet vil der på den baggrund blive indarbejdet en mindre overkapacitet til de erhvervsgymnasiale uddannelser i form af, at kapaciteten fastsættes en smule højere end det forventede antal 1. prioritetsansøgere til disse uddannelser.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at ansøgere over 20 år, som søger om optagelse på 2-årig hf på VUC (voksenuddannelsescenter) som 1. prioritet, skal have forrang til at blive optaget på et VUC. Forrangen betyder ikke, at ansøgerne er sikre på at få plads på den ønskede afdeling. Det fremgår endvidere af aftalen, at ansøgere over 20 år i fordelingszoner desuden vil blive kategoriseret som hørende til mellemindkomstgruppen.

Forligskredsen bag aftalen er derudover enig om, at disse ansøgere skal være sikret en plads på 2-årig hf på et VUC, hvis ansøgeren har ønsket det som 1. prioritet og eventuelt 2. prioritet, hvis der inden for 60 minutters transporttid fra ansøgerens bopæl er flere VUC'er med 2-årig hf. Hvis det, efter søgetallene er kendt, viser sig, at det er nødvendigt at øge kapaciteten i mellemindkomstkategorien på et VUC i en fordelingszone, for at kunne optage alle ansøgere over 20 år på 2-årig hf på VUC inden for 60 minutters transporttid, vil regionen skulle tildele den nødvendige overkapacitet i mellemindkomstkategorien på de konkrete VUC'er.

Ud over at fastsætte kapaciteten på landsplan vil børne- og undervisningsministeren fordele kapaciteten for hver af de omfattede uddannelser mellem de fem regioner. Antallet af elevpladser (kapaciteten) i de enkelte regioner vil ligeledes blive vurderet på baggrund af de senere års søgetal i kombination med viden om den demografiske udvikling samt ud fra viden om de konkrete afdelinger i regionen, herunder forventet frafald m.v. Demografien vil i særdeleshed kunne spille en rolle i forhold til fordeling af kapaciteten mellem regionerne, fordi prognoser forudsiger, at det vil være meget forskelligt, hvordan antallet af forventede ansøgere udvikler sig forskellige steder i landet.

Når det konkrete ansøgertal er kendt efter ansøgningsfristens udløb den 1. marts, kan der være behov for at tilpasse kapaciteten i op- eller nedadgående retning, fx hvis de faktiske søgetal afviger markant fra de regionale kapacitetsrammer, Børne- og Undervisningsministeriet har fastsat for den samlede kapacitet for hver region. Ministeriet kan i disse tilfælde efter ansøgningsfristen foretage justeringer af de udmeldte regionale kapacitetsrammer. Regionerne vil derefter skulle lave opfølgende op- eller nedjusteringer i forhold til de enkelte afdelinger, jf. det foreslåede stk. 5.

UDKAST

Det foreslåede *stk. 3* vil indebære, at regionsrådet inden for den regionale kapacitet, som børne- og undervisningsministeren har besluttet at fordele til regionen efter *stk. 2*, efter indstilling fra institutionerne i regionen tildeler hver afdeling i regionen en kapacitet for hver af de omfattede gymnasiale uddannelser på afdelingen.

Der vil være en lang række forhold, som regionerne i relevant omfang skal tage hensyn til, når de fastsætter de enkelte afdelingers kapacitet. Regionen vil bl.a. skulle tage hensyn til det samlede antal ansøgere i et geografisk område sammenholdt med antallet af afdelinger i området. Det vil også skulle indgå i regionens vurdering, om der er afdelinger, som gennem de seneste år har haft et markant fald eller stigning i antallet af 1. prioritetsansøgninger, om der er afdelinger, som er meget overansøgte eller underansøgte i forhold til deres kapacitet og hensynet til at kunne opnå en balanceret elevsammensætning.

Regionen vil endvidere skulle tage hensyn til institutionernes og afdelingernes bygningsmasse, herunder også for at sikre den bedst mulige udnyttelse af de gymnasiale institutioners fysiske rammer. Regionen vil i den forbindelse også skulle tage hensyn til, hvor mange ansøgere og elever, der forventes at falde fra uddannelsen før eller efter uddannelsesstart.

Regionen vil bl.a. skulle fastsætte kapaciteten med udgangspunkt i afdelingernes typiske klassestørrelse og under hensyntagen til det fleksible klasseloft. Regionen vil samtidig skulle tage højde for, at der kan være afdelinger, som har klasser med færre elever, fx klasser for elever med Autisme Spektrum Forstyrrelser (ASF-klasser).

Et af de elementer, som er nævnt i elevfordelingsaftalen, som regionen også i relevant omfang vil skulle tages hensyn til, er, at der på afdelinger med kostafdeling vil skulle være kapacitet til både kostelever og dags elever, hvis dagseleverne ellers vil få langt til nærmeste alternative afdeling.

Derudover vil regionen skulle tage hensyn til en vis stabilitet i kapaciteterne, så de som udgangspunkt fastsættes for 2-3 år af gangen, jf. nærmere nedenfor.

Der vil endvidere kunne være andre forhold, herunder lokale forhold, som regionen forventes at skulle tage hensyn til ved kapacitetsfastsættelsen på de enkelte afdelinger.

De mange elementer, som regionerne forventes at ville skulle tage hensyn til, kan i visse tilfælde være modsatrettede, når regionen skal forholde sig til den samlede kapacitet på regionsniveau, og det er ikke alle hensyn, som er relevante for alle afdelinger. Regionen vil således skulle anlægge en samlet helhedsvurdering i forbindelse med fastsættelse af kapaciteten på de enkelte afdelinger inden for de rammer og prioriteringer, som forventes at blive fastsat af børne- og undervisningsministeren efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 4.

Regionernes kapacitetsfastsættelse for den enkelte afdeling vil skulle ske efter indstilling fra de berørte institutioner. Institutionerne vil bl.a. i forbindelse med indstillingen skulle angive, hvor mange elever de fysisk har plads til på de enkelte afdelinger, og om der er særlige forhold på afdelingen, som har betydning i forbindelse med kapacitetsfastsættelsen. Det er regionen, som fastsætter kapaciteten på den enkelte afdeling, og regionen vil således ikke være bundet af institutionernes indstillinger ud over, at de ikke kan tildele en afdeling flere elever, end institutionen har angivet fysisk at have plads til, dog skal regionen tage højde for forventet frafald m.v., jf. afsnittet ovenfor om de hensyn, som regionerne skal lægge vægt på. Det foreslås, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om institutionernes indstillinger, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

I de tilfælde, hvor kapacitetsfastsættelsen på en eller flere afdelinger kan have betydning for kapacitetsfastsættelsen på en eller flere afdelinger i en anden region, fx fordi afdelingerne grænser op til en anden region, eller hvis ansøgenes søgemønstre i ikke ubetydeligt omfang går på tværs af regionsgrænser, skal de implicerede regioner gå i dialog med hinanden omkring kapacitetsfastsættelsen på relevante afdelinger.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at kapaciteten, som regionerne vil skulle fastsætte, som udgangspunkt fastlægges for to-tre år af gangen for at styrke institutionernes planlægningshorisont. Der vil dog kunne være tilfælde, hvor det vil kunne være nødvendigt eller hensigtsmæssigt, at regionerne kan justere kapaciteterne oftere end hver tredje år. Det foreslås, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler herom, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

Det foreslåede *stk. 3, 2. pkt.*, vil indebære, at større kapacitetstilpasninger i nedadgående retning på enkeltinstitutioner skal ske gradvist. Hvis regionen vurderer, at der skal ske en større kapacitetstilpasning på en institution eller

UDKAST

afdeling, så institutionen eller afdelingen forholdsmæssig vil få et stort fald i antallet af elever, vil dette skulle ske gradvist over to eller eventuelt flere år, så institutionen ikke oplever en stor kapacitetsnedgang fra det ene år til det andet. Det foreslås, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om, hvornår regionerne vil skulle foretage en gradvis tilpasning af kapaciteten, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at forligskredsen bag aftalen opfordrer regionerne til, det første år de skal fastsætte kapaciteterne, at tage udgangspunkt i de kapaciteter, som Børne- og Undervisningsministeriet har fastsat de forudgående år. Det udelukker dog ikke, at regionerne kan justere kapaciteterne.

Det foreslåede *stk. 4, 1. pkt.*, vil indebære, at regionen vil skulle tildele hver afdeling en kapacitet på mindst 84 elever svarende til tre 1.g./1.hf-klasser med 28 elever i hver klasse. Minimumskapaciteten på 84 elever er besluttet i elevfordelingsaftalen ud fra hensynet om at kunne sikre et fagligt bæredygtigt undervisningsmiljø på afdelingerne. Minimumskapaciteten vil indebære, at de pågældende afdelinger - i modsætning til i dag - i al væsentlighed vil blive sikret et antal elever svarende til minimumskapaciteten. Det forventes især at ville have betydning for en række gymnasier i tyndtbefolkede områder. Det endelige elevtal vil dog fortsat kunne være mindre end minimumskapaciteten, hvis der ikke er tilstrækkeligt mange ansøgere inden for 60 minutters transporttid eller som følge af frafald m.v.

Der er tale om en minimumskapacitet og langt de fleste afdelinger forventes således at få tildelt en kapacitet, som er større end minimumskapaciteten, forudsat der er tilstrækkeligt elevgrundlag herfor i det pågældende geografiske område.

Det foreslåede *stk. 4, 2. pkt.*, vil indebære, at regionsrådet efter dialog med en institution vil kunne indstille til børne- og undervisningsministeren, at ministeren træffer afgørelse om, at kapaciteten på en afdeling i regionen bliver fastsat til under minimumskapaciteten, dvs. til færre end 84 elever. Ministeren vil efter indstilling fra regionsrådet kunne træffe beslutning herom for en eller flere konkrete afdelinger, hvis der vurderes ikke at være tilstrækkeligt elevgrundlag i området til så mange elever, og hvis det vurderes at være nødvendigt for at opretholde tilstrækkelig uddannelsesdækning i det pågældende geografiske område, herunder i andre geografiske områder.

UDKAST

Det vil bero på en konkret vurdering, hvornår kapaciteten kan fastsættes til under minimumskapaciteten for at opretholde tilstrækkelig uddannelsesdækning. Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at det vil kunne være tilfældet, hvis eleverne i lokalområdet ellers ville kunne få uforholdsmæssigt langt til nærmeste alternative uddannelsesudbud, eller hvis det for at sikre, at der ikke i unødvendigt omfang bliver udfaset kapacitet, som der forventes at blive behov for de efterfølgende år fx på grund af den forventede demografi.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at forligskredsen bag aftalen har en forventning om, at de nuværende udbud i tyndtbefolkede områder i alt overvejende grad opretholdes.

Det fremgår endvidere af elevfordelingsaftalen, at minimumskapacitet ikke må have den utilsigtede konsekvens, at der bliver fordelt mange ansøgere til afdelinger, som har fået fastsat minimumskapaciteten, selvom ansøgerne vedvarende ikke prioriterer disse afdelinger. Derfor skal afdelinger, som ikke kan tiltrække tilstrækkeligt mange 1. prioritetsansøgere, iværksætte tiltag og eventuelt overvejes lukket, jf. lovforslagets § 1, nr. 12 og bemærkningerne hertil.

Det foreslåede *stk. 4, 3. pkt.*, vil indebære, at minimumskapaciteten vil blive opgjort samlet for de omfattede gymnasiale uddannelser, hvis en afdeling har flere af disse uddannelser. Nogle afdelinger har flere af de gymnasiale uddannelser, som er omfattet af den nye elevfordelingsmodel, fx både stx og 2-årig hf eller hhx og htx. Hvis det er tilfældet, vil minimumskapaciteten blive opgjort for disse uddannelser samlet. Det kunne fx være en afdeling, som får kapacitet svarende til to hhx-klasser og en htx-klasse. Hvis afdelingen derudover har andre uddannelser, fx voksenuddannelser eller erhvervsuddannelser, vil disse ikke indgå i opgørelsen af minimumskapaciteten.

Det foreslåede *stk. 5* vil indebære, at regionerne vil skulle tilpasse de enkelte afdelingers kapacitet, hvis der er behov herfor, når de konkrete søgetal til et skoleår er kendt omkring marts måned. Den nye elevfordelingsmodel er baseret på, at der i det store hele bliver fastsat en kapacitet, som samlet set svarer til det faktiske antal ansøgere. Inden ansøgerne søger om optagelse senest den 1. marts, vil afdelingerne have fået tildelt en kapacitet af regionen på baggrund af det forventede antal 1. prioritetsansøgere på de enkelte uddannelser i regionen. Hvis det efter ansøgningsfristen viser sig, at antallet af estimerede 1. prioritetsansøgere afviger fra det faktiske antal 1. prioritetsansøgere i regionen, er der behov for, at regionen tilpasser kapaciteten, inden

UDKAST

fordelingsmekanismen fordeler eleverne forventeligt i maj måned. Der vil kunne være behov for at tilpasse kapaciteten i op- eller nedadgående retning, fx hvis de faktiske søgetal afviger markant fra de regionale kapacitetsrammer, Børne- og Undervisningsministeriet har fastsat for den samlede kapacitet for hver region. Ministeriet kan i disse tilfælde (efter ansøgningsfristen) foretage korrektioner af de udmeldte regionale kapacitetsrammer, jf. det foreslåede stk. 2, hvorefter regionerne skal lave op- eller nedjusteringer i forhold til de enkelte afdelinger.

Regionerne vil endvidere kunne hæve kapaciteten på en afdeling med en eller flere ansøgere, hvis en genoptagelse eller klage i forlængelse heraf efter lovforslagets § 1, nr. 9, munder ud i, at en ansøger skal have plads på en konkret afdeling, og afdelingen ikke har ledige pladser inden for den fastsatte kapacitet.

Yderligere vil regionerne kunne hæve kapaciteten for at skabe plads til en omgænger på en konkret afdeling, der ikke har ledige pladser til den pågældende inden for den fastsatte kapacitet.

Det foreslåede stk. 5 indebærer tillige, at regionerne efter første uge af november efter en konkret vurdering vil kunne hæve en afdelings eller institutions kapacitet med en eller flere elever, hvis institutionen eller afdelingen anmoder regionen herom for at kunne optage en ansøger, som søger om optagelse efter dette tidspunkt, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 11 l. Regionerne vil endvidere kunne hæve kapaciteten i perioden frem til og med første uge i november for at få plads til en elev eller ansøger omfattet af § 14 og 14 b i lov om de gymnasiale uddannelser.

Regionerne vil også kunne hæve kapaciteterne på de enkelte afdelinger efter de foreslåede regler i §§ 11 k og 11 l. Regionernes fordeling af ansøgere og elever efter disse bestemmelser forudsætter, at afdelingerne og institutionerne løbende ind til og med første uge af november måned orienterer den region, hvori afdelingen er beliggende, om ledige pladser på afdelingen inden for afdelingens kapacitet. Ledige pladser kan fx opstå, hvis den centrale fordelingsmekanisme ikke har kunnet fordele ansøgere til afdelingen inden for 60 minutters transporttid, hvis ansøgere, som har fået reserveret en foreløbig plads, ikke opfylder adgangsforudsætningerne til uddannelsen, eller hvis ansøgere eller elever i øvrigt før eller efter uddannelsesstart falder fra uddannelsen, fordi de ombestemmer sig eller lignende. Det foreslås, at børne- og undervisningsministeren får bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler herom, jf. det foreslåede § 1, nr. 4.

Det foreslåede *stk. 6* vil indebære, at børne- og undervisningsministeren efter søgetallene er kendt får mulighed for at tilpasse den kapacitet, regionerne har fastsat for de enkelte afdelinger. Justering af kapaciteten vil kunne ske, hvis ministeren vurderer, at regionens kapacitetsfastsættelse ikke i tilstrækkelig grad understøtter en balanceret elevsammensætning på afdelingen eller på omkringliggende afdelinger. Den konkrete kapacitetsfastsættelse på de enkelte afdelinger kan have stor betydning for, hvordan elevsammensætningen bliver på de enkelte afdelinger både målt på forældreindkomst og herkomst. Hvis det viser sig, at regionens konkrete kapacitetsfastsættelse ikke understøtter en balanceret elevfordeling på disse parametre, vil ministeren kunne ændre den konkrete kapacitetsfastsættelse på en eller flere afdelinger i regionen. Det er forventningen, at det kun i særlige tilfælde vil blive vurderet nødvendigt at ændre regionens konkrete kapacitetsfastsættelse.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Af § 14, stk. 4, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om de forpligtende samarbejder efter stk. 1 og 2 og om regionsrådets udøvelse af dets beføjelser efter stk. 3.

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse om optagelse på de gymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser, hvori den processuelle ramme for kapacitetsfastsættelse fremgår af kapitel 6.

Det foreslås, at det i et nyt § 8, *stk. 8*, fastsættes, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om kapacitetsfastsættelsen, herunder om procedurer, tildeling af overkapacitet, gradvis indfasning af større kapacitetstilpasninger, institutionernes indstilling om kapacitet, hvilke hensyn regionsrådene skal tage i forbindelse med fastsættelse af de enkelte afdelingers kapacitet, hvilken periode afdelingernes kapacitet fastsættes for og for regionens efterfølgende tilpasning af afdelingernes kapacitet, herunder afdelingernes og institutionernes indberetninger til regionen om ledig kapacitet.

UDKAST

Bestemmelsen vil indebære, at børne- og undervisningsministeren bl.a. kan fastsætte nærmere regler om kapacitetsfastsættelsen, herunder om procedure. Det er forventningen, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, hvornår Børne- og Undervisningsministeriet udmelder kapacitet på landplan og på regionsniveau, hvornår og hvordan institutionerne skal afgive indstilling om kapaciteten for institutionens afdelinger til regionen, hvornår og hvordan regionsrådet skal afgive indstilling om at kapaciteten fastsættes til under minimumskapaciteten på 84 elever, samt hvornår afdelingernes kapacitet kan blive tilpasset efter søgetallet er kendt. Der vil i den forbindelse også kunne blive fastsat regler om, at institutionerne og afdelingerne løbende skal indberette ledig kapacitet til regionerne med henblik på, at regionerne kan fordele ansøgere og elever efter de foreslåede bestemmelser i §§ 11 k og 11 l.

Ministerens vil også kunne fastsætte nærmere regler om tildeling af overkapacitet til de erhvervsgymnasiale uddannelser. Det forventes, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, hvor stor overkapaciteten samlet set skal være på landsplan og på regionsniveau, og hvordan regionerne skal fordele overkapaciteten mellem de erhvervsgymnasiale afdelinger i regionen. Der vil også kunne fastsættes regler om den overkapacitet, som regionerne om nødvendigt vil skulle tildele VUC'er i fordelingszoner med henblik på at skabe tilstrækkelig kapacitet i mellemindkomstkategorien på konkrete VUC'er til at kunne optage alle ansøgere over 20 år til 2-årig hf, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 og nr. 3.

Den foreslåede hjemmel til at ministeren kan fastsætte regler om gradvis indfasning af større kapacitetstilpasninger i nedadgående retning forventes bl.a. at blive udmøntet i regler om, hvor stor kapacitetsnedgangen kan være om året.

Ministerens vil derudover kunne fastsætte regler om institutionernes indstilling om kapacitet. Det forventes, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, hvilke oplysninger institutioner skal afgive i forbindelse med indstillingen, og at regionen, hvis institutionen ikke afgiver indstilling, eller denne ikke er fyldestgørende, kan fastsætte kapaciteten uden indstilling.

Med den foreslåede hjemmel til at kunne fastsætte regler om, hvilke hensyn regionerne skal tage i forbindelse med fastsættelse af de enkelte afdelingers kapacitet, er det hensigten at der vil blive fastsat regler om, at regionerne bl.a. skal inddrage de hensyn, som er nævnt i bemærkningerne til det foreslåede § 8, stk. 3 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., jf. lovforslagets § 1, nr. 3. Der forventes bl.a.

UDKAST

fastsat regler om, at regionerne ved fastsættelse af den enkelte afdelings kapacitet i relevant omfang skal tage hensyn til : a) det samlede antal ansøgere i et område sammenholdt med antallet af afdelinger/institutioner i området, b) institutionernes bygningsmasse m.v., c) at der på afdelinger med kostafdeling er kapacitet til både kostelever og dagselever, hvis dagseleverne ellers vil få langt til nærmeste alternative afdeling, d) om der er institutioner, som gennem de seneste år har haft et markant fald eller stigning i antallet af 1. prioritetsansøgninger, e) om der er afdelinger, som er meget overansøgte eller underansøgte i forhold til deres kapacitet og f) at kunne opnå en balanceret elevsammensætning i forhold til bl.a. forældreindkomst og herkomst. Der vil også kunne fastsætte regler om andre hensyn, som regionerne skal inddrage. Det er endvidere forventningen, at der vil blive fastsat regler om, hvordan regionerne skal vægte disse hensyn i forhold til hinanden og eventuelt i forhold til andre hensyn.

Med den foreslåede bestemmelse vil ministeren kunne fastsætte regler om, hvilken periode regionerne skal fastsætte afdelingernes kapacitet for.

Ministeren vil endvidere kunne fastsætte regler for regionernes efterfølgende tilpasning af afdelingernes kapacitet. Det er forventningen, at der vil blive fastsat regler om, hvornår og hvordan regionerne, efter søgetallet er kendt, vil kunne tilpasse de enkelte afdelingers kapaciteter. Der henvises endvidere til bemærkningerne til det foreslåede § 8, stk. 5 i lovforslaget § 1, nr. 3.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Der er ikke i gældende ret regler, som giver børne- og undervisningsministeren mulighed for at flytte dele af kapaciteten på et eksisterende gymnasialt uddannelsesudbud fra en institution eller afdeling til en anden.

Det foreslås, at det i et nyt § 8 b, fastsættes, at børne- og undervisningsministeren inden fristen for at søge om optagelse på en gymnasial ungdomsuddannelse kan beslutte at flytte dele af kapaciteten til et eksisterende uddannelsesudbud fra en institution eller afdeling til en anden for at understøtte en balanceret elevsammensætning.

Baggrunden for det foreslåede er at etablere et yderligere redskab, som børne- og undervisningsministeren vil kunne anvende, hvis det skulle vise

sig, at den foreslåede elevfordelingsmodel ikke i tilstrækkelig grad kan understøtte en balanceret elevsammensætning. Bestemmelsen kan f.eks. anvendes i en situation, hvor den foreslåede model ikke i tilstrækkelig grad kan understøtte, at der sker et fald i antallet af afdelinger, som har en høj andel af elever i 1.g. eller 1. hf. med ikke-vestlig herkomst. Ved en høj andel af elever med ikke-vestlig herkomst forstås en andel af disse elever på omkring 30 pct. på den enkelte afdeling.

Det foreslåede § 8 b vil indebære, at børne- og undervisningsministeren, efter den nye model er blevet implementeret, vil kunne flytte kapacitet på de enkelte uddannelser rundt mellem afdelinger og institutioner. Der vil eksempelvis kunne flyttes hf-kapacitet fra en hf-afdeling med en høj andel af elever med ikke-vestlig herkomst til en stx-afdeling, som har en lavere andel af denne elevgruppe, og eventuelt – men ikke nødvendigvis – kan stx-kapacitet flyttes den anden vej. Bestemmelsen vil endvidere kunne anvendes til at skabe en balanceret elevsammensætning på andre parametre end herkomst. Det vil forudsætte, at de berørte institutioner og afdelinger bliver godkendt til at udbyde den pågældende uddannelse.

Flytning af kapacitet vil skulle ske, inden fristen for at søge om optagelse på en gymnasial ungdomsuddannelse, og der er således ikke tale om, at der konkret vil kunne blive flyttet rundt på individuelle elever.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Af § 11 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at regionsrådet afgiver indstilling til børne- og undervisningsministeren om den stedlige placering i regionen af nye uddannelsessteder for uddannelsen til almen studentereksamen, 2-årig uddannelse til almen studentereksamen, uddannelsen til hf-eksamen, hf-enkeltfag og uddannelsen til international baccalaureate.

Det foreslås, at det i § 11, som *stk. 2* indsættes, at regionsrådet efter høring af den berørte institution afgiver indstilling til børne- og undervisningsministeren om, hvorvidt en institution eller en afdeling indstilles nedlagt, hvis den efter iværksættelse af en genopretningsplan, jf. § 53 a, de efterfølgende to år ikke har formået at opnå en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet til den eller de pågældende uddannelser.

UDKAST

Baggrunden for forslaget er et ønske om et nyt styrings- og opfølgingsredskab, således at der vil kunne sættes ind over for institutioner, der vedvarende har problemer med at tiltrække ansøgere.

Det foreslåede *stk. 2*, vil indebære en ændring i regionsrådets kompetenceområde inden for den opgave, de allerede har i dag, i forhold til koordineringen af ungdomsuddannelserne, idet de nu skal forholde sig til, hvorvidt en institution eller en afdeling, hvortil børne- og undervisningsministeren har godkendt et udbud, indstilles nedlagt. Overvejelser i forhold til demografi og uddannelsesdækning bør bl.a. indgå i indstillingen. Hvor iværksættelse af genopretningsplanen har vedrørt et bestemt udbud eller en afdeling under en institution, vil en indstilling alene kunne knytte sig til det pågældende udbud eller til den pågældende afdeling.

Det foreslåede har sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 12, hvori det foreslås, at børne- og undervisningsministeren kan pålægge bestyrelsen for en institution at udarbejde en genopretningsplan, hvori der fastsættes mål for genopretning, at børne- og undervisningsministeren kan nedlægge en institution og øvrige institutioner kan pålægges at optage alle eller dele af de elever, som har påbegyndt deres uddannelse på den nedlagte institution.

Det henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 12, § 2, nr. og 7, og afsnit 3.7. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Af § 12, stk. 5, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om fordelingen af elever og kursister mellem institutionerne, herunder om fordelingsudvalg, og om henvisning af elever til institutioner godkendt efter lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. dog § 12 a.

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse om optagelse på de almengymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser. Bekendtgørelsens § 31 fastsætter, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan godkende, at en institution har en særlig profil med den virkning, at individuelle faglige forudsætninger hos ansøgere, der er relevante for den særlige profil, kan indgå som fordelingskriterium. Af samme bestemmelses stk. 2 fremgår det, at institutionen sender sin

UDKAST

ansøgning herom til fordelingsudvalget. Udvalget videresender med en udtalelse fra udvalget ansøgningen til styrelsen senest den 1. november i året før det skoleår, hvorfra den særlige profil ønskes at gælde. Af stk. 3 fremgår det, at styrelsen kan godkende ansøgningen når 1) institutionen har et helt særligt uddannelses tilbud, 2) dette tilbud omfatter tilbud både inden og uden for rammerne af den almindelige undervisning og 3) tilbuddet bygger på særlige faglige forudsætninger hos eleverne.

Det foreslås, at det i en ny § 11 a, stk. 1, fastsættes, at regionsrådet kan godkende en institution efter denne lov til at være et profilgymnasium med den virkning, at ansøgere, der er relevante for den særlige profil, kan få forrang til at få reserveret en foreløbig plads på institutionen eller en konkret afdeling som profilelev. En institution skal have en særligt stærk faglig profil for at kunne blive godkendt som profilgymnasium. Regionsrådet kan ved godkendelsen fastsætte et loft over institutionens eller afdelingens andel af profilelever. Regionsrådet kan tilbagekalde en godkendelse efter 1. pkt.

Det foreslås som *stk. 2*, at regionsrådet i forbindelse med behandling af en ansøgning om at få profilstatus skal overveje, i hvilket omfang en godkendelse kan resultere i en skævvridning af elevsammensætningen eller elevsøgningen og løbende monitorere, om godkendte profilgymnasier og de omkringliggende institutioner får en skæv elevsammensætning.

Det foreslås endvidere som *stk. 3*, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte et loft over institutionens andel af profilelever, ændre det loft over institutionens andel af profilelever, som regionsrådet har fastsat, suspendere optaget af profilelever på institutionen i et eller flere år eller tilbagekalde institutionens godkendelse som profilgymnasium.

Endelig foreslås som *stk. 4*, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler for institutionernes ansøgning og regionsrådets godkendelse til profilgymnasium, herunder om kriterier og vilkår for godkendelse, loft for antal profilelever, tilbagekaldelse af godkendelse, krav til faglige rammer og frister.

Baggrunden for forslaget er et ønske om, at kompetencen til at godkende profilgymnasier overgår fra Børne- og Undervisningsministeriet til regionsrådet.

Det foreslåede *stk. 1* vil indebære, at beføjelsen til at godkende profilgymnasier fremover ligger hos regionsrådet. Godkendelsen vil knytte sig til et

UDKAST

specifikt uddannelsesudbud. At være profilgymnasium indebærer, at ansøgere, der er relevante for den særlige profil, kan få reserveret en foreløbig plads forud for andre ansøgere. Hvor udbuddet foregår på en afdeling af en institution, vil godkendelsen knytte sig til den pågældende afdeling.

En institution eller en afdeling skal have en særligt stærk profil for at kunne blive godkendt til profilgymnasium. Med en særlig stærk profil forstås en særlig stærk faglig profil inden for et fagligt område fx musik, naturvidenskab eller sprog. Det kan fx være et gymnasium, som udbyder og prioriterer at oprette stærke naturvidenskabelige studieretninger med flere naturvidenskabelige fag på A-niveau for at opnå en særlig stærk faglig profil inden for netop dette felt. Det er institutionen selv, der skal ansøge om godkendelse og godtgøre, at de har en særlig stærk faglig profil.

Regionerne vil i forbindelse med godkendelse af profilgymnasier skulle sikre, at godkendelserne som udgangspunkt ikke medfører en skæv elevsammensætning på de pågældende eller omkringliggende afdelinger. Regionsrådet vil endvidere bl.a. skulle tage hensyn til, at andelen af profilelever ikke bliver så høj, at der ikke længere er plads til elever bosat i området, da disse elever potentielt kan få langt til en anden gymnasial afdeling. Regionerne kan undlade at godkende en ansøgning fra en institution om at få profilstatus.

Det er op til den enkelte region, hvor mange profilgymnasier, der godkendes.

Det foreslåede *stk. 1, 2. pkt.*, vil indebære, at regionsrådet ved godkendelsen kan fastsætte et loft over institutionens eller afdelingens andel af profilelever. Et fastsat loft i forbindelse med en godkendelse vil bl.a. kunne medvirke til at undgå en skævvridning af elevsammensætningen i et område.

Det foreslåede *stk. 1, 3. pkt.*, vil indebære, at en institution får inddraget sin godkendelse til at være profilgymnasium. En tilbagekaldelse af en tidligere godkendt profilstatus vil bl.a. kunne ske, hvis regionsrådet vurderer, at institutionens profilstatus er uhensigtsmæssig i forhold til den overordnede målsætning om at sikre en mere balanceret elevsammensætning.

Det foreslåede *stk. 2*, vil indebære, at regionsrådet forpligtes til i forbindelse med behandling af en ansøgning om at få profilstatus at overveje risikoen for, at en godkendelse kan resultere i en skævvridning af elevsammensæt-

ningen eller elevsøgningen og løbende monitorere, om godkendte profilgymnasier og de omkringliggende institutioner får en skæv elevsammensætning.

Det foreslåede stk. 3 vil indebære, at børne- og undervisningsministeren får et redskab til at kunne gribe ind, hvis ministeren vurderer, at et profiludbud ikke fungerer efter hensigten. Fastsættelse af et loft forventes hovedsageligt at ville finde anvendelse i afstandszoner, idet fordelingsmekanismen som udgangspunkt vil sikre en balanceret elevsammensætning i fordelingszonerne.

Det foreslåede *stk. 4.* vil indebære, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler for ordningen. Det forventes, at bemyndigelsen vil blive anvendt til blandt andet fastsættelse af vilkår for en godkendelse, herunder bl.a. regler om krav til og vilkår for den faglige profil, en institution vil skulle have, for at kunne blive godkendt som profilgymnasium. Der forventes endvidere bl.a. fastsat regler om loft for antal profilelever, håndtering af nuværende profilgymnasier, og procedure, herunder fx tidspunkt for, hvornår institutionerne vil skulle ansøge om godkendelse hos regionen, og hvornår regionsrådet senest vil skulle have indmeldt et profilgymnasium til Børne- og Undervisningsministeriet og tidspunkt for regions fastsættelse af eventuelt loft for institutionens andel af profilelever og eventuel tilbagekaldelse af en godkendelse.

Tilsvarende forslag til bestemmelse foreslås indarbejdet i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovforslagets § 2, nr.8.

Det henvises i øvrigt til afsnit 3.5. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. indeholder i § 12 regler om fordeling af ansøgere til de almengymnasiale uddannelser, herunder om nedsættelse af fordelingsudvalg. Fordelingsudvalgene foretager fordelingen af ansøgerne, når antallet af ansøgere til en bestemt uddannelse ved en institution overstiger den fastsatte kapacitet for den pågældende uddannelse. Efter lovens § 12 a, har fordelingsudvalgene mulighed for at fastsætte lokale elevfordelingsregler, hvis bestemte forudsætninger er opfyldt. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til afsnit 3.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

UDKAST

Det foreslås, at det i en ny § 11 b, stk. 1, fastsættes, at Styrelsen for It og Læring til brug for elevfordeling, samt til administrativ og statistisk brug på ministeriets område, indhenter oplysninger på individniveau om CPR nr., institutionsnummer, uddannelse, klassetrin, klassebetegnelse, tilrettelæggelse, afgangsårsag og start- og slutdato hos institutionerne og oplysninger om CPR ID, navn, beskyttelse af navn og adresse, registrerede forældre og adresse hos Det Centrale Personregister og Danmarks Adresseregister.

Det foreslås som *stk. 2*, at Styrelsen for It og Læring indhenter til brug for beregninger, herunder af indkomstkategorier, zonetyper og ansøgers placering i indkomstgrupper, samt til administrativ og statistisk brug på ministeriets område hos told- og skatteforvaltningen oplysninger om ansøgernes forældres indkomst, jf. § 11 f, i elektronisk form.

Det foreslås som *stk. 3*, at de i stk. 1 og 2 nævnte data videregives til regionerne til brug for elevfordeling, jf. § 11 d, stk. 1.

Det foreslåede *stk. 1*, vil indebære, at Styrelsen for It og Læring til brug for elevfordeling, samt til administrativ og statistisk brug på ministeriets område, indhenter oplysninger på individniveau om CPR nr., institutionsnummer, uddannelse, klassetrin, klassebetegnelse, tilrettelæggelse, afgangsårsag og start- og slutdato hos institutionerne og oplysninger om CPR ID, navn, beskyttelse af navn og adresse, registrerede forældre og adresse hos Det Centrale Personregister og Danmarks Adresseregister.

Formålet med indsamlingen er først og fremmest, at data kan videregives til regionerne til brug for elevfordeling. Oplysningerne vil også bidrage til, at sikre korrekte stamoplysninger for elever på Børne og Undervisningsministeriets ressort, således at Styrelsen for It og Læring bedre kan understøtte de opgaver, som Børne- og Undervisningsministeriet har som ressortmyndighed. De indsamlede oplysninger vil komme ind i et nyt grunddatasystem, der kaldes Elevdatabasen. Udover at de indsamlede oplysninger skal videregives til regionerne til brug for elevfordeling, skal Elevdatabasen understøtte datakvaliteten og de administrative opgaver på tværs af Børne- og Undervisningsministeriets it-systemer, herunder gennemførelse af prøver, indberetning af beviser og ansøgning til ungdomsuddannelserne. Elevdatabasen skal også sikre bedre data til brug for Børne- og Undervisningsministeriets statistiske opgaver og mindske behovet for tilbagevendende indberetninger fra institutionerne.

UDKAST

Grunddata om elever er en afgrænset mængde af data. Grunddata for elever indberettes fra institutionernes studieadministrative systemer og er pt. som følger: CPR nr., institutionsnummer, uddannelse, klassetrin og klassebetegnelse tilrettelæggelse, afgangsårsag og start- og slutdato.

Endvidere er nogle persondata også klassificeret som grunddata. Disse data hentes gennem CPR-registeret: CPR ID, navn, eventuelle oplysning om beskyttelse af navn og adresse, registrerede forældre, og adresse. Der tilføjes registrerede forældremyndighedsindehavere, hvis eleven ikke er myndig, oplysningen slettes når eleven bliver myndig. Oplysning om forældre til forældrebaggrund tilføjes, hvis ansøgeren søger en eller flere gymnasiale uddannelser, og slettes årligt når ansøgningsperioden afsluttes.

Styrelsen for It og Læring er dataansvarlig for behandlingen af personoplysninger i Elevdatabasen.

Det foreslåede *stk. 2* vil indebære, at Styrelsen for It og Læring til brug for beregninger, herunder af indkomstkategorier, zonetyper og ansøgers placering i indkomstgrupper, samt til administrativ og statistisk brug på ministeriets område hos told- og skatteforvaltningen, indhenter oplysninger om ansørgernes forældres indkomst, jf. § 11 f, i elektronisk form.

Den nye elevfordelingsmodel forudsætter oplysninger om forældreindkomst for de ansøgere, som i ansøgningsprocessen til ungdomsuddannelserne angiver et uddannelsesønske om en eller flere af de gymnasiale uddannelser, som er omfattet af den nye fordelingsmodel (3-årig uddannelse til almen, merkantil og teknisk studentereksamen og den 2-årige uddannelse til hf-eksamen samt pre-ib). Ligeledes forudsætter elevfordelingsmodellen oplysninger om forældreindkomst for de elever, som er startet på en af de gymnasiale uddannelser omfattet af fordelingsmodellen.

Oplysninger om forældreindkomst for elever, der er startet på en gymnasial uddannelse, vil blive brugt i vurderingen af, hvornår en zone kategoriseres som fordelingszone, jf. § 11 e. Her sammenholdes elevsammensætningen blandt elever, som er startet på en gymnasial uddannelse på en afdeling, med elevsammensætningen blandt elever på gymnasiale uddannelser med bopæl i zonen. Det indebærer, at oplysninger om forældrenes indkomst skal samkøres med bl.a. oplysningerne på elevernes ansøgningskema. Oplysninger om forældreindkomst vil derudover blive brugt til at estimere ansørgernes forældrebaggrund, så ansøgerne kan inddeles i lav-, mellem- eller højindkomstkategorien, jf. § 11 f. Oplysninger om forældreindkomst vil endvidere

UDKAST

blive brugt til at estimere, hvordan elevsammensætningen er målt på forældreindkomst blandt alle relevante ansøgere bosat i zonen inden for hver gymnasial uddannelse, jf. § 11 f. Endelig vil oplysninger om forældreindkomst blive anvendt til at inddele kapaciteten på hver gymnasial uddannelse på afdelinger i fordelingszoner, jf. § 11 j.

Til brug for fordeling af ansøgere det første år med den nye elevfordelingsmodel (skoleåret 2023/24), vil der endvidere kunne indhentes oplysninger om forældreindkomst for de ansøgere, som har søgt optagelse til skoleåret 2022/23. Dette gør sig gældende, selvom disse ansøgere ikke bliver fordelt efter den foreslåede elevfordelingsmodel og dermed heller ikke efter forældreindkomst.

Bestemmelsen giver mulighed for, at oplysninger om forældreindkomst kan anvendes til statistiske beregninger. Dette er eksempelvis relevant til vurdering af, om en zone skal overgå fra at være en afstandszone til at være en fordelingszone. Oplysningerne er ligeledes relevante i forbindelse med elevfordelingsaftalens mål om løbende opfølgning og tilpasning af aftalen.

Det er ansøgernes forældre, der vil blive beregnet forældreindkomst på baggrund af. Oplysninger om ansøgernes forældre vil blive hentet fra Elevdatabasen. Derudover vil oplysninger om ansøgernes bopælsadresse blive indhentet i dette register og alternativt selvoplyst, hvis adresseoplysninger ikke er tilgængelige i registeret.

Ansøgernes forældreindkomst opgøres som et gennemsnit af forældrenes indkomst på grundlag af oplysninger på årsopgørelsen for det indkomstår, som ligger to år forud for det skoleår, ansøgningen vedrører, jf. den foreslåede § 11 g, stk. 2. Begge forældres indkomst indgår i opgørelsen uanset, om ansøger deler adresse med ingen, en eller begge forældre, og uanset forældrenes civilstand. Hvis der ikke hos Skatteforvaltningen findes oplysninger om nogen af forældrenes indkomst, placeres ansøgeren i mellemindkomstgruppen. Dette kan fx være tilfældet, hvis ansøgerens forældre er gået bort, eller ansøgerens forældre ikke er skattepligtige til Danmark. Såfremt der kun er oplysninger hos Skatteforvaltningen om den ene forælders indkomst, opgøres ansøgerens forældreindkomst på baggrund af denne ene forælders indkomst.

Det foreslås, at ministeriet som led i indhentelse af oplysninger om forældreindkomst kan indhente oplysninger om indkomst i elektronisk form fra Skatteforvaltningen.

UDKAST

Det foreslåede *stk. 3* vil indebære, at de i *stk. 1* nævnte data videregives til regionerne til brug for elevfordeling, jf. § 11 c, *stk. 1*. Regionerne vil bl.a. kunne anvende data til brug for vurdering af mulig skævvridning af elevsammensætningen i forbindelse med godkendelse og monitorering af profilgymnasier efter det foreslåede § 11 b, *stk. 2*. Data vedr. den enkelte ansøgers forældres indkomst videregives kun i særlige tilfælde til regionerne, fx i forbindelse med klagebehandling.

Se nærmere om den centrale it-understøttede fordelingsmekanisme, Den Koordinerende Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser, under bemærkningerne til den foreslåede § 11 d.

Det foreslås med § 11 c, *stk. 1*, at Styrelsen for It og Læring udarbejder et datagrundlag til brug for elevfordeling samt til administrativ og statistisk brug på ministeriets område. Datagrundlaget indeholder stamoplysninger om ansøgerne, deres ansøgningsdata, deres transporttid til de gymnasiale uddannelser og deres forældres indkomst.

Det foreslås med *stk. 2*, at data fra datagrundlaget videregives til en central it-understøttet fordelingsmekanisme, jf. § 11 d.

Det foreslåede *stk. 1* vil indebære, at Styrelsen for It og Læring udarbejder et datagrundlag til brug for elevfordeling, samt til administrativ og statistisk brug på ministeriets område. Datagrundlaget indeholder stamoplysninger om ansøgerne, deres ansøgningsdata, deres transporttid til de gymnasiale uddannelser og deres forældres indkomst.

Styrelsen for It og Læring behandler i datagrundlaget stamoplysninger om ansøgere, ansøgningsdata (herunder eksempelvis prioriteter, søgte afdelinger, søgte uddannelser, vurdering af forrang), deres transporttid, og deres forældreindkomst. Styrelsen for It og Læring er dataansvarlig for den behandling, der foregår i datagrundlaget.

Det foreslåede *stk. 2* vil indebære, at data fra datagrundlaget videregives til fordelingsmekanismen, jf. § 11 d. Data vedr. den enkelte ansøgers forældres indkomst videregives kun i særlige tilfælde, fx i forbindelse med klagebehandling.

Fordelingsmekanismen vil sørge for den endelige fordeling af eleverne. Regionerne er dataansvarlige for denne fordeling, jf. § 11 d.

UDKAST

Det foreslås med § 11 d, stk. 1, at Styrelsen for It og Læring som databehandler stiller en central it-understøttet fordelingsmekanisme, Den koordinerende Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser, til rådighed for regionerne til brug for fordeling af ansøgere til de 3-årige uddannelser til almen, merkantil og teknisk studentereksamen og den 2-årige uddannelse til hf-eksamen samt pre-ib. Styrelsen for It og Læring udvikler og driver fordelingsmekanismen på regionernes vegne. Regionerne er dataansvarlige for behandlingen af de indlæste personoplysninger i fordelingsmekanismen og kan i opgaveløsningen behandle ansøgers personnumre med henblik på en entydig identifikation.

Det foreslås med *stk. 2*, at Styrelsen for It og Læring handler som databehandler alene efter dokumenteret instruks fra regionerne. Styrelsen for It og Læring skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, og mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og med databeskyttelsesloven. Styrelsen skal herved også sikre, at it-løsningen for systemet til elevfordeling opfylder forordningens krav til databeskyttelse gennem design og databeskyttelse gennem standardindstillinger.

Det foreslås med *stk. 3*, at Styrelsen for It og Læring skal efter anmodning fra regionerne give tilstrækkelige oplysninger til, at regionerne kan påse, at der er truffet de i *stk. 2* nævnte tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

Det foreslås med *stk. 4*, at Styrelsen for It og Læring efter forhandling med Danske Regioner fastsætter nærmere regler om regionernes opgaver og ansvar som dataansvarlige, jf. *stk. 1*, og om styrelsens opgaver og ansvar som databehandler.

Det foreslåede *stk. 1* vil indebære, at Styrelsen for It og Læring som databehandler stiller en central it-understøttet fordelingsmekanisme, Den koordinerende Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser, til rådighed for regionerne til brug for fordeling af ansøgere til de 3-årige uddannelser til almen, merkantil og teknisk studentereksamen og den 2-årige uddannelse til hf-eksamen samt pre-ib. Styrelsen for It og Læring udvikler og driver fordelingsmekanismen på regionernes vegne. Regionerne er dataansvarlige for

UDKAST

behandlingen af de indlæste personoplysninger i fordelingsmekanismen og kan i opgaveløsningen behandle elevens personnumre med henblik på en entydig identifikation.

Det vil fortsat være sådan, at ansøgerne samtidig med ansøgning til de gymnasiale uddannelser søger om eventuel optagelse på andre ungdomsuddannelser via det fælles optagesystem for ungdomsuddannelser (Optagelse.dk.)

Udvikling af en central it-understøttet fordelingsmekanisme er en forudsætning for den nye elevfordelingsmodel, som partierne bag Aftale om Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser er enige om at indføre. Det er Styrelsen for It og Læring, som på vegne af regionerne skal udvikle og efterfølgende drive og vedligeholde fordelingsmekanismen.

Regionerne er således dataansvarlige for den behandling af personoplysninger, der foregår i den centrale it-understøttede fordelingsmekanisme, Den koordinerende Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser, som består af den eksisterende it-system Optagelse.dk samt det nye it-system Fordelingsalgoritmen, med det formål at fordele eleverne på gymnasierne.

Den nye model forudsætter data som behandles i datagrundlaget, jf. § 11 c, og Elevdatabasen, jf. § 11 b. Styrelsen for It og Læring er dataansvarlige for denne behandling.

For så vidt angår Optagelse.dk er der tale om et it-system, der bruges til mange forskellige formål, herunder også ansøgning til eud og 10. klasse. Regionerne er kun dataansvarlige for den behandling af personoplysninger i Optagelse.dk, der foretages med det formål at fordele elever på gymnasier. Regionerne skal herved sikre, at behandlingen af oplysningerne om de unge sker i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder også i forhold til korrekt håndtering af de registrerede rettigheder.

Regionerne har hidtil haft til opgave i samarbejde med institutionerne at koordinere fordelingen af elever på uddannelsen til almen studentereksamen henholdsvis hf-eksamen, herunder ved at nedsætte såkaldte fordelingsudvalg. Fordelingsudvalgene foretager fordelingen af ansøgere, når antallet af ansøgere til en bestemt uddannelse ved en institution overstiger den fastsatte kapacitet for den pågældende uddannelse. Med nærværende forslag afskaffes disse udvalg, men det er ikke hensigten med den politiske aftale at ændre på, at regionerne har opgaven med at koordinere elevfordelingen. Derfor er

UDKAST

regionerne også dataansvarlige for den behandling af personoplysninger, fordelingen afstedkommer. På baggrund af styrelsens store erfaring med udformning af databehandlingsystemer på undervisningsområdet er det Styrelsen for It og Læring, der på regionernes vegne udvikler, drifter og vedligeholder den centrale it-understøttede fordelingsmekanisme, der ved hjælp af en algoritme skal fordele eleverne som forudsat i den politiske aftale.

Fordelingsmekanismen opbygges som en algoritme, Fordelingsalgoritmen, som skal fordele de ansøgere til de 3-årige uddannelser til almen, merkantil og teknisk studentereksamen og den 2-årige uddannelse til hf-eksamen samt pre-ib, som har søgt om optagelse i optagelse.dk inden det tidspunkt, hvor fordelingsprocessen starter. Ufordelte ansøgere vil blive fordelt af regionerne via Optagelse.dk. Det er forventningen, at fordelingen af ansøgerne i fordelingsmekanismen vil finde sted i perioden fra slutningen af marts til slutningen af maj måned med henblik på uddannelsesstart efter sommerferien det pågældende år. Ansøgerne vil ved afslutningen af fordelingen få reserveret en foreløbig plads på afdelingen, da endelig optagelse først kan ske, når det i perioden fra ultimo juni til primo august bliver afklaret, om ansøgeren opfylder adgangsforudsætningerne for at blive optaget på uddannelsen.

Fordelingen af ansøgerne i fordelingsmekanismen sker samtidig for alle ansøgere til de omfattede gymnasiale uddannelser. Fordelingsmekanismen sikrer, at der kan tages mest mulig hensyn til ansøgernes ønsker og prioriteter, uanset hvor i landet ansøgerne bor, og hvor i landet de har prioriteret uddannelsesønsker. Fordelingen sker på baggrund af de regler for fordeling af ansøgere, som fremgår af de foreslåede bestemmelser i §§ 11 i – 11 k i lovforslaget § 1, nr. 8.

Fordelingen omfatter ikke omgængere, som går 1.g eller 1.hf om. Disse elever er allerede optaget på den pågældende afdeling, og de vil derfor ikke skulle indgive en ansøgning, som vil indgå i fordelingen i fordelingsmekanismen.

Fordelingen af eleverne foregår som nævnt i dele af Optagelse.dk og Fordelingsalgoritmen.

Optagelse.dk er et eksisterende it-system, som tilrettes på forskellige områder i forhold til den nye ansøgnings- og fordelingsproces.

UDKAST

Optagelse.dk vil fremadrettet modtage nye og/eller ændrede oplysninger om ansøgere i 8.-10. klasse og ansøgere uden institutionel tilknytning fra Elev-databasen.

Fordelingsalgoritmen er et nyt it-system, der primært modtager oplysninger fra Optagelse.dk og datagrundlaget, herunder Skatteforvaltningen, og derved muliggør fordeling af elever efter forældrenes indkomst og transporttid.

Det vil blive fastsat ved forhandling imellem Styrelsen for It og Læring og Danske Regioner, hvilke oplysninger der vil blive behandlet til brug for elevfordeling, og hvordan oplysningerne vil blive behandlet. Se hertil det foreslåede § 11 d, stk. 4, om bemyndigelse til efter forhandling mellem Styrelsen for It og Læring og Danske Regioner at fastsætte instruks.

Det foreslåede § 11 d, stk. 2, 3 og 4, vil indebære, at kravet om et retligt bindende dokument om relationen mellem regionerne som dataansvarlige og Styrelsen for It og Læring som databehandler løftes i loven, så der skabes tydelighed om databehandlerrelationen. Herved sikres, at der ikke opstår tvivl om parternes roller som henholdsvis dataansvarlig og databehandler i forhold til behandlingen af de unges personoplysninger, ligesom de enkelte regioner vil undgå den administrative belastning, at de hver især skal indgå en særskilt (enslydende) databehandleraftaler med Styrelsen for It og Læring.

Det fastslås med stk. 2, at Styrelsen for It og Læring i opgaveløsningen alene vil kunne handle efter dokumenteret instruks fra regionerne. Oplysningerne i fordelingsmekanismen anvendes således til regionernes formål i forhold til elevfordeling, mens styrelsens opgave i den sammenhæng alene er at behandle oplysningerne i den centrale fordelingsmekanisme på regionernes vegne, så regionerne herfra kan trække de fornødne oplysninger til brug for indsatsen. Styrelsen skal i den sammenhæng træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger i den centrale fordelingsmekanisme hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, og mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Styrelsen skal i den forbindelse også sikre, at it-løsningen for elevfordelingsmekanismen indrettes i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens krav til databeskyttelse gennem design og standardindstillinger.

UDKAST

Det fremgår af det foreslåede *stk. 3*, at Styrelsen for It og Læring som databehandler efter anmodning fra regionerne vil skulle give tilstrækkelige oplysninger til, at regionerne kan kontrollere, at de ved *stk. 2* foreslåede tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger er iværksat korrekt.

Som anført stiller databeskyttelsesforordningen artikel 28, *stk. 3*, krav om, at en databehandlers behandling af personoplysninger skal være reguleret af en kontrakt eller andet retligt bindende dokument i henhold til EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret. Det foreslås derfor med *stk. 4*, at Styrelsen for It og Læring bemyndiges til efter forhandling med Danske Regioner at fastsætte nærmere regler om regionernes opgaver og ansvar som dataansvarlige efter *stk. 1* og *2*, og om styrelsens opgaver og ansvar som databehandler.

Bemyndigelsen i § 11 d, *stk. 4*, forventes at blive udmøntet til at fastsætte nærmere regler, der - i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 28, *stk. 3* - regulerer regionernes og styrelsens opgaver og ansvar som henholdsvis dataansvarlige og databehandler, herunder også hvilke oplysninger der skal behandles og hvordan, så regionerne ikke alle vil skulle indgå individuelle enslydende databehandleraftaler med Styrelsen for It og Læring. Den foreslåede bestemmelse og den udstedte bekendtgørelse vil herved udgøre det af databeskyttelsesforordningen krævede retlige dokument, som regulerer databehandlerens behandling af personoplysninger. Udmøntningen vil således ske i overensstemmelse med de konkrete krav, som følger af databeskyttelsesforordningen. At reguleringen sker i bekendtgørelsesform giver bl.a. mulighed for at ajourføre det retlige dokument i tilfælde af ændret praksis eller ændret fortolkning af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, uden dette medføre et krav om nye databehandleraftaler for regionerne hver især.

Det foreslås, at det i en ny § 11 e, *stk. 1*, fastsættes, at børne- og undervisningsministeren opdeler landet i zoner. Hver zone skal være geografisk sammenhængende. Zonerne skal afgrænses, således at ingen kommune geografisk henhører under mere end en zone.

Det foreslås som *stk. 2*, at en zone er en fordelingszone, når differencen mellem forældreindkomsten på mindst en af de gymnasiale uddannelser på afdelingerne i zonen og forældreindkomsten på de gymnasiale uddannelser i hele zonen under et overstiger en grænse, som er fastsat af børne- og undervisningsministeren. Øvrige zoner er afstands zoner.

UDKAST

Det foreslås endvidere som *stk. 3*, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om zoneopdelingen, herunder om hvornår en zone bliver afstands- eller fordelingszone, hvornår en zone skifter status og hvordan forældreindkomst opgøres.

Det foreslåede *stk. 1* vil indebære, at børne- og undervisningsministeren opdeler landet i zoner. Zonerne skal være geografisk sammenhængende og skal bestå af en eller flere kommuner. Afdelinger beliggende i én kommune vil således altid være i samme zone. Hvis en zone består af flere kommuner, skal disse være geografisk sammenhængende med tilstødende kommunegrænser.

Elevfordelingsmodellen, som forligskredsen bag elevfordelingsaftalen er enig om, anvender forskellige fordelingskriterier i forskellige dele af landet. I de dele af landet, hvor elevsammensætningen på de gymnasiale uddannelser er i ubalance målt på de nuværende elevers forældreindkomst, indgår forældreindkomst som fordelingskriterium. I resten af landet indgår transporttid som fordelingskriterium, hvis der er flere ansøgere til en afdeling, end afdelingen har kapacitet til at optage.

Formålet med at opdele landet i zoner er at kunne identificere, hvor i landet der er en ubalanceret elevsammensætning på de gymnasiale afdelinger og at sikre en bedre fordeling af ansøgerne. I de geografiske områder, hvor elevsammensætningen er ubalanceret (fordelingszoner), udgør elevsammensætningen målt på ansøgernes forældreindkomst i zonen det grundlag, som elevsammensætningen på de gymnasiale uddannelser på afdelinger i zonen skal afspejle, jf. bemærkningerne neden for til det foreslåede *stk. 2*.

Ved sammensætning af zonerne vil der skulle tages hensyn til, at der i tilstrækkelig grad kan sikres en balanceret elevsammensætning på alle afdelinger, både målt på forældreindkomst og herkomst. Et andet hensyn er at friholde så store dele af landet som muligt fra fordeling efter forældreindkomst. Der vil i forbindelse med fastsættelse af zonerne skulle ske en afvejning af de to hensyn.

Som led i de politiske forhandlinger om den nye elevfordelingsmodel blev der foretaget beregninger af konsekvenserne af modellen. I disse konsekvensberegninger var landet inddelt i 28 zoner. Frem mod implementering af modellen vil zonesammensætningen blive vurderet under inddragelse af de seneste tilgængelige data for søgning og optag til skoleåret 2021/22 med henblik på fastsættelse af den endelige zonesammensætning, som skal være

UDKAST

gældende, når den nye elevfordelingsmodel bliver implementeret til skoleåret 2023/24.

Hvis det, efter den nye fordelingsmodel er implementeret, viser sig, at zonerne ikke i tilstrækkelig grad danner grundlag for, at der kan opnås en blandedt elevsammensætning, eller analyser i øvrigt viser, at det er hensigtsmæssigt at ændre zonernes sammensætning, kan børne- og undervisningsministeren ændre zoneinddelingen.

Zonerne, og hvorvidt de er fordelingszone eller afstandszone, skal ligge fast inden ansøgningstidspunktet, så ansøgerne ved, om de søger afdelinger, hvor forældreindkomst eller transporttid indgår som fordelingskriterium.

Ansøgere til de gymnasiale uddannelser kan prioritere afdelinger i hele landet uafhængigt af, hvordan zonerne bliver sammensat, og uanset om ansøgeren har bopæl i en fordelings- eller afstandszone. Zonesammensætningen har således ikke i sig selv betydning for, hvor ansøgerne kan søge og få tildelt plads.

Det foreslåede *stk. 2* vil indebære, at en zone er fordelingszone, når differencen mellem forældreindkomsten på mindst en af de gymnasiale uddannelser på afdelinger i zonen og forældreindkomsten på de gymnasiale uddannelser i hele zonen under et overstiger en vis grænse. Øvrige zoner er afstandszone. Det forventes, at differencen vil blive opgjort på baggrund af forældreindkomsten blandt tilgående elever det forudgående år. For skoleåret 2023/24, som er det første år med den nye elevfordelingsmodel, vil differencen dog blive opgjort på baggrund af forældreindkomsten blandt tilgåede elever i skoleåret 2021/22.

Det er forventningen, at der vil blive fastsat regler om, at vurderingen af, om en zone er fordelingszone det første år, hvor elevfordelingsmodellen er implementeret, dvs. for optag til skoleåret 2023/24, vil følge den opgørelsesmetode, som blev lagt til grund for konsekvensberegningerne under forhandlinger. Som det fremgår ovenfor, ville dette i så fald betyde, at medianindkomsten på afdelingerne (for hver uddannelse) sammenholdes med medianindkomsten for alle elever med bopæl i zonen, som er tilgået en gymnasial uddannelse. Hvis medianindkomsten afviger med mere end 35 pct. i både opad- og nedadgående retning kategoriseres zonen som en fordelingszone.

UDKAST

Hensigten med bestemmelsen er at sikre, at elevsammensætningen på de gymnasiale uddannelser på de enkelte afdelinger i højere grad skal afspejle befolkningssammensætningen i zonen.

For at kunne vurdere, om og hvor meget en afdelings elevsammensætning afviger fra elevsammensætningen i zonen, er der behov for at kunne sammenligne elevsammensætningen på hver uddannelse på en konkret afdeling med sammensætningen blandt alle elever på 1. årgang på en gymnasial uddannelse bosat i zonen.

I de konsekvensberegninger, som ligger til grund for elevfordelingsaftalen, er der ved vurdering af, om en zone er fordelingszone, taget udgangspunkt i, om mindst én gymnasial uddannelse på en afdeling i zonen afviger markant fra elevgrundlaget i zonen, dog undtaget afdelinger med få elever. I konsekvensberegningerne blev medianindkomsten på afdelingerne for hver uddannelse sammenholdt med medianindkomsten for alle elever med bopæl i zonen, som var tilgæet en af de omfattede gymnasiale uddannelser. Hvis medianindkomsten afveg med mere end 35 procent i enten opad- eller nedadgående retning, blev zonen kategoriseret som en fordelingszone. Børne- og Undervisningsministeriet vil frem mod implementering af modellen til optag til skoleåret 2023/24 foretage analyser af stabiliteten af den zoneinddeling, som ligger til grund for elevfordelingsaftalen.

Det vurderes endvidere at være hensigtsmæssigt, at kriterierne for, hvornår en zone er fordelingszone, løbende kan justeres efter modellen er implementeret. Mulighed for løbende at justere kriterierne sikrer, at der kan ske en afvejning af hensynet til at opnå en mere balanceret elevsammensætning i hele landet og hensynet til at friholde så store dele af landet som muligt fra fordeling efter forældreindkomst. På den baggrund foreslås børne- og undervisningsministeren, jf. stk. 3 i den foreslåede bestemmelse, bemyndiget til at kunne fastsætte nærmere regler om, hvilken afvigelse i forældreindkomst der skal være, for at en zone bliver fordelingszone, samt hvordan forældreindkomst skal opgøres. Der vil i den forbindelse også kunne fastsættes regler om, at afdelinger med få elever ikke i sig selv vil medføre, at en zone bliver fordelingszone, herunder bl.a. hvor få elever, der er tale om.

Når en zone bliver fordelingszone, vil alle afdelinger og uddannelser, der er omfattet af den foreslåede model, i zonen blive omfattet af fordelingsreglerne gældende for fordelingszoner de efterfølgende år.

UDKAST

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at en fordelingszone vil være fordelingszone i mindst tre år, fordi modellen skal have tid til at virke, inden fordeling efter forældreindkomst deaktiveres. Efter tre år vil Børne- og Undervisningsministeriet foretage en vurdering af, om fordelingszonen skal forblive en fordelingszone, eller om zonen kan overgå til at blive afstandszone baseret på, om ansøgningsmønstrene uden fordeling ville føre til en skæv elevsammensætning. Det fremgår endvidere af aftalen, at afstandszoner vil blive vurderet hvert år i forhold til, om zonen skal overgå til at blive fordelingszone, så der reageres hurtigt på ubalancer i elevsammensætningen. På den baggrund foreslås børne- og undervisningsministeren, jf. stk. 3 i den foreslåede bestemmelse, bemyndiget til at kunne fastsætte nærmere regler om, hvornår en zone skifter status.

Det foreslåede *stk. 3* vil indebære, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om zoneopdelingen, herunder om hvornår en zone bliver afstands- eller fordelingszone, hvornår en zone skifter status, og hvordan forældreindkomst opgøres.

Som det fremgår af bemærkningerne til stk. 1 og 2 i den foreslåede bestemmelse, er der i de konsekvensberegninger, som lå til grund for den politiske aftale, taget udgangspunkt i bl.a. en bestemt måde at inddele zonerne på, en bestemt procentsats for hvornår en afvigelse i forældreindkomsten vil indebære, at en zone bliver fordelingszone og en bestemt måde at opgøre forældreindkomsten på (medianindkomst). Børne- og Undervisningsministeriet vil frem mod implementering af modellen foretage analyser af stabiliteten af den zoneinddeling, som ligger til grund for elevfordelingsaftalen. Derudover vil der, efter modellen er implementeret, kunne være behov for at justere zoneinddeling samt kriterier for, hvornår en zone er fordelingszone, fx hvis søgemønstrene ændrer sig.

Det foreslås på den baggrund, at børne- og undervisningsministeren får bemyndigelse til at fastsætte regler om zoneopdelingen, herunder om hvornår en zone bliver afstands- eller fordelingszone og hvornår en zone skifter status samt hvordan forældreindkomst opgøres.

Det foreslås, at det i en ny *§ 11 f, stk. 1*, fastsættes, at Styrelsen for It og Læring på regionernes vegne på nationalt plan inddeler ansøgerne i tre indkomst kategorier: lav-, mellem og højindkomst kategori på baggrund af forældreindkomst. Lavindkomst kategorien består af ansøgere med forældreindkomst blandt de 25 procent af ansøgerne med de laveste forældreind-

UDKAST

komster. Mellemindkomstkategorien består af ansøgere med forældreindkomst blandt de 50 procent af ansøgerne med de midterste forældreindkomster. Højindkomstkategorien består af ansøgere med forældreindkomst blandt de 25 procent af ansøgerne med de højeste forældreindkomster. Ansøgere, som er fyldt 20 år eller fylder 20 år i det kalenderår, hvor ansøgeren søger om optagelse, samt ansøgere, for hvem der ikke kan indhentes oplysninger om forældreindkomst hos Skatteforvaltningen, bliver kategoriseret i mellemindkomstkategorien uanset den faktiske forældreindkomst. Fastlæggelse af grænserne mellem indkomstgrupperne sker ved hjælp af behandling af oplysninger om sidste års population i den centrale it-understøttede fordelingsmekanisme, hvorfor regionerne er dataansvarlige for behandlingen.

Det foreslås som *stk. 2*, at i fordelingszoner, jf. § 11 e, stk. 2, opgøres for hver uddannelse, hvor stor en andel af 1. prioritetsansøgere til den pågældende uddannelse med bopæl i zonen der er i henholdsvis lav-, mellem- og højindkomstkategorien.

Det foreslåede *stk. 1* vil indebære, at ansøgerne til de 3-årige uddannelser til almen, merkantil og teknisk studentereksamen og den 2-årige uddannelse til hf-eksamen samt ansøgere til pre-ib på nationalt plan bliver inddelt i tre indkomstkategorier: lav-, mellem og højindkomstkategori på baggrund af forældreindkomst. Ansøgere, som er fyldt 20 år eller fylder 20 år i det kalenderår, hvor ansøgeren søger om optagelse, samt ansøgere, for hvem der ikke kan indhentes oplysninger om forældreindkomst hos Skatteforvaltningen, jf. den foreslåede § 11 c, vil blive kategoriseret i mellemindkomstkategorien uanset den faktiske forældreindkomst.

Baggrunden for, at ansøgere, som er fyldt 20 år eller fylder 20 år i det kalenderår, hvor ansøgeren søger om optagelse, ikke foreslås fordelt efter forældreindkomst, er, at forligskredsen bag elevfordelingsaftalen har fundet det uhensigtsmæssigt, at ansøgere på 20 år og over fortsat skal fordeles efter deres forældres indkomst. Forligskredsen har på den baggrund besluttet, at ansøgere, som er fyldt 20 år eller fylder 20 år i det kalenderår, hvor ansøgeren søger, skal placeres i mellemindkomstkategorien, når der fordeles efter forældreindkomst i fordelingszoner. For disse ansøgere indgår deres forældreindkomst dog stadig i beregningen af elevgrundlaget i zonen og på den enkelte uddannelse på de enkelte afdelinger i zonen, jf. bemærkningerne til § 11 e, stk. 2.

Der kan være ansøgere, hvor der ikke findes oplysninger om forældreindkomst hos Skatteforvaltningen, fx hvis forældrene ikke er skattepligtige til

UDKAST

Danmark, eller hvis forældrene er gået bort. Det foreslås, at sådanne ansøgere automatisk skal placeres i mellemindkomstkategorien, fordi mellemindkomstkategorien er den største indkomstgruppe, bestående af ansøgere med forældreindkomst mellem 1. og 3. indkomstkvartil, dvs. blandt de 50 procent af ansøgerne med de midterste forældreindkomster, jf. nærmere nedenfor. Placering i den største indkomstgruppe (mellemindkomstkategorien) vil medføre færre forskydninger i elevsammensætningen, end hvis disse ansøgere blev placeret i enten lav- eller højindkomstkategorien.

Kategorisering i indkomst kategorier sker for samtlige ansøgere til de 3-årige uddannelser til almen, merkantil og teknisk studentereksamen og den 2-årige uddannelse til hf-eksamen samt pre-ib, uanset om de har søgt i fordelings- eller afstands zoner eller i begge typer af zoner. Uden kategorisering af alle ansøgere ville det ikke være muligt efterfølgende at vurdere, om en afstandszone skal overgå til at være fordelingszone.

Forældreindkomsten opgøres som et gennemsnit af forældrenes indkomst. Indkomsten vil skulle opgøres som foreslået i § 11 g.

Indkomst kategorierne fastsættes på baggrund af den samlede indkomstfordeling for alle 1. prioritetsansøgere på tværs af de omfattede uddannelser i hele landet. Indkomst kategorierne er således defineret på samme måde i hele landet, og en ansøger tilhører samme indkomst kategori uanset hvilken afdeling og uddannelse, ansøgeren søger.

Lavindkomst kategorien består af ansøgere med forældreindkomst blandt de 25 procent af ansøgerne med de laveste forældreindkomster. Mellemindkomst kategorien består af ansøgere med forældreindkomst blandt de 50 procent af ansøgerne med de midterste forældreindkomster. Højindkomst kategorien består af ansøgere med forældreindkomst blandt de 25 procent af ansøgerne med de højeste forældreindkomster, dog korrigeret for at ansøgere, der fylder 20 år eller er ældre, teknisk er tildelt en forældreindkomst svarende til medianindkomsten.

Beløbsgrænsen for, hvornår en ansøger er i henholdsvis lav-, mellem- og højindkomst kategorien vil blive opgjort hvert år på baggrund af forældreindkomsterne hos de 1. prioritetsansøgere, som havde søgt optagelse på de omfattede uddannelser det forudgående år. Beløbsgrænsen, der vil kunne ændre sig fra år til år, offentliggøres hvert år inden ansøgningsrunden påbegyndes.

UDKAST

Det foreslåede *stk. 2* vil indebære, at det i hver zone, jf. § 11 e, stk. 1, opgøres for hver uddannelse hvor stor en andel af 1. prioritetsansøgere med bopæl i zonen, der er i henholdsvis lav-, mellem og højindkomstkategorien.

Hver zones elevsammensætning baseret på forældreindkomst vil skulle opgøres for hver uddannelse ved, hvor stor en andel af 1. prioritetsansøgerne til den pågældende uddannelse med bopæl i zonen, der ligger i henholdsvis lav-, mellem- og højindkomstkategorien. Eksempelvis kunne en zones elevsammensætning til stx være fordelt med 17 procent i lavindkomstgruppen, 48 procent i mellemindkomstgruppen og 35 procent i højindkomstgruppen, mens fordelingen i samme zone til 2-årig hf kunne være fordelt med 31 procent i lavindkomstkategorien, 55 procent i mellemindkomstkategorien og 14 procent i højindkomstkategorien.

Det vil være fordelingen mellem indkomstkategorierne i zonen, som de enkelte afdelinger i zonen skal afspejle, hvis der er tale om en fordelingszone. I eksemplet med zonesammensætningen, som er nævnt oven for, vil elevfordelingen skulle ske, så alle stx-afdelinger får 17 procent i lavindkomstgruppen, 48 procent i mellemindkomstgruppen og 35 procent i højindkomstgruppen, mens alle hf-afdelinger i zonen får 31 procent i lavindkomstkategorien, 55 procent i mellemindkomstkategorien og 14 procent i højindkomstkategorien.

Bopæl defineres i denne bestemmelse som den adresse, ansøgeren er registreret på i Folkeregisteret.

Det foreslås, at det i en ny § 11 g, *stk. 1*, fastsættes, at forældreindkomstgrundlaget efter § 11 c, stk. 1, består af personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst, der anvendes til beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før de deri nævnte bundfradrag og fradrag for grundbeløb, samt med tillæg af aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 2. I indkomstgrundlaget fradrages, i det omfang det fremgår af opgørelsen, jf. *stk. 2*, førtidig udbetaling af feriemidler efter § 17 a i lov om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler.

Det foreslås som *stk. 2*, at oplysningerne stilles til rådighed af told- og skatteforvaltningen og beregnes på grundlag af oplysninger på årsopgørelsen for det indkomstår, som ligger to år forud for det skoleår, ansøgningen vedrører.

Det foreslåede *stk. 1* vil indebære, at forældreindkomstgrundlaget efter § 11 c, stk. 1, består af personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst,

UDKAST

der anvendes til beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før de deri nævnte bundfradrag og fradrag for grundbeløb, samt med tillæg af aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 2.

Opgørelsen af forældrenes indkomstgrundlag svarer til den måde, forældreindkomstgrundlaget opgøres på ved beregning af tillæg til SU-grundstipendiet til hjemmeboende uddannelsessøgende og til 18-19-årige udeboende uddannelsessøgende, der modtager støtte uden for klippekortet i SU-lovens § 26, stk. 1.

Forældreindkomsten opgøres på baggrund af indkomstoplysninger, som ministeriet indhenter elektronisk fra Skatteforvaltningen, jf. den foreslåede § 11 b.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter udtømmende det forældreindkomstgrundlag, der skal lægges til grund ved beregning af forældreindkomsten som grundlag for elevfordeling. Førtidig udbetalte feriemidler i forældreindkomstgrundlaget efter § 15 a i lov om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler er noget, forældrene har kunnet vælge til eller fra. På den baggrund foreslås det, at førtidig udbetaling af feriemidler for perioden 1. september 2019 til 31. marts 2020 ikke vil skulle indgå i opgørelsen af forældrenes indkomst, forudsat dette fremgår af årsopgørelsen. For enkelte stillingskategorier, herunder sømænd, forskere og dagplejemødre, vil førtidig udbetaling af feriemidler ikke fremgå af årsopgørelsen.

Det foreslåede *stk. 2* vil indebære, at opgørelsen af indkomstgrundlaget, jf. stk. 1, stilles til rådighed af told- og skatteforvaltningen og beregnes på grundlag af oplysninger fra årsopgørelsen for det indkomstår, som ligger to år forud for det skoleår, ansøgningen vedrører. For optag til skoleåret 2023/24 vil der således eksempelvis blive anvendt oplysninger fra årsopgørelsen for 2021 og for optag til skoleåret 2024/25 vil der blive anvendt oplysninger fra årsopgørelsen fra 2022.

De indhentede oplysninger fra Skatteforvaltningen vil blive lagt til grund for elevfordelingen, også selv om oplysningerne eventuelt er påklaget til Skatteforvaltningen, og uanset om en eventuel klage efterfølgende måtte munde ud i en ændret vurdering hos Skatteforvaltningen. Dette hænger sammen med, at fordelingen af ansøgerne sker samtidig, og en fordeling i fordelingsmekanismen vil således ikke kunne gøres om.

UDKAST

Det foreslås, at det i en ny § 11 h, stk. 1, fastsættes, at ansøgere, der angiver et gymnasialt ønske i en fordelingszone som 1. prioritet, skal prioritere et minimum antal uddannelsesønsker. Et uddannelsesønske er en kombination af en uddannelse og en afdeling.

Det foreslås som *stk. 2*, at ansøgerne fordeles i fordelingsmekanismen, så deres uddannelsesønsker imødekommes bedst muligt, jf. stk. 3-5 og § 11 i og j. 1. prioritetsønsker søges imødekommet før 2. prioritetsønsker, som søges imødekommet før 3. prioritetsønsker, som søges imødekommet før 4. prioritetsønsker, mens 4. og efterfølgende gymnasiale prioriteter er sidestillede.

Det foreslås som *stk. 3*, at ansøgere kan opnå forrang til at blive optaget på en bestemt afdeling, hvis ansøgerne har angivet afdelingen som deres 1. prioritet, og i visse tilfælde, hvis ansøgerne har angivet afdelingen som deres 2. prioritet. Ansøgere, som får forrang, kan få reserveret plads på en afdeling forud for øvrige ansøgere med samme prioritet, jf. §§ 11 i og j.

Det foreslås endvidere som *stk. 4*, at der må højst være en transporttid på 60 minutter hver vej for tildeling af plads til ansøgere, som ikke får opfyldt et prioriteret ønske.

Endelig foreslås som *stk. 5*, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om fordelingen af ansøgere mellem afdelingerne, herunder om procedure, antal uddannelsesønsker i fordelingszoner, forrang for visse elevgrupper og opgørelse af transporttid.

Det foreslåede *stk. 1* vil indebære, at ansøgere, som angiver et gymnasialt ønske i en fordelingszone som 1. prioritet, vil skulle prioritere et minimum antal uddannelsesønsker. Et uddannelsesønske er en kombination af en uddannelse og en afdeling. Et minimum antal uddannelsesønsker omfatter ikke de tilfælde, hvor ansøgere kun prioriterer gymnasiale uddannelser på private gymnasier.

Efter bestemmelsen vil ansøgere til de gymnasiale uddannelser, som er omfattet af den nye elevfordelingsmodel (3-årig uddannelse til almen, merkantil og teknisk studentereksamen (stx, hhx og htx) og den 2-årige uddannelse til hf-eksamen samt pre-ib) skulle angive et minimum af uddannelsesønsker, hvis de har angivet én af disse uddannelser på en afdeling i en fordelingszone som deres 1. prioritet. Det vil være muligt for disse ansøgere, som har

UDKAST

prioriteret en gymnasial uddannelse på 1. prioriteten, at angive andre uddannelser, fx erhvervsuddannelser eller 10. klasse eller at prioritere en almen-gymnasial uddannelse på et privat gymnasium, på de efterfølgende prioriteter.

Der vil ikke være et krav om et minimum antal uddannelsesønsker for ansøgere, som søger en af de omfattede gymnasiale uddannelser i afstandszo-ner eller en ikke-gymnasial uddannelse som 1. prioritet. Dette gælder også, selvom ansøgerne måtte have et gymnasialt uddannelsesønske i en forde-lingszone på en af de efterfølgende prioriteter.

Et uddannelsesønske er en kombination af uddannelse og afdeling. En an-søger kan fx ønske stx på tre forskellige afdelinger, hvilket vil udgøre tre forskellige uddannelsesønsker, eller en ansøger kan ønske både stx og hhx på samme afdeling, hvilket vil udgøre to forskellige uddannelsesønsker.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at ansøgere til afdelinger i fordelings-zoner som udgangspunkt vil skulle tilkendegive mindst fire prioriteringer. Dette krav foreslås kun at gælde, hvis ansøgeren har et gymnasialt uddan-nelsesønske i en fordelingszone som 1. prioritet. Det forventes på den bag-grund, at børne- og undervisningsministeren med hjemmel i den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i stk. 5 vil fastsætte regler om, at ansøgere, som har angivet en gymnasial uddannelse på en afdeling i en fordelingszone som 1. prioritet, skal angive mindst fire uddannelsesønsker. Aftalen tilkendegi-ver samtidig, at mindst fire uddannelsesønsker er et udgangspunkt, og der-med også at der vil kunne være tilfælde, hvor en ansøger kan angive færre end fire uddannelsesønsker.

Det foreslåede *stk. 2* vil indebære at ansøgerne fordeles i fordelingsmekan-ismen, så deres uddannelsesønsker imødekommes bedst muligt, jf. *stk. 3-5* og § 11 i og j. 1. prioritetsønsker søges imødekommet før 2. prioritetsøn-sker, som søges imødekommet før 3. prioritetsønsker, som søges imødekommet før 4. prioritetsønsker, mens 4. og efterfølgende gymnasiale priori-teter er sidestillede.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at der i elevfordelingsmodellen lægges stor vægt på ansøgernes prioriteringer. På de første tre prioriteter anvender modellen en fordelingsmekanisme baseret på 'priority matching', hvor en højere prioritet har forrang for en lavere prioritet. Det betyder, at alle 1. pri-oriteter har forrang og derfor først fordeles på alle afdelinger, og derefter fordeles 2. henholdsvis 3. prioriteter på de resterende ledige pladser. De

UDKAST

pladser, som fyldes op med 1. prioriteter, udgår af den samlede pulje, og de ansøgere, som ikke fik opfyldt deres 1. prioritetsønske, har dermed reduceret mulighed for at blive optaget på en af ansøgerens efterfølgende prioriteter. Fordelingsmekanismen vil således forsøge at placere en ansøger på det 1. prioriterede ønske, hvis dette er muligt, jf. de foreslåede regler om forrang for visse elevgrupper i bestemmelsens stk. 3 og om placering af ansøgere i afstandszoner i § 11 i og i fordelingszoner i § 11 j. For afdelingerne betyder det, at pladserne først vil blive forsøgt fyldt op med ansøgere, som har prioriteret afdelingen som 1. prioritet.

En ansøger, som ikke får plads på sin 1. prioritet, vil fordelingsmekanismen forsøge at placere på ansøgerens 2. prioritet, hvis dette er muligt, jf. de foreslåede regler om forrang for visse elevgrupper i bestemmelsens stk. 3 placering af ansøgere i afstandszoner i § 11 i og i fordelingszoner i § 11 j. For afdelingerne betyder det, at de, forudsat de har flere ledige pladser, når 1. prioritetsansøgerne har fået plads, vil blive forsøgt fyldt op med ansøgere, som har prioriteret afdelingen som 2. prioritet. Tilsvarende gør sig gældende for 3. prioriteterne.

Anvendelse af fordelingsmekanismen 'priority matching' på de tre første prioriteter sikrer, at ansøgernes prioriteter, herunder 1. prioritetsønsker, vægtes meget højt i fordelingen.

For de efterfølgende prioriteter, dvs. for 4. prioriteten og eventuelt efterfølgende gymnasiale prioriteter, anvender fordelingsmodellen en fordelingsmekanisme baseret på 'deferred acceptance', hvor ansøgerne, i modsætning til priority matching, ikke udvælges direkte på baggrund af den angivne prioritet. I stedet vil ansøgerne blive ligestillet på deres 4. og eventuelt efterfølgende gymnasiale prioriteter, når det skal vurderes, hvilke ansøgere eventuelt ledige pladser skal tildeles.

Det foreslåede *stk. 3* vil indebære, at visse ansøgere kan opnå forrang til at blive optaget på en bestemt afdeling, hvis ansøgerne har angivet afdelingen som deres 1. prioritet og i visse tilfælde, hvis ansøgerne derudover har angivet afdelingen som deres 2. prioritet. Ansøgere, som får forrang, kan få reserveret plads på en afdeling forud for øvrige ansøgere med samme prioritet.

Der er i den gældende bekendtgørelse om optagelse på de gymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser mulighed for, at visse elevgrupper kan få forrang til at få reserveret midlertidig plads eller blive endeligt optaget på en bestemt afdeling.

UDKAST

Det foreslås, at muligheden for, at visse elevgrupper kan få forrang til at blive optaget på en bestemt afdeling, videreføres i den nye elevfordelingsmodel. Det kan fx være forrang til at blive optaget på en afdeling, som er godkendt som profilgymnasium, jf. den foreslåede § 11 a i lovforslagets § 1, nr. 7, for ansøgere, som opfylder profilforudsætningerne på den pågældende afdeling.

En ansøger, som får forrang til at få plads på en bestemt afdeling, vil i fordelingsmekanismen få reserveret en plads på afdelingen forud for andre ansøgere med samme prioritet, som har prioriteret afdelingen, og som ikke har forrang til at få plads. Det foreslås på den baggrund, at det er en forudsætning for at kunne opnå forrang, at ansøgeren har angivet en afdeling, som der ønskes opnået forrang til, som sin 1. prioritet. Hvis fx en ansøger, som opfylder kriterierne for at få en kostplads, har angivet en stx-afdeling uden kostafdeling som 1. prioritet, og en stx-afdeling med kostafdeling som 2. prioritet, vil ansøgeren ikke kunne opnå forrang til at få plads på sin 2. prioritet.

Det foreslås i bestemmelsen, at en ansøger i visse tilfælde også skal kunne få forrang til sin 2. prioritet. Det er ikke hensigten, at alle de elevgrupper, som vil kunne opnå forrang til deres 1. prioritet, også skal kunne opnå forrang på deres 2. prioritet. Dette kan imidlertid være relevant for ansøgere, som fx er afhængige af at få plads på en bestemt afdeling, for at kunne gennemføre uddannelsesforløbet eller som i væsentlig grad vil få forbedret deres muligheder for at gennemføre uddannelsen, hvis de får forrang. Det kunne eksempelvis være en ansøger, som ønsker forrang til en afdeling med kostplads, fordi ansøgerens personlige forhold gør, at pågældende kun kan gennemføre uddannelsen eller som i væsentlig grad vil få forbedret muligheden for at gennemføre uddannelsen, hvis pågældende kan bo på afdelingen. Det kunne fx også være en elev, der ønsker optagelse på et særligt tilrettelagt forløb for elever med Autisme Spektrum Forstyrrelser, og som opfylder kriterierne herfor. Det vil være en forudsætning for, at sådanne elever kan opnå forrang på deres 2. prioritet, at de også har ønsket 1. prioriteten med samme forrang, men uden at have fået plads på den pågældende afdeling.

Ansøgere, som opfylder kriterierne for at få forrang til at blive optaget på en afdeling i en fordelingszone, vil i elevfordelingsmekanismen uagtet forrang komme til at indgå i beregningen af elevsammensætningen på afdelingen, jf. den foreslåede § 11 j. Det betyder, at en ansøger, som opfylder

UDKAST

kriterierne for at få forrang til en bestemt afdeling, til trods herfor vil kunne blive fordelt til en anden afdeling, hvis der ikke er flere ledige pladser i den indkomstkategori, ansøgeren tilhører. Det vil hovedsageligt være tilfældet, hvis der er tale om afdelinger med plads til få elever (lille kapacitet), eller hvis der er tale om en forrangselevgruppe, som der er mange af på samme afdeling, fx kostelever. For udvalgte elevgrupper med forrang, herunder kostelever, kan der være behov for, at fordelingsmekanismen kan afvige fra elevsammensætningen i zonen på den konkrete afdeling. Børne- og undervisningsministeren vil forud for, at ministeren fastsætter regler herom, jf. den foreslåede bestemmelses stk. 5, inddrage forligskredsen bag elevfordelingsaftalen i, hvilke elevgrupper der skal kunne medføre, at fordelingsmekanismen kan afvige fra elevsammensætningen i zonen på konkrete afdelinger.

Ovenstående gælder imidlertid ikke i forhold til omgængere, der allerede er optaget på en bestemt afdeling og derfor ikke vil skulle indgive en ansøgning, der vil kunne indgå i fordelingsmekanismen.

Det foreslås, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om forrang for visse elevgrupper, herunder hvilke elevgrupper, som kan opnå forrang, hvem der kan få forrang til både 1. og 2. prioritet, hvilke grupper der kan medføre afvigelser fra elevsammensætningen i zonen, og hvem der afgør, om en ansøger skal have forrang, jf. neden for i stk. 5.

Det foreslåede *stk. 4* vil indebære, at der gælder en maksimal transporttid på 60 minutter hver vej for tildeling af plads til ansøgere, som ikke får opfyldt et prioriteret ønske.

Bestemmelsen vil indebære, at fordelingsmekanismen ikke kan fordele ansøgere til en afdeling, hvor ansøgeren får mere end 60 minutters transporttid hver vej, med mindre ansøgeren selv har ønsket afdelingen, jf. lovforslagets § 11 i, stk. 2 og § 11 j, stk. 3. Bestemmelsen vil endvidere indebære, at regionen heller ikke kan fordele ansøgere til en afdeling, hvor ansøgeren får mere end 60 minutters transporttid hver vej, med mindre ansøgeren selv har ønsket afdelingen, jf. lovforslagets §§ 11 k og l.

Hvis ansøgeren selv har prioriteret en afdeling, som ligger mere end 60 minutters transporttid fra ansøgerens bopæl, kan fordelingsmekanismen, jf.

UDKAST

lovforslagets §§ 11 i og j, eller regionen, jf. §§ 11 k og l, godt placere ansøgeren på afdelingen, selvom det medfører mere end 60 minutters transporttid.

Transporttid opgøres som den estimerede rejsetid fra ansøgerens bopæl til afdelingens adresse (vejpunkt til vejpunkt) med enten offentlig transport eller cykel. Rejsetiden vil blive opgjort i hele minutter. Det er den af de to transportformer, der har den korteste estimerede transporttid, der lægges til grund for den maksimale transporttid i både fordelings- og afstandszoner, ved fordelingen i afstandszoner, jf. lovforslagets § 11 i, og ved regionens fordeling af ansøgere efter § 11 k og l.

Transporttiden vil blive beregnet fra ansøgerens bopæl til afdelingens adresse om morgenen og fra afdelingens adresse til ansøgerens bopæl om eftermiddagen. Ved beregning af transporttid med offentlig transport beregnes rejsetiden som en samlet rejsetid fra ansøgeren forlader sin adresse til ansøgeren er nået frem til afdelingens adresse, inklusiv ventetid undervejs.

Til brug for beregning af transporttid med cykel eller offentlig transport vil Børne- og Undervisningsministeriet anvende it-værktøjer, der beregner de mest optimale ruter og estimerer rejsetiden via disse ruter.

Det foreslås, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, hvordan transporttiden nærmere skal opgøres, jf. bestemmelsens stk. 5.

Det foreslåede *stk. 5* vil indebære, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om fordelingen af elever mellem afdelingerne, herunder om procedure, antal uddannelsesønsker i fordelingszoner, forrang for visse elevgrupper og opgørelse af transporttid.

Bestemmelsen vil indebære, at børne- og undervisningsministeren bl.a. vil kunne fastsætte regler om procedure, herunder bl.a. hvornår ansøgerne får besked om fordelingen samt om antal uddannelsesønsker, som ansøgerne til de gymnasiale uddannelser i fordelingszoner skal angive. Det er hensigten, at der vil blive fastsat regler om, at ansøgere, som har en gymnasial uddannelse på en afdeling i en fordelingszone som sin 1. prioritet, som hovedregel skal angive mindst fire prioriteter (uddannelsesønsker). Det er samtidig hensigten at fastsætte regler om, i hvilke tilfælde disse ansøgere kan angive færre end fire prioriteter. Det kunne fx være tilfældet for en ansøger, som

UDKAST

ønsker at få plads i en af de aktuelt 14 klasser på landsplan, som er forbeholdt elever med Autisme Spektrum Forstyrrelser (ASF-klasser), fordi en ansøger, som opfylder kriterierne for at blive optaget i en ASF-klasse, som udgangspunkt ikke har mulighed for eller kun vanskeligt kan blive optaget i en ordinær klasse. Der vil også kunne være andre tilfælde, fx hvis en ansøger, som kun ønsker én af de gymnasiale uddannelser, kun har mulighed for at prioritere en, to eller tre afdelinger med den pågældende uddannelse inden for en transporttid på maksimal 60 minutter fra bopælen. Det er hensigten at fastsætte regler om, at ansøgere i disse tilfælde vil skulle angive flest mulige prioriteter med den pågældende uddannelse inden for 60 minutters transporttid fra bopælen.

Bestemmelsen vil endvidere indebære, at børne- og undervisningsministeren bl.a. kan fastsætte regler om hvilke elevgrupper, der skal kunne opnå forrang, hvem der kan få forrang til både 1. og 2. prioritet, hvem der afgør, om en ansøger skal have forrang, hierarkiet mellem forrangs eleverne, dokumentationskrav i forbindelse med forrang, konsekvenser af ikke at angive ønske om forrang i forbindelse med ansøgningen, procedure ved vurdering af ansøgernes forrang, herunder hvis der er flere ansøgere med forrang, end der er pladser, samt hvornår elevsammensætningen i zonen kan fraviges på en afdeling i forhold til særlige elevgrupper.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at følgende elevgrupper skal kunne opnå forrang: Profilelever, ansøgere til pre-ib, ansøgere til ASF-klasser, ansøgere til forlængede forløb (dvs. Team Danmark ansøgere, ansøgere til hf i kombination med landbrug/søfart, ansøgere, der samtidig er optaget på musikalsk grundkursus (MGK) eller på et uddannelsesforløb inden for andre kunstneriske udtryksformer end musik som fx billedkunst), ansøgere med handicap (hovedsageligt fysiske handicap), ansøgere til sjældne studieretninger og kostelever. Derudover er forligskredsen bag aftalen enig om, at ansøgere, som af en kommunal eliteidrætsorganisation eller en af KL udpeget kommunal instans er vurderet at have status som eliteidrætsudøver, skal kunne opnå forrang. For så vidt angår sjældne studieretninger vil der kunne fastættes regler om, hvilke studieretninger, der i relation til forrang vurderes at være sjældne, jf. lovforslagets § 4, nr. 2 og 3 og bemærkningerne hertil.

Derudover fremgår det af elevfordelingsaftalen, at ansøgere til de gymnasiale uddannelser, som er på forlængede forløb, fordi de på grund af funktionsnedsættelse eller tilsvarende vanskeligheder er forhindret i at følge undervisningen på normal vis, jf. § 61, stk. 2, i lov om de gymnasiale uddan-

UDKAST

nelser, fremover kan få forrang til at blive optaget på en afdeling, som etablerer særlige klasser for elever på sådanne forløb. Det fremgår også af aftalen, at ansøgere over 20 år skal kunne opnå forrang til at blive optaget på 2-årig hf på et voksenuddannelsescenter (VUC). Det er på den baggrund hensigten, at der vil blive fastsat regler om, at de nævnte elevgrupper skal kunne opnå forrang. Børne- og undervisningsministeren vil med den foreslåede bestemmelse have mulighed for at tilføje yderligere elevgrupper, som kan opnå forrang, eller fjerne elevgrupper, så disse ikke længere kan opnå forrang, hvis dette vurderes at være hensigtsmæssigt.

Som det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsens stk. 3, er det hensigten, at det kun er nogle forrangsgrupper, som skal kunne opnå forrang til både deres 1. og 2. prioritet. Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at børne- og undervisningsministeren vil kunne fastsætte regler herom. Det forventes, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, at ansøgere, som ønsker forrang til en afdeling med kostplads, ansøgere til en plads i en ASF-klasse og ansøgere over 20 år til 2-årig hf på et VUC, vil kunne opnå forrang til både deres 1. og 2. prioritet, forudsat begge prioriteter er henholdsvis kostafdelinger, ASF-klasser og VUC'er.

Børne- og undervisningsministeren vil også kunne fastsætte regler om, hvem der skal afgøre, om en ansøger kan få forrang. Det er hensigten at fastsætte regler om, at forrang for nogle elevgrupper afgøres af regionerne og i visse tilfælde af ledelsen på de afdelinger, som ansøgeren ønsker at få forrang til. Derudover forventes vurdering af forrang til eliteidrætsudøvere at skulle vurderes af en kommunal eliteidrætsorganisation eller en af KL udpeget kommunal instans. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at andre instanser eller myndigheder skal kunne vurdere forrang for visse elevgrupper. Tillige vil der kunne fastsættes regler om, hvornår ansøgernes ansøgning senest skal være modtaget og underskrevet, for at have mulighed for kunne opnå forrang.

Bestemmelsen vil endvidere indebære, at børne- og undervisningsministeren vil kunne fastsætte regler om opgørelse af transporttid. Det er bl.a. hensigten at fastsætte regler om, hvordan offentlig transport skal afgrænses, herunder om der skal anvendes transporttid på cykel og/eller gang fra bopælen til det offentlige transportmiddel, og at der alene indgår transport, som kører i rutefart. Det er endvidere bl.a. hensigten at fastsætte regler om, på hvilken dag og hvilke tidspunkter, transporttiden skal beregnes, og hvad der lægges til grund, hvis der ikke kan beregnes en korrekt transporttid for en ansøger,

UDKAST

fx fordi ansøgeren ikke har en kendt adresse. Børne- og undervisningsministeren vil løbende kunne justere reglerne, hvis det viser sig, at transporttiden kan beregnes på en mere hensigtsmæssig måde.

Bestemmelsen vil tillige indebære, at børne- og undervisningsministeren vil kunne fastsætte regler om, hvad der forstås ved bopæl i forbindelse med fordelingen, herunder regler om håndtering af ansøgere, der forventer at flytte mellem fordelingen og uddannelsesstart.

Det foreslås, at det i en ny § 11 i, stk. 1, fastsættes, at på afdelinger i afstandszoner får alle ansøgere, som har prioriteret en afdeling som 1. prioritet, reserveret en plads på afdelingen, hvis afdelingen ikke har flere 1. prioritetsansøgere, end afdelingen har kapacitet til at optage. Hvis en afdeling har flere 1. prioritetsansøgere, end den har kapacitet til, får en ansøger, der har kortere transporttid fra bopælen til afdelingen, reserveret en foreløbig plads forud for en ansøger med længere transporttid. Hvis to eller flere ansøgere har samme transporttid, og der ikke er kapacitet til at reservere plads til dem alle på afdelingen, bliver der trukket lod om, hvilke ansøgere der får reserveret plads på afdelingen. Ansøgere, som ikke får reserveret en foreløbig plads på deres 1. prioritet, fordeles så vidt muligt til en plads på et efterfølgende prioriteret uddannelsesønske, jf. § 11 h, stk. 2. 2.-3. pkt. finder tilsvarende anvendelse ved fordeling af ansøgere til efterfølgende prioriteter.

Det foreslås som *stk. 2*, at ansøgere, som ikke får reserveret plads på et af deres uddannelsesønsker, jf. *stk. 1*, får reserveret plads på den uddannelse, ansøgeren har ønsket som 1. prioritet, på den afdeling med ledig kapacitet, hvor ansøgeren vil få kortest transporttid fra bopælen til afdelingen, dog indenfor maksimalt 60 minutter, jf. § 11 h, stk. 4. Børne- og undervisningsministeren kan for enkelte afdelinger beslutte, at der ikke skal fordeles ansøgere til disse afdelinger efter 1. pkt.

Det foreslåede *stk. 1, 1. pkt.*, vil indebære, at på afdelinger i afstandszoner får alle ansøgere, som har prioriteret en afdeling som 1. prioritet, reserveret en plads på afdelingen, hvis afdelingen ikke har flere 1. prioritetsansøgere, end afdelingen har kapacitet til at optage. Ved placering af ansøgere efter denne bestemmelse tages kun udgangspunkt i de ansøgere, som har prioriteret afdelingen som 1. prioritet. Hvis afdelingen samlet set har flere ansøgere, end den har kapacitet til at optage, så vil alle 1. prioritetsansøgere fortsat få reserveret plads på afdelingen, hvis antallet af 1. prioritetsansøgere ikke overstiger afdelingens kapacitet.

UDKAST

Det foreslåede *stk. 1, 2. pkt.*, vil indebære, at hvis en afdeling i en afstandszone har flere 1. prioritetsansøgere, end den har kapacitet til, så får en ansøger, der har kortere transporttid fra bopælen til afdelingen, reserveret en foreløbig plads forud for en ansøger med længere transporttid.

Bestemmelsen regulerer, hvilke ansøgere der skal reserveres plads til, hvis afdelinger i afstandszone er overansøgte. Det vil være de ansøgere, som har kortest transporttid, som først får reserveret plads inden for afdelingens fastsatte kapacitet. Transporttiden opgøres på baggrund af regler fastsat af børne- og undervisningsministeren, jf. den foreslåede § 11 h, stk. 5 og bemærkningerne hertil.

Det foreslåede *stk. 1, 3. pkt.* vil indebære, at hvis to eller flere ansøgere har samme transporttid, og der ikke er kapacitet til at reservere plads til dem alle på afdelingen i en afstandszone, bliver der trukket lod om, hvilke ansøgere der får reserveret plads på afdelingen. Der vil blive knyttet et lodtrækningsnummer til hver prioritet (hvert uddannelsesønske), som vil finde anvendelse, hvis lodtrækning bliver aktuelt.

Det foreslåede *stk. 1, 4. pkt.* vil indebære, at ansøgere, som ikke får reserveret en foreløbig plads på deres 1. prioritet, så vidt muligt fordeles til en plads på et efterfølgende prioriteret uddannelsesønske, jf. § 11 h, stk. 2. De ansøgere, som har længst transporttid, og som derfor ikke får reserveret plads på afdelingen, eller som taber lodtrækningen, vil således blive forsøgt placeret på deres 2. prioritet efter samme principper, som gælder for 1. prioritet og så fremdeles, jf. den foreslåede bestemmelse i § 11 h, stk. 2.

Det foreslåede *stk. 1, 5. pkt.* vil indebære, at 2. og 3. pkt. finder tilsvarende anvendelse ved fordeling af ansøgere til de efterfølgende prioriteter.

Det foreslåede *stk. 2* vil indebære, at ansøgere, som ikke får reserveret plads på et af deres uddannelsesønsker, jf. stk. 1, får reserveret plads på den uddannelse, ansøgeren har ønsket som 1. prioritet, på den afdeling med ledig kapacitet, hvor ansøgeren vil få kortest transporttid fra bopælen til afdelingen, dog indenfor maksimalt 60 minutter, jf. § 11 e, stk. 4.

Det kan forekomme, at en ansøger til afdelinger i afstandszone ikke vil kunne få reserveret plads på en af sine prioriteter, fordi alle de prioriterede afdelinger er overansøgte, og andre ansøgere har kortere afstand til de pågældende afdelinger end ansøgeren selv.

UDKAST

I disse tilfælde vil den centrale fordelingsmekanisme forsøge at placere ansøgeren på en ikke-prioriteret afdeling på den uddannelse, som ansøgeren har prioriteret som sin 1. prioritet. Fordelingsmekanismen vil således ikke kunne placere ansøgeren på en ikke-prioriteret afdeling på en anden uddannelse end den, ansøgere har angivet som sin 1. prioritet – heller ikke selvom ansøgeren måtte have prioriteret den anden uddannelse som sin 2. eller en efterfølgende prioritet.

Den centrale fordelingsmekanisme vil kun kunne placere ansøgeren på en ikke-prioriteret afdeling, hvis den pågældende afdeling har ledig kapacitet, og hvis det er inden for maksimalt 60 minutters transporttid. Fordelingsmekanismen vil kunne placere ansøgeren på afdelinger i både afstands- og fordelingszoner. Hvis der er tale om en afdeling i en fordelingszone, vil det være en forudsætning for at tildele ansøgeren plads der, at afdelingen har ledig kapacitet inden for den indkomstkategori, som ansøgeren tilhører, jf. den foreslåede § 11 i samt bemærkningerne dertil.

Hvis der er flere ikke-prioriterede afdelinger med ledig kapacitet inden for 60 minutters transporttid, vil fordelingsmekanismen som overvejende hovedregel reservere plads til ansøgeren på den afdeling, hvor ansøgeren vil få kortest transporttid fra bopælen til afdelingen. Børne- og undervisningsministeren vil dog i særlige tilfælde kunne beslutte at afvige herfra, fordi der er enkelte institutioner eller afdelinger, hvor særlige forhold gør sig gældende, og hvor det på den baggrund ikke vil være meningsfuldt at fordele ansøgere til, hvis ansøgerne ikke selv har ønsket dette. Det kunne fx være en institution, som kun udbyder hf som et forlænget forløb, dvs. over tre år i stedet for to år, i kombination med landbrug/søfart eller lignende tilfælde.

Hvis der til en afdeling er en eller flere ansøgere med samme transporttid, og ingen af dem har prioriteret afdelingen, vil fordelingen blive afgjort ved lodtrækning.

Hvis der ikke er ledig kapacitet på en ikke-prioriteret afdeling på den uddannelse, ansøgeren har angivet på sin 1. prioritet, inden for 60 minutters transporttid, vil det være ansøgerens bopælsregion, som skal finde en plads til ansøgeren, jf. den foreslåede § 11 k og bemærkningerne hertil.

Det foreslås, at det i en ny § 11 j, stk. 1, fastsættes, at på afdelinger i fordelingszoner bliver kapaciteten på den enkelte uddannelse opdelt i tre dele. En del er forbeholdt ansøgere i lavindkomstkategorien, en del er forbeholdt an-

UDKAST

søgere i mellemindkomstkategorien og en del er forbeholdt ansøgere i højindkomstkategorien. Fordelingen af kapaciteten svarer til indkomstfordelingen i de tre indkomstkategorier for den pågældende uddannelse i den zone, afdelingen ligger i, jf. § 11 e, stk. 2. En ansøger kan kun få reserveret plads i den del af afdelingens kapacitet, som er forbeholdt den indkomstkategori, ansøgeren er kategoriseret i. Dette gælder dog ikke for Sankt Annæ Gymnasium.

Det foreslås endvidere som *stk. 2*, at på afdelinger i fordelingszoner får alle ansøgere, som har prioriteret afdelingen som 1. prioritet, reserveret en plads på afdelingen, hvis der ikke er flere ansøgere i den indkomstkategori, som ansøgeren tilhører, end afdelingen har kapacitet til at optage i denne indkomstkategori. Hvis en afdeling har flere 1. prioritetsansøgere, end den har plads til at optage inden for ansøgernes indkomstkategori, fordeles ansøgerne på afdelingen efter lodtrækning. Ansøgere, som ikke får en foreløbig plads på deres 1. prioritet, fordeles så vidt muligt til en plads på et efterfølgende prioriteret uddannelsesønske, jf. § 11 h, stk. 2. 2.-3. pkt. finder tilsvarende anvendelse ved fordeling af ansøgere til efterfølgende prioriteter.

Det foreslås endelig som *stk. 3*, at ansøgere, som ikke får reserveret plads på et af deres uddannelsesønsker, jf. stk. 2, får reserveret plads på den uddannelse, ansøgeren har ønsket som 1. prioritet, på den institution med ledig kapacitet inden for ansøgerens indkomstkategori, hvor ansøgeren vil få kortest transporttid fra bopælen til afdelingen, dog indenfor maksimalt 60 minutter, jf. § 11 h, stk. 4.

Det foreslåede *stk. 1, 1. pkt.*, vil indebære, at kapaciteten på den enkelte uddannelse på afdelinger i fordelingszoner bliver opdelt i tre dele. Alle afdelinger får tildelt en kapacitet, som er bestemmende for, hvor mange elever afdelingen kan optage på hver af de gymnasiale uddannelser, som er omfattet af den nye elevfordelingsmodel, jf. det foreslåede § 1, nr. 1 og 3 og bemærkningerne hertil. På afdelinger i fordelingszoner, som har flere gymnasiale uddannelser omfattet af den foreslåede elevfordelingsmodel, vil der for hver af disse uddannelsers fastsatte kapacitet blive fortaget en opdeling af kapaciteten i tre dele. Opdelingen sker administrativt i den centrale fordelingsmekanisme.

Det foreslåede *stk. 1, 2. pkt.* vil indebære, at af de tre dele, som kapaciteten inddeles i efter 1. pkt. vil en del være forbeholdt ansøgere i lavindkomstka-

UDKAST

tegorien, en anden del vil være forbeholdt ansøgere i mellemindkomstkategorien og den tredje del vil være forbeholdt ansøgere i højindkomstkategorien.

Som det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede § 11 f, stk. 1, vil indkomstkategorierne være defineret på samme måde i hele landet, og en ansøger tilhører samme indkomstkategori uanset hvilken afdeling og uddannelse, ansøgeren søger.

Det foreslåede *stk. 1, 3. pkt.* vil indebære, at fordelingen af kapaciteten svarer til indkomstfordelingen i de tre indkomstkategorier for den pågældende uddannelse i den zone, afdelingen er beliggende i, jf. § 11 e, stk. 2.

Som det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede § 11 f, stk. 2, vil hver zones elevsammensætning baseret på forældreindkomst skulle opgøres for hver uddannelse ved, hvor stor en andel af 1. prioritetsansøgerne med bopæl i zonen, der ligger i henholdsvis lav-, mellem- og højindkomstkategorien. Eksempelvis kunne en zones elevsammensætning til stx være fordelt med 17 procent i lavindkomstgruppen, 48 procent i mellemindkomstgruppen og 35 procent i højindkomstgruppen, mens fordelingen i samme zone til 2-årig hf kunne være fordelt med 31 procent i lavindkomstkategorien, 55 procent i mellemindkomstkategorien og 14 procent i højindkomstkategorien.

I eksemplet ville kapaciteten på en afdeling i en fordelingszone med en fastsat kapacitet på 196 elever på stx-uddannelsen (svarende til 7 1.g.-klasser) og 84 elever på hf-uddannelsen (svarende til 3 1.hf-klasser) skulle inddeles i 33 elever i lavindkomstgruppen, 94 elever i mellemindkomstgruppen og 69 elever i højindkomstgruppen på stx-uddannelsen, og på hf-uddannelsen ville kapaciteten skulle inddeles i 26 elever i lavindkomstkategorien, 46 elever i mellemindkomstkategorien og 12 elever i højindkomstkategorien.

Det foreslåede *stk. 1, 4. pkt.* vil indebære, at en ansøger kun kan få reserveret plads i den del af afdelingens kapacitet, som er forbeholdt den indkomstkategori, ansøgeren er kategoriseret i. En ansøger, som er kategoriseret i lavindkomstgruppen, vil således kun kunne få reserveret plads på en af lavindkomstpladserne på en afdeling i en fordelingszone. Hvis der ikke er flere ledige pladser i lavindkomstkategorien på den afdeling, lavindkomstansøgeren har søgt, vil fordelingsmekanismen forsøge at placere ansøgeren på en lavere prioriteret afdeling, også selv om ansøgerens højere prioriterede afdelinger måtte have ledige pladser i mellem- eller højindkomstkategorien.

UDKAST

Det foreslåede *stk. 1, 5. pkt.* vil indebære, at der ved fordeling af ansøgere til Sankt Annæ Gymnasium ikke skal tages hensyn til, at elevsammensætningen på institutionen skal afspejle fordelingen mellem henholdsvis lav-, mellem- og højindkomstgrupperne, som øvrige afdelinger i den zone, som Sankt Annæ Gymnasium tilhører. Sankt Annæ Gymnasium vil således kunne få tildelt elever uafhængig af antallet af elevpladser i de tre indkomstkategorier.

Baggrunden for bestemmelsen er, at Sankt Annæ Gymnasium i dag er det eneste af de tre eksisterende profilgymnasier, som optager samtlige elever som profilelever, dvs. at alle optagne ansøgere har fået forrang til at blive optaget på institutionen, fordi de opfylder institutionens kriterier for at være profilelev. Forligskredsen bag elevfordelingsaftalen har af hensyn til etablerede traditioner på nuværende profilgymnasier besluttet, at nuværende profilgymnasier, der gennem en længere årrække har optaget 100 pct., eller tæt derved, af deres elever som profilelever, skal være undtaget fra at skulle have en elevsammensætning fordelt efter forældreindkomst, også selvom afdelingen i fordelingsmodellen vil ligge i en fordelingszone. Denne undtagelse omfatter kun Sankt Annæ Gymnasium.

Det foreslåede *stk. 2, 1. pkt.* vil indebære, at på afdelinger i fordelingszoner får alle ansøgere, som har prioriteret afdelingen som 1. prioritet, reserveret en plads på afdelingen, hvis der ikke er flere ansøgere i den indkomstkategori, som ansøgeren tilhører, end afdelingen har kapacitet til at optage i denne indkomstkategori.

Det foreslåede *stk. 2, 2. pkt.* vil indebære, at hvis en afdeling har flere 1. prioritetsansøgere, end den har plads til at optage inden for ansøgernes indkomstkategori, fordeles ansøgerne i denne indkomstkategori på afdelingen efter lodtrækning.

Bestemmelsen regulerer, hvilke ansøgere der skal reserveres plads til, hvis afdelinger i fordelingszoner er overansøgte i en eller flere af de tre indkomstkategorier, som kapaciteten vil blive inddelt i. Den centrale fordelingsmekanisme vil således trække lod mellem ansøgerne, hvis der er flere 1. prioritetsansøgere i en indkomstkategori, end afdelingen har pladser til i denne kategori. Der vil blive knyttet et lodtrækningsnummer til hver prioritet (hvert uddannelsesønske), som vil finde anvendelse, hvis lodtrækning bliver aktuelt.

UDKAST

Det foreslåede *stk. 2, 3. pkt.* vil indebære, at ansøgere, som ikke får reserveret en foreløbig plads på deres 1. prioritet, så vidt muligt fordeles til en plads på et efterfølgende prioriteret uddannelsesønske, jf. § 11 h, stk. 2. De ansøgere, som taber lodtrækningen, vil således blive forsøgt placeret på deres 2. prioritet og så fremdeles, jf. den foreslåede bestemmelse i § 11 h, stk. 2.

Det foreslåede *stk. 2, 4. pkt.* vil indebære, at 2. og 3. pkt. finder tilsvarende anvendelse ved fordeling af ansøgere til de efterfølgende prioriteter.

Det foreslåede *stk. 3*, vil indebære, at ansøgere, som ikke får reserveret plads på et af deres uddannelsesønsker, jf. stk. 2, får reserveret plads på den uddannelse, ansøgeren har ønsket som 1. prioritet, på den afdeling med ledig kapacitet - eventuelt inden for ansøgerens indkomstkategori, hvis ansøgeren fordeles til en fordelingszone - hvor ansøgeren vil få kortest transporttid fra bopælen til afdelingen, dog indenfor maksimalt 60 minutter, jf. § 11 e, stk. 4. Børne- og undervisningsministeren kan for enkelte afdelinger beslutte, at der ikke skal fordeles ansøgere til disse afdelinger efter 1. pkt.

Det vil kunne forekomme, at en ansøger til afdelinger i fordelingszoner ikke vil kunne få reserveret plads på nogen af sine prioriteter, fordi alle de prioriterede afdelinger er overansøgte i den indkomstkategori, ansøgeren tilhører, og fordi ansøgeren har tabt lodtrækningen om at få tildelt plads på alle de prioriterede afdelinger.

I disse tilfælde vil den centrale fordelingsmekanisme forsøge at placere ansøgeren på en ikke-prioriteret afdeling - og hvis det er i en fordelingszone inden for ansøgerens indkomstkategori - og på den uddannelse, som ansøgere har prioriteret som sin 1. prioritet. Fordelingsmekanismen vil således ikke kunne placere ansøgeren på en ikke-prioriteret afdeling på en anden uddannelse end den, ansøgere har angivet som sin 1. prioritet, heller ikke selvom ansøgeren måtte have prioriteret den anden uddannelse som sin 2. eller en efterfølgende prioritet.

Den centrale fordelingsmekanisme vil kun kunne placere en ansøger på en ikke-prioriteret afdeling, hvis den pågældende afdeling har ledig kapacitet inden for den indkomstkategori, ansøgeren tilhører, og hvis det er inden for maksimalt 60 minutters transporttid. Fordelingsmekanismen vil kunne placere ansøgeren på afdelinger i både afstands- og fordelingszoner. Hvis der er tale om en afdeling i en afstandszone, skal der ikke tages hensyn til ansøgerens indkomstkategori, jf. § 11 i samt bemærkningerne hertil.

UDKAST

Hvis der er flere ikke-prioriterede afdelinger med ledig kapacitet - i fordelingszoner inden for ansøgerens indkomstkategori - inden for 60 minutters transporttid, vil fordelingsmekanismen reservere plads til ansøgeren på den afdeling, hvor ansøgeren vil få kortest transporttid fra bopælen til afdelingen. Børne- og undervisningsministeren vil dog i særlige tilfælde kunne beslutte at afvige herfra, fordi der er enkelte institutioner eller afdelinger, hvor særlige forhold gør sig gældende, og hvor det på den baggrund ikke vil være meningsfuldt at fordele ansøgere til, hvis ansøgerne ikke selv har ønsket dette. Det kunne fx være en institution, som kun udbyder hf som et forlænget forløb, dvs. over tre år i stedet for to år, i kombination med landbrug/søfart eller lignende tilfælde.

Hvis der til en afdeling er en eller flere ansøgere med samme transporttid, og ingen af dem har prioriteret afdelingen, vil fordelingen blive afgjort ved lodtrækning.

Hvis der ikke er ledig kapacitet på en ikke-prioriteret afdeling på den uddannelse, ansøgeren har angivet på sin 1. prioritet, inden for 60 minutters transporttid, vil det være ansøgerens bopælsregion, som skal finde en plads til ansøgeren, jf. den foreslåede § 11 k og bemærkningerne hertil.

Det foreslås, at det i en ny § 11 k, stk. 1, fastsættes, at regionsrådet i den region, hvor ansøgeren har bopæl, fordeler de ansøgere, som ikke er blevet fordelt i den centrale fordelingsmekanisme efter §§ 11 i og j. Regionsrådet skal inden for rammerne af afdelingernes kapacitet fordele ansøgerne til en af ansøgernes prioriterede uddannelsesønsker eller til en afdeling på den af ansøgeren højest prioriterede uddannelse inden for maksimal transporttid. Regionsrådet kan hæve kapaciteten med det nødvendige antal elever på en afdeling, hvis det er nødvendigt for at tildele disse ansøgere plads. Regionsrådet samarbejder med naboregionerne om fordelingen af ansøgere, hvis de nærmeste afdelinger fra ansøgerens bopæl ligger i en tilstødende region.

Det foreslås endvidere som stk. 2, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om regionernes fordeling af ansøgere, som ikke bliver fordelt i den centrale fordelingsmekanisme.

Det foreslåede stk. 1, 1. pkt., vil indebære, at regionsrådet i den region, hvor ansøgeren har bopæl, fordeler de ansøgere, som den centrale fordelingsmekanisme ikke kan fordele efter §§ 11 i og j. Der forventes således at være et antal ansøgere, som den centrale fordelingsmekanisme ikke kan fordele på en af ansøgernes prioriterede afdelinger eller på en ikke-prioriteret afdeling

UDKAST

med den uddannelse, ansøgeren har prioriteret som sin 1. prioritet inden for den maksimale transporttid på 60 minutter ('ufordelte ansøgere').

Det foreslåede *stk. 1, 2. pkt.* vil indebære, at regionen inden for rammerne af afdelingernes kapacitet skal fordele ansøgerne til en af ansøgernes prioriterede uddannelsesønsker eller til en afdeling på den af ansøgeren højest prioriterede uddannelse inden for maksimal transporttid.

Regionen vil kun have mulighed for at fordele ansøgeren på en af dennes prioriterede uddannelsesønsker inden for rammerne af afdelingernes kapacitet, hvis der, efter den centrale elevfordelingsmekanisme har fordelt ansøgere, er opstået ledige pladser på en af ansøgerens prioriterede afdelinger. Det kan fx være tilfældet, hvis en ansøger, som i den centrale fordeling har fået tildelt en plads, efterfølgende er frafaldet pladsen.

Hvis der ikke er ledig kapacitet på en af ansøgerens prioriterede afdelinger, kan regionen kun fordele ansøgeren på en ikke-prioriteret afdeling på den uddannelse, ansøgeren har angivet som sin 1. prioritet. Regionen vil således ikke kunne placere ansøgeren på en ikke-prioriteret afdeling på en anden uddannelse end den, ansøgeren har angivet som sin 1. prioritet.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 2*, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om regionernes fordeling af ansøgere, som ikke bliver fordelt i den centrale fordelingsmekanisme, jf. bemærkningerne til denne bestemmelse.

Det foreslåede *stk. 1, 3. pkt.* vil indebære, at regionsrådet kan hæve kapaciteten med det nødvendige antal elever på en afdeling, hvis det er nødvendigt for at tildele ansøgere plads på en af ansøgerne prioriteret afdeling eller på en afdeling på den højest prioriterede uddannelse inden for maksimal transporttid. Regionen vil i disse tilfælde kunne hæve kapaciteten på en eller flere afdelinger med netop det antal ansøgere, som ikke er blevet fordelt i den centrale fordelingsmekanisme, og som ikke allerede har fået tildelt plads i medfør af 1. og 2. pkt. i bestemmelsen. Regionen vil også kunne hæve kapaciteten i forbindelse med fordeling af disse ansøgere i de tre første år med modellen, selvom kapaciteten de tre første år vil blive fastsat af Børne- og Undervisningsministeriet, jf. det foreslåede § 1, nr. 1.

Regionen vil, i det omfang det er muligt, i forbindelse med overvejelse om at hæve en institutions eller en afdelings kapacitet ud over den fastsatte kapacitet, og i dialog med institutionen eller afdelingen, skulle tage hensyn til

UDKAST

institutionens og afdelingens mulighed for at overholde reglerne om det fleksible klasseloft. Det er hensigten, at børne- og undervisningsministeren med hjemmel i den nuværende § 30 b, stk. 3, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og § 15 b, stk. 3, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, vil fastsætte regler, som giver mulighed for, at institutionen kan fravige det fleksible klasseloft på gennemsnitligt 28 elever, hvis regionen ved fordeling af ansøgere og elever til institutionen eller afdelingen efter §§ 11 k og l, afviger fra den for institutionen fastlagte kapacitet på en måde, der gør det uforholdsmæssigt vanskeligt for institutionen at fastlægge en klassedannelse i overensstemmelse med § 30 b, stk. 1 og 2, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og § 15 b, stk. 1 og 2, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Samtidig vil de allerede bekendtgørelsesfastsatte fravigelsesmuligheder ligeledes kunne justeres, hvis det vurderes nødvendigt som følge af den nye elevfordelingsmodel.

Det foreslåede *stk. 1, 4. pkt.* vil indebære, at regionsrådet samarbejder med naboregionerne om fordelingen af ansøgerne, hvis de nærmeste afdelinger fra ansøgerens bopæl ligger i en tilstødende region.

Regionsrådet skal ved placering af ansøgere, som ikke er blevet placeret i den centrale fordelingsmekanisme, tage hensyn til, at ansøgeren ikke får mere end 60 minutters transporttid, hvis ansøgeren placeres på en ikke-prioriteret afdeling. Hvis ansøgeren er bosat, så mulige afdelinger inden for 60 minutters transporttid ligger i andre regioner, er ansøgerens bopælsregion forpligtet til at samarbejde med den eller de tilstødende regioner om at finde plads til ansøgeren.

Det foreslåede *stk. 2*, vil indebære, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om regionernes fordeling af ansøgere, som ikke bliver fordelt i den centrale fordelingsmekanisme.

Det er hensigten at fastsætte nærmere regler om, hvilke kriterier, regionerne skal lægge vægt på, når de fordeler de ansøgere, som ikke er blevet fordelt i den centrale fordelingsmekanisme. Det er forventningen at fastsætte regler om, at regionerne skal tilstræbe at finde plads på den afdeling, hvor ansøgeren vil få kortest transporttid fra bopælen til afdelingen. Det er imidlertid også forventningen, at der vil blive fastsat regler om, at regionerne kan lade andre hensyn veje tungere, herunder fx hensynet til afdelingernes klasse-

dannelse og det fleksible klasseloft. Det er derimod ikke hensigten at fastsætte regler om, at regionerne skal tage hensyn til forældreindkomst, hvis regionerne fordeler ansøgere til afdelinger i fordelingszoner.

Det foreslås, at det i en ny § 11 l, stk. 1, fastsættes, at regionsrådet til og med første uge af november fordeler de ansøgere, hvis ansøgning ikke er indgået i fordelingsrunden efter §§ 11 i – 11 k, og de ansøgere og elever, som bliver optaget på eller skifter til en gymnasial uddannelse frem til og med første uge af november. 1. pkt. gælder dog ikke for ansøgere og elever, som bliver optaget efter § 14 eller 14 b i lov om de gymnasiale uddannelser. Regionsrådet skal inden for rammerne af afdelingernes kapacitet fordele ansøgerne og eleverne til en af ansøgernes eller elevernes prioriterede uddannelsesønsker eller til en afdeling på den af ansøgeren eller eleven højest prioriterede uddannelse inden for maksimal transporttid. Regionsrådet kan hæve kapaciteten på en afdeling, hvis det er nødvendigt for at tildele disse ansøgere og elever plads. Regionsrådet samarbejder med naboregionerne om fordelingen af ansøgerne og eleverne, hvis de nærmeste afdelinger fra ansøgerens og elevens bopæl ligger i en tilstødende region.

Fordeling af ansøgere efter de foreslåede bestemmelser i §§ 11 i – 11 k forudsætter, at ansøgernes ansøgninger er indgået i den centrale fordelingsrunde. Det forventes imidlertid, at der vil være en gruppe af ansøgere og elever, som ikke er blevet fordelt i den centrale fordelingsrunde, fx fordi de først har ansøgt om optagelse efter fordelingen, eller fordi de undervejs i optagelsesprocessen eller efterfølgende ombestemmer sig eller lignende.

Det foreslåede *stk. 1, 1. pkt.* vil indebære, at regionsrådet vil skulle fordele disse ansøgere og elever til og med første uge af november måned. Første uge af november er foreslået som skæringstidspunkt, fordi det svarer til det tidspunkt, hvor grundforløbet afsluttes på de 3-årige uddannelser til almen, merkantil og teknisk studentereksamen, jf. § 20, stk. 1 i lov om de gymnasiale uddannelser.

Det foreslåede *stk. 1, pkt. 2*, vil indebære, at regionerne ikke vil skulle fordele de elever, som bliver optaget på en afdeling efter § 14 i lov om de gymnasiale uddannelser. Denne bestemmelse regulerer elevens ret til at skifte uddannelse uden tab af tid inden afslutning af grundforløbet i en 3-årig gymnasial uddannelse, jf. den nærmere beskrivelse under gældende ret i de almindelige bemærkninger. Baggrunden for, at det foreslås, at disse elever ikke skal fordeles af regionen, er, at § 14 i lov om de gymnasiale uddannelser giver eleverne en ret til, når visse forudsætninger er opfyldt, at skifte

UDKAST

uddannelse, også selvom det samtidig indebærer skift af institution og afdeling. Ledelsen på den enkelte afdeling eller institution kan optage en sådan elev, hvis afdelingen har ledig plads inden for afdelingens fastsatte kapacitet.

Regionerne vil heller ikke skulle fordele de ansøgere og elever, som bliver optaget på eller skifter til en afdeling efter § 14 b i lov om de gymnasiale uddannelser. Denne bestemmelse regulerer, hvornår ansøgere eller elever, som har fået reserveret en foreløbig plads eller er blevet endeligt optaget på en institution på en gymnasial uddannelse, kan skifte til en anden institution eller afdeling inden for samme uddannelse, jf. den nærmere beskrivelse under gældende ret. Baggrunden for, at disse elever foreslås ikke at skulle fordeles af regionen, er, at deres mulighed for at skifte er snævert afgrænset i bestemmelsen.

Efter første uge i november vil det være ledelsen på den enkelte afdeling eller institution, som kan optage en ansøger, hvis afdelingen har ledig plads inden for afdelingens fastsatte kapacitet. Hvis afdelingen ikke har ledig plads inden for den fastsatte kapacitet, skal afdelingen rette henvendelse til regionen, som vil skulle vurdere, om kapaciteten på afdelingen skal hæves, så den pågældende ansøger kan få plads, eller om ansøgeren skal henvises til en anden afdeling inden for maksimal transporttid på 60 minutter. Optagelse på afdelingen eller institutionen forudsætter herefter, at ledelsen på afdelingen eller institutionen vurderer, at ansøgeren opfylder forudsætningerne for at blive optaget efter reglerne i lov om de gymnasiale uddannelser. Tilsvarende gælder frem til og med første uge af november tillige for optagelse af en elev omfattet af § 14 eller 14 b i lov om de gymnasiale uddannelser, hvis institutionerne ikke har plads inden for den fastsatte kapacitet.

Det foreslåede *stk. 1, 3. pkt.* vil indebære, at regionsrådet skal fordele ansøgere og eleverne til enten en af ansøgernes eller elevernes prioriterede uddannelsesønsker eller til en afdeling på den af ansøgeren eller eleven højst prioriterede uddannelse inden for maksimal transporttid.

Regionen vil så vidt muligt skulle fordele ansøgere og eleverne til ledige pladser inden for de enkelte afdelingers fastsatte kapacitet. Det vil være regionen, der vurderer, hvilken afdeling disse ansøgere og elever skal fordeles til. Regionen vil herunder kunne tage hensyn til ansøgerens eller elevens eventuelt ønskede prioriteter. Ansøgeren er imidlertid ikke sikret en plads på en ønsket prioritet, heller ikke selvom der måtte være plads på en prioriteret afdeling. Regionerne vil ikke skulle tage hensyn til forældreindkomst,

UDKAST

hvis de fordeler ansøgere til afdelinger i fordelingszoner. Hvis ansøgeren eller eleven ikke får plads på en prioriteret afdeling, vil regionen inden for den maksimale transporttid på 60 minutter skulle fordele ansøgeren eller eleven til en afdeling med den uddannelse, som ansøgeren eller eleven har prioriteret som 1. prioritet. Regionen vil således ikke kunne placere ansøgeren på en ikke-prioriteret afdeling på en anden uddannelse end den, ansøgere har angivet som sin 1. prioritet.

Regionerne vil løbende fordele disse ansøgere og elever indtil første uge af november, dog tidligst fra primo juni, hvor fordelingen efter §§ 11 i-k er afsluttet, og regionen har overblik over, hvilke afdelinger der har ledig kapacitet.

Det foreslåede *stk. 1, 4. pkt.* vil indebære, at regionsrådet, efter det har fyldt eventuelle ledige pladser op inden for de kapaciteter, som afdelingerne har fået fastsat, kan hæve kapaciteten med det nødvendige antal elever på en eller flere afdelinger, hvis det er nødvendigt for at tildele disse ansøgere og elever plads inden for maksimal transporttid. Regionen vil, hvis det vurderes mest hensigtsmæssigt i forhold til den samlede kapacitetsfastsættelse på afdelingerne i regionen, bl.a. kunne tage hensyn til at samle flere af disse ansøgere og elever på en eller flere bestemte afdelinger, så de pågældende afdelinger får så mange elever, at afdelingen kan få grundlag for at oprette en ekstra klasse på afdelingen. Børne- og Undervisningsministeriet vil kunne stille de nødvendige oplysninger til rådighed for regionerne, så regionerne har det relevante beredskab til allerede i forbindelse med fastsættelse af kapacitet på de enkelte afdelinger at kunne gå i dialog med udvalgte institutioner med henblik på at sikre, at der efterfølgende kan sikres tilstrækkelig kapacitet på de institutioner, som erfaringsmæssigt har en stor andel af disse ansøgere og elever. Regionen vil også kunne hæve kapaciteten i forbindelse med fordeling af disse elever i de tre første år med modellen, selvom kapaciteten de tre første år vil blive fastsat af Børne- og Undervisningsministeriet, jf. det foreslåede § 1, nr. 1.

Regionen vil endvidere, i det omfang det er muligt, i forbindelse med overvejelse om at hæve en afdelings kapacitet ud over den fastsatte kapacitet, skulle tage hensyn til institutionens og afdelingens mulighed for at overholde reglerne om det fleksible klasseloft. Som det fremgår af bemærkningerne til det foreslåede § 11 k, er det hensigten, at børne- og undervisningsministeren vil fastsætte regler, som giver mulighed for, at institutionen kan fravige det fleksible klasseloft på gennemsnitligt 28 elever, hvis regionen ved fordeling af ansøgere og elever til institutionen eller afdelingen efter §§

11 k og 11 l, afviger fra den for institutionen fastlagte kapacitet på en måde, der gør det uforholdsmæssigt vanskeligt for institutionen at fastlægge en klassedannelse i overensstemmelse med reglerne om det fleksible klasseloft. Samtidig vil de allerede bekendtgørelses fastsatte fravigelsesmuligheder ligeledes kunne justeres, hvis det vurderes nødvendigt som følge af den nye elevfordelingsmodel.

Det foreslåede *stk. 1, 5. pkt.* vil indebære, at det regionsråd, som skal fordele ansøgerne eller eleverne, vil skulle samarbejde med naboregionerne om fordelingen, hvis de nærmeste afdelinger fra ansøgerens og elevens bopæl ligger i en tilstødende region.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Af § 12, stk. 1, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at regionsrådet efter bestemmelserne i stk. 2-4 har til opgave i samarbejde med de i § 14 nævnte samarbejdende institutioner at koordinere fordelingen af elever på uddannelsen til almen studentereksamen henholdsvis hf-eksamen.

Af stk. 2, fremgår det, at regionsrådet nedsætter et fordelingsudvalg for hvert af de geografiske områder, der i forhold til uddannelsesstederne ligger i en passende geografisk afstand fra de unge uddannelsessøgendes bopæl, jf. § 14, stk. 1. Fordelingsudvalget består af 1-2 repræsentanter for regionsrådet og af lederne af de institutioner, der deltager i de forpligtende samarbejder efter § 14, stk. 1, dog ikke lederne af studenterkurser, samt af lederne af de private institutioner for gymnasial uddannelse i det pågældende geografiske område. Elevrådene på de institutioner, der indgår i fordelingsudvalgene efter 2. pkt., udpeger i forening en repræsentant uden stemmeret til fordelingsudvalget. Fordelingsudvalget kan bestemme, at lederne af institutioner for erhvervsrettet uddannelse inden for det pågældende geografiske område kan være medlemmer af udvalget.

Af stk. 3 fremgår det, at fordelingsudvalget foretager fordelingen af ansøgere, når antallet af ansøgere til en bestemt uddannelse ved en institution overstiger den fastsatte kapacitet for den pågældende uddannelse, jf. dog § 12 a.

UDKAST

Af stk. 4 fremgår det, at regionsrådet stiller sekretariatsmæssig betjening til rådighed for fordelingsudvalgene.

Af § 12, stk. 5, fremgår det, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om fordelingen af elever og kursister mellem institutionerne, herunder om fordelingsudvalg, og om henvisning af elever til institutioner godkendt efter lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. dog § 12 a.

Af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2005-06, A, L 183 som fremsat, side 6078, fremgår det, at undervisningsministeren får – som i den gældende lovgivning – bemyndigelse til at fastsætte regler om fordelingen af elever mellem institutionerne og om elevfordelingsudvalg. Bemyndigelsen tænkes som udgangspunkt anvendt til at opretholdelse af de nugældende regler om fordelingen af elever og kursister.

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 314 af 30. marts 2020 om optagelse på de gymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser. Af § 33 i bekendtgørelsen fremgår mulighederne for at anmode fordelingsudvalget om genoptagelse af ansøgningen, og af § 34 fremgår mulighederne for klage over retlige spørgsmål i forbindelse med fordelingsudvalgets afgørelse i genoptagelsessagen til regionsrådet.

Det foreslås, at § 12, stk. 1-5, ophæves, og at der i stedet indsættes en ny § 12, hvoraf det af § 12, stk. 1, foreslås at fremgå, at regionsrådet på begæring fra en ansøger eller forældremyndighedens indehaver genoptager sin behandling af ansøgningen, hvis de almindelige forvaltningsretlige betingelser herfor er opfyldt.

Med *stk. 2* foreslås det, at anmodning om genoptagelse skal være regionsrådet i hænde seneste ti kalenderdage efter, at ansøgeren har modtaget afgørelsen om den foreløbigt plads.

Med *stk. 3* foreslås det, at ansøgeren eller forældremyndighedens indehaver kan klage til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet over retlige spørgsmål i forbindelse med regionsrådets afgørelse i genoptagelsessagen, herunder om betingelserne for genoptagelse er opfyldt.

UDKAST

Med *stk. 4* foreslås det, at klagen skal stiles til styrelsen for Undervisning og Kvalitet og sendes til regionsrådet. Klagen skal være modtaget af regionsrådet senest ti kalenderdage efter, at ansøgeren har modtaget afgørelse.

Med *stk. 5* foreslås det, at hvis regionsrådet ikke på baggrund af klagen imødekommer den fuldt ud, og ansøgeren ikke har trukket sin klage tilbage, udarbejder regionsrådet en udtalelse i sagen. Ansøgeren skal herefter have lejlighed til med en frist på fem kalenderdage at fremkomme med sine eventuelle bemærkninger til regionsrådets udtalelse. Sammen med klagen og sin udtalelse sender regionsrådet ansøgerens eventuelle bemærkninger til udtalelsen til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet hurtigst muligt og senest fire kalenderdage efter, at regionsrådet har modtaget dem eller efter udløbet af ansøgerens frist for at fremkomme med sine eventuelle bemærkninger.

Med *stk. 6* foreslås det, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan træffe afgørelse om afvisning af klagen, hvis betingelserne i *stk. 3* og *4* ikke er opfyldt, om fastholdelse af regionsrådets afgørelse, om ændring af afgørelsen til fordel for klageren eller hjemvisning af afvisning af afgørelsen til regionsrådets fornyede behandling. Styrelsen for Undervisning og Kvalitets afgørelse kan ikke påklages til Børne- og Undervisningsministeriet eller anden administrativ myndighed.

Der er med det foreslåede tale om ophævelse af en bestemmelse vedr. den hidtidige elevfordelingsmodel, herunder om regionsrådets koordinerende rolle i den forbindelse, etablering af fordelingsudvalg og bemyndigelse til at fastsætte regler om fordelingen af elever, om fordelingsudvalg og om henvisning af elever til institutioner godkendt efter lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og på grund af den ændrede strukturering af kapitlet etablering af en ny klagebestemmelse i relation til elevfordeling.

Baggrunden for det foreslåede er, at fordelingsudvalgene ønskes nedlagt som følge af elevfordelingsaftalen, og at der i forbindelse med en ny elevfordelingsmodel er behov for etablering af en struktur for genoptagelse af behandling af ansøgninger og klage.

Det foreslåede *stk. 1* vil indebære en mulighed for ansøger eller forældremyndighedens indehaver til at få behandlingen af en ansøgning genoptaget. Regionsrådet forestår genbehandlingen. En anmodning om genoptagelse forudsætter, at de almindelige forvaltningsretlige betingelser er opfyldt. Det vil sige, hvis der i forbindelse med en genoptagelsesansøgning fremkommer nye faktiske oplysninger af så væsentlig betydning for sagen, at der er

UDKAST

en vis sandsynlighed for, at sagen ville have fået et andet udfald, hvis oplysningerne havde foreligget i forbindelse med myndighedens oprindelige stillingtagen til ansøgningen. Det vil desuden være tilfældet, hvis der fremkommer nye retlige forhold, dvs. en væsentlig ændring af retsgrundlaget med tilbagevirkende kraft, eller hvis der foreligger ikke uvæsentlige sagsbehandlingsfejl i forhold til myndighedens oprindelige afgørelse.

Med henblik på blandt andet at skabe mest muligt transparens omkring den nye elevfordelingsmodel og med henblik på at kvalificere grundlaget for eventuelle klager, forventes indkomstoplysninger proaktivt at blive gjort tilgængelige for ansøgerens forældre efter elevfordelingen, så den enkelte forælder kan se, hvilket indkomstgrundlag der er lagt til grund for den pågældende forælder. Det gælder tilsvarende oplysninger om transporttid.

Det foreslåede *stk. 2* vil indebære en frist på ti kalenderdage for at anmode om genoptagelse af behandlingen af ansøgningen. Efter de to uger vil muligheden for at anmode om genoptagelse bortfalde.

Det foreslåede *stk. 3* vil indebære en adgang til at klage til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet over retlige spørgsmål i forbindelse med regionsrådets afgørelse i genoptagelsessagen, herunder om betingelserne for genoptagelse er opfyldt. Med retlige spørgsmål menes, hvis der med afgørelsen er tilsidesat regler for elevfordelingen og uddannelsen, regler i forvaltningsloven ikke er overholdt, eller de almindelige forvaltningsretlige principper m.v. ikke er fulgt. Det er således ikke muligt at klage over skønsmæssige forhold, herunder udfaldet af en lodtrækning.

Det foreslåede *stk. 4* vil indebære en frist på ti kalenderdage efter, at ansøgeren har modtaget afgørelsen, for at klage. Efter de ti kalenderdage vil muligheden for at klage bortfalde. Klagen skal sendes til regionsrådet, men stiles til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Det foreslåede *stk. 5* vil indebære en forpligtelse for regionsrådet til at udarbejde en udtalelse i sagen og give ansøgeren lejlighed til at kommentere på udtalelsen inden for en frist på fem kalenderdage. Herefter sender regionsrådet materialet til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, hvis regionsrådet ikke giver klageren medhold i klagen. Hvis regionsrådet giver klageren medhold, meddeler regionsrådet klager dette.

Det foreslåede *stk. 6* vil indebære, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan træffe afgørelse om afvisning af klagen, hvis betingelserne i *stk. 3* og *4*

UDKAST

ikke er opfyldt, hvis fx fristen er overskredet, eller der ikke er tale om retlige spørgsmål. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan også fastholde regionsrådets afgørelse, ændre den eller hjemvise den til fornyet behandling i regionsrådet. Det foreslåede 2. *pkt.* i stk. 6 vil indebære, at den afgørelse, som Styrelsen for Undervisning og Kvalitet træffer, ikke kan påklages til Børne- og Undervisningsministeriet eller til anden administrativ myndighed.

Uanset udfaldet af genoptagelsessag eller klage, så vil den samlede elevfordelingsproces, dvs. fordelingsmekanismen, jf. de foreslåede §§ 11 h-j i lovforslagets § 1, nr. 8, ikke blive kørt igen. Regionsrådet vil dog, jf. det foreslåede § 8, stk. 4 i lovforslagets § 1, nr. 1 og § 8, stk. 8 i lovforslagets § 1, nr. 3, kunne hæve kapaciteten på en afdeling, hvis udfaldet af genoptagelsen er, at ansøgeren skal have plads på en konkret afdeling, der ikke har ledige pladser inden for den fastsatte kapacitet. Tilsvarende gælder, hvis ansøgeren får medhold i sin klage og afgørelsen munder ud i, at ansøgeren skal have plads på en konkret afdeling, der ikke har ledige pladser inden for den fastsatte kapacitet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Af § 14 i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelse og almen voksen m.v. fremgår det, at en institution, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen, forpligtende skal samarbejde med andre institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen, om at sikre et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger og valgfag, herunder mere specialiserede studieretninger, til de unge i overensstemmelse med bestemmelserne herom i lov om de gymnasiale uddannelser. Et forpligtende samarbejde skal omfatte alle institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen inden for et geografisk område, der i forhold til uddannelsesstederne ligger i en passende geografisk afstand fra de unge uddannelsessøgendes bopæl.

Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at et forpligtende samarbejde omfatter koordineringen af institutionernes kapacitet, udbud af studieretninger, valgfag og elevfordeling, jf. § 12, og i øvrigt omfatter samarbejde med regionsrådet og med andre institutioner om koordinering efter § 10, stk. 1.

UDKAST

Af bestemmelsens stk. 3 fremgår det, at regionsrådet efter indstilling fra institutionerne godkender de forpligtende samarbejder efter stk. 1 og 2. Hvis regionsrådet finder det nødvendigt af hensyn til opfyldelsen af institutionernes forpligtelser efter stk. 1 og 2, kan rådet påbyde bestemte institutioner at indgå i et forpligtende samarbejde med hinanden.

Af bestemmelsens stk. 4 fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om de forpligtende samarbejder efter stk. 1 og 2 og om regionsrådets udøvelse af dets beføjelser efter stk. 3.

Af bestemmelsens stk. 5 fremgår det, at finansieringen af de forpligtende samarbejder påhviler de deltagende institutioner.

Det foreslås, at § 14 ophæves, og at der i stedet indsættes en ny bestemmelse, hvoraf det af stk. 1, fremgår, at en institution, der udbyder den 3-årige uddannelse til almen studentereksamen, uddannelse til merkantil studentereksamen, uddannelse til teknisk studentereksamen eller den 2-årige uddannelse til hf-eksamen skal indgå i et eller flere gymnasiesamarbejder med andre institutioner, der udbyder en af disse uddannelser, jf. dog 2. pkt. En institution omfattet af lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser med udbud af den 3-årige uddannelse til almen studentereksamen eller uddannelse til hf-eksamen kan deltage i samarbejdet i det omfang regionsrådet vurderer, at det er hensigtsmæssigt.

Med *stk. 2* foreslås det, at gymnasiesamarbejdet nedsættes af regionsrådet, som med inddragelse af institutionerne fastsætter samarbejdets geografiske afgrænsning i den enkelte region.

Med *stk. 3* foreslås det, at gymnasiesamarbejdet består af 1-2 repræsentanter for regionsrådet samt 1 repræsentant for hver institution eller afdeling af institutionen i det geografiske område. Regionsrådet har formandskabet for gymnasiesamarbejdet og stiller sekretariatsmæssig betjening til rådighed.

Med *stk. 4* foreslås det, at regionsrådet fastsætter det nærmere indhold af gymnasiesamarbejdet, der dog skal omfatte koordinering af et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger og valgfag, og i øvrigt understøtte regionsrådets koordinering af den samlede indsats, jf. § 10, stk. 1.

UDKAST

Og endelig med *stk. 5* foreslås det, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om gymnasiesamarbejder og om regionsrådets udøvelse af dets beføjelse efter *stk. 2-4*.

Baggrunden for det foreslåede er, at en ikke uvæsentlig del af den koordinering, der i dag skal foregå i de forpligtende samarbejder, bortfalder med elevfordelingsaftalen, idet fastsættelse af institutionernes kapacitet med implementering af aftalen flyttes fra institutionerne til regionerne (de første tre år dog til Børne- og Undervisningsministeriet). Hertil kommer elevfordelingen fremadrettet til at foregå i en central it-understøttet fordelingsmekanisme. Samtidig vil de erhvervsgymnasiale uddannelser som noget nyt blive omfattet af de kommende regler for kapacitetsfastsættelse og elevfordeling.

Det foreslåede *stk. 1* vil indebære en pligt for institutioner, der er godkendt til at udbyde den 3-årige uddannelse til almen studentereksamen, uddannelsen til merkantil studentereksamen, uddannelsen til teknisk studentereksamen og den 2-årige uddannelse til hf-eksamen til at indgå i gymnasiesamarbejdet med institutioner, der er godkendt til at udbyde en af disse uddannelser. Dette gælder således også VUC'er, der udbyder uddannelsen til studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen. Institutioner omfattet af lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser med udbud af den 3-årige uddannelse til almen studentereksamen eller uddannelse til hf-eksamen gives mulighed for at deltage i samarbejdet i det omfang, de ønsker dette, og i det omfang regionsrådet vurderer, at det er hensigtsmæssigt.

Det foreslåede *stk. 2* vil indebære, at det er regionsrådet, der nedsætter gymnasiesamarbejdet, og som med inddragelse af de omfattede institutioner fastsætter, hvordan samarbejdet geografisk skal afgrænses i den enkelte region. Samarbejdet skal omfatte alle institutioner og afdelinger inden for et geografisk område, der i forhold til uddannelsesstederne ligger i en passende geografisk afstand fra de unge uddannelsessøgendes bopæl. En institution skal indgå i flere samarbejder, hvis den har afdelinger beliggende i flere geografiske områder.

Det foreslåede *stk. 3* vil indebære, at gymnasiesamarbejdet består af en-to repræsentanter for regionsrådet samt en repræsentant for hver institution i det geografiske område. Hvis institutionen har flere afdelinger, deltager én repræsentant for institutionen pr. afdeling i det geografiske område. Regionsrådet har formandskabet og stiller sekretariatsmæssig betjening til rådighed.

UDKAST

Det foreslåede *stk. 4* vil indebære, at regionrådet fastsætter det nærmere indhold af samarbejdet. Samarbejdet skal dog omfatte koordinering af et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger og valgfag. Samtidig skal samarbejdet understøtte regionsrådets koordinering af den samlede indsats, jf. loven § 10, stk. 1. Regionsrådet fastsætter som anført rammerne for samarbejdet, og der vil således kunne samarbejdes om andre spørgsmål end de ovenfor anførte. Samarbejdet vil fx tillige kunne omfatte drøftelser af ansøgninger om særlige profiler, transportforbindelser, information om uddannelser, vejledning og kvalitetsudvikling mv. Samarbejdet har en koordinerende funktion og er rådgivende i forhold til regionrådet og regionsrådets beslutninger.

Det foreslåede *stk. 5* vil indebære, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om gymnasiesamarbejdet og om regionsrådets udøvelse af dets beføjelser efter det foreslåede *stk. 2-4*. Børne- og undervisningsministeren vil således kunne fastsætte vilkår for samarbejdet. Bemyndigelsen tænkes først og fremmest anvendt til fastsættelse af proceduremæssige bestemmelser for samarbejdet. Bemyndigelsen tænkes således ikke anvendt til at fastsætte regler om de geografiske områders størrelse eller afgrænsning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Af § 30, stk. 8, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at der på de årlige finanslove kan fastlægges særlige tilskud, herunder til færdiggørelse af uddannelser og på baggrund af andelen af frafaldstruede elever samt for antal elever, der har afbrudt en gymnasial uddannelse i løbet af uddannelsens første år, og som 6 måneder efter er indskrevet på en erhvervsuddannelse.

Det foreslås, at "samt for antal elever, der har afbrudt en gymnasial uddannelse i løbet af uddannelsens første år, og som 6 måneder efter er indskrevet på en erhvervsuddannelse" udgår.

Baggrunden for forslaget er af et ordensmæssigt hensyn, idet henvisningstaxametret på Finansloven for 2022 er fastsat til 0 kr.

Det foreslåede vil indebære, at den materielle hjemmel til udbetaling af henvisningstaxameter til gymnasiale institutioner udgår af lovteksten i overensstemmelse med beløbsfastsættelsen på Finansloven. Institutionerne vil såle-

UDKAST

des ikke fremover kunne blive kompenseret for det taxametertilskud, institutionen ikke vil få, når en elev falder fra en gymnasial uddannelse (stx, htx, hh og hf) før tælleddag for i stedet at påbegynde en erhvervsuddannelse, og således reelt henvises videre i uddannelsessystemet.

Det foreslåede har sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 1, hvori det foreslås, at henvisningstaxametret udgår af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Det henvises i øvrigt til afsnit 3.9. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Af § 53, stk. 1 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan pålægge bestyrelsen for en institution at indgå en indsatsaftale med ministeren, hvis det konstateres, at kvaliteten af en institutions undervisning eller uddannelse er utilstrækkelig. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at blandt andet mål for kvaliteten af undervisningen eller uddannelsen og de foranstaltninger, der er nødvendige for at rette op på den utilstrækkelige kvalitet, skal fastsættes i indsatsaftalen. Af bestemmelsens stk. 5 fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan nedlægge en institution, jf. § 5, hvis den ikke inden for en 3-årig periode har indfriet de fastsatte mål i den med ministeren indgående indsatsaftale, jf. stk. 1 og 2. Ministeren kan endvidere træffe afgørelse om sammenlægning eller spaltning af en institution. Ved sammenlægning eller spaltning af institutionen i medfør af denne bestemmelse udøver ministeren på bestyrelsens vegne de beføjelser, som bestyrelsen har i medfør af § 6. Af bestemmelsens stk. 6 fremgår det, at nedlægges, sammenlægges eller spaltes en institution i medfør af stk. 5, kan børne- og undervisningsministeren pålægge en eller flere andre institutioner at optage alle eller en del af de elever, som har påbegyndt deres uddannelse på den nedlagte, sammenlagte eller spaltede institution.

Det foreslås, at der efter § 53 indsættes en § 53 a, stk. 1, hvoraf fremgår, at børne- og undervisningsministeren kan pålægge bestyrelsen for en institution at udarbejde en genopretningsplan, hvis institutionen i tre på hinanden følgende år ikke har opnået en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet til den pågældende gymnasiale ungdomsuddannelse.

Det foreslås som *stk. 2*, at der i genopretningsplanen fastsættes konkrete mål og indsatser for genopretningen.

Det foreslås endvidere, som *stk. 3*, at børne- og undervisningsministeren efter høring af regionsrådet, jf. § 11, stk. 2, kan nedlægge en institution eller en afdeling, hvis institutionen de efterfølgende to år efter genoprettelsesplanens iværksættelse ikke formår at tiltrække en andel af 1. prioritetsansøgere til den pågældende gymnasiale uddannelse på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet.

Det foreslås endelig som *stk. 4*, at nedlægges en institution eller en afdeling i medfør af stk. 3, kan børne- og undervisningsministeren pålægge en eller flere institutioner at optage alle eller en del af de elever, som har påbegyndt deres uddannelse på den nedlagte institution eller afdeling.

Baggrunden for forslaget er et ønske om et nyt styrings- og opfølgningsredskab, således at der vil kunne sættes ind over for institutioner, der vedvarende har problemer med at tiltrække ansøgere. Formålet er således at forpligte bestyrelsen til at iværksætte initiativer til at få en større andel af 1. prioritetsansøgere.

Det foreslåede *stk. 1*, vil indebære, at børne- og undervisningsministeren kan give en institution et pålæg om at udarbejde en genopretningsplan, hvis det konstateres, at institutionen eller en af dens afdelinger i en periode på tre år ikke formår at tiltrække en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet til den pågældende uddannelse. Der vil blive taget udgangspunkt i den enkelte uddannelse, opgjort år for år og for den enkelte afdeling.

Med det foreslåede *stk. 2*, fastsættes målene for den indholdsmæssige ramme for genopretningen via konkrete mål og indsatser. Heri kan indgå vurdering af campusdannelse, fagudbud, ansøgning om nye udbud på samme adresse, tættere samarbejde med folkeskolerne i området, samarbejde om lærerkræfter eller andet. En institution, der skal udarbejde en genopretningsplan vil – med afsæt i institutionens egne databaserede analyser og strategiske refleksioner – skulle fastsætte en række mål, der skal være styrende for de indsatser og initiativer, som institutionen planlægger at iværksætte for at imødegå det aktuelle udfordringsbillede, som tegnes. Det skal fremgå af planen, hvordan indsatserne forventes implementeret (tidsplan) samt hvordan planens enkelte elementer forventes organisatorisk forankret, og hvordan medarbejdere samt elever og kursister inddrages. Derudover skal det angives, hvordan der i løbet af perioden bliver evalueret og fulgt op på indsatserne og initiativerne. De mål og indsatser, der arbejdes

med, skal bidrage til at styrke den faglige udvikling samt lærings- og studiemiljøet som helhed. Endvidere kan det indgå som en del af genopretningen, at der iværksættes indsatser med fokus på faglig udvikling og pædagogiske tiltag samt indsatser til forbedring af læringsmiljø og elevtrivsel.

Det foreslåede *stk. 3*, vil indebære, at børne- og undervisningsministeren efter høring af regionsrådet kan nedlægge en institution. Hvor der er tale om en institution med flere afdelinger eller uddannelsesudbud, vil et udbud såvel som en afdeling kunne nedlægges. Det er en forudsætning for nedlæggelsen, at regionsrådet er blevet hørt, og at institutionen i en periode på tre år ikke har opnået en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet, og at institutionen de efterfølgende to år ved at iværksætte tiltag ikke har formået at tiltrække 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet. En evt. nedlæggelse af en institution, afdeling eller et udbud efter denne bestemmelse vil således første gang kunne komme på tale fra skoleåret 2028/2029. Institutionen vil blive hørt som led i børne- og undervisningsministeriets sagsoplysning. Ministeren vil på baggrund af regionens indstilling kunne træffe beslutning om at nedlægge institutionen, afdelingen eller udbuddet, hvis betingelserne herfor er opfyldt, uanset om regionen har indstillet, at institutionen, afdelingen eller udbuddet nedlægges eller ikke nedlægges. I praksis vil nedlæggelse af et uddannelsesudbud ske i form af tilbagekaldelse af udbudsgodkendelsen.

Det foreslåede *stk. 4*, vil indebære, at hvis børne- og undervisningsministeren nedlægger en institution efter *stk. 3*, så vil børne- og undervisningsministeren kunne pålægge en eller flere andre institutioner, at optage alle eller en del af de elever, som har påbegyndt deres uddannelse på den nedlagte institution. Af hensyn til eleverne, vil der i relevant omfang være tale om institutioner i den nedlagte institutions nærområde.

Det foreslåede har sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 6, hvori det foreslås at regionsrådet skal have en indstillingspligt til børne- og undervisningsministeren om, hvorvidt en institution indstilles nedlagt som følge af for få 1. prioritetsansøgere.

Det henvises i øvrigt til lovforslagets §1, nr. 6, § 2, nr. 6 og 7, og afsnit 3.7. i de almindelige bemærkninger.

UDKAST

Til nr. 1

Af § 19, stk. 6, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse fremgår det, at staten kan yde tilskud på baggrund af antal elever, der har afbrudt en gymnasial uddannelse i løbet af uddannelsens første år, og som 6 måneder efter er indskrevet på en erhvervsuddannelse. Taksten fastsættes på finansloven. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om betingelse for og beregning af tilskud på baggrund af henviste elever.

Det foreslås, at § 19, stk. 6, udgår.

Baggrunden for forslaget er af ordensmæssige hensyn, idet henvisningstaxametret på Finansloven for 2022 er fastsat til 0 kr.

Det foreslåede vil indebære, at den materielle hjemmel til udbetaling af henvisningstaxameter til gymnasiale institutioner udgår af lovtæksten i overensstemmelse med beløbsfastsættelsen på Finansloven. Institutionerne vil således ikke fremover kunne blive kompenseret for det taxametertilskud, institutionen ikke vil få, når en elev falder fra en gymnasial uddannelse (stx, htx, hhx og hf) før tælledag for i stedet at påbegynde en erhvervsuddannelse, og således reelt henvises videre i uddannelsessystemet.

Det foreslåede har sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 11, hvori det foreslås, at henvisningstaxametret udgår af lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Det henvises i øvrigt til afsnit 3.9. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Kapiteloverskriften til kapitel 6 i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse lyder samarbejde og rådgivning.

Det foreslås, at der efter rådgivning indsættes et m.m.

Der er med "m.m." tale om en ordensmæssig tilføjelse til overskriften, idet kapitlet også indeholder henvisning til bestemmelser i lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. om kapacitetsfastsættelse og elevfordeling.

Til nr. 3

Af § 34 a, stk. 3, fremgår det, at de institutioner, der er godkendt til at udbyde en eller flere af de i stk. 5, nr. 3-5, nævnte ungdomsuddannelser i regionen,

UDKAST

samarbejder med regionsrådet og med andre institutioner, der udbyder ungdomsuddannelser, om den i stk. 1 nævnte koordinering.

Det foreslås, at "de" ændres til: "den", "3-5" til: "5" og "nævnte ungdomsuddannelser" til: "nævnte ungdomsuddannelse" i bestemmelsen.

Det foreslåede har sammenhæng med og er en konsekvens af det foreslåede § 1, nr. 10, hvorved de forpligtende samarbejder erstattes af gymnasiesamarbejdet. Samtidig bliver de erhvervsgymnasiale uddannelser som noget nyt omfattet af de kommende regler for kapacitetsfastsættelse og elevfordeling.

Det foreslåede vil indebære, at bestemmelsen fremover alene omfatter samarbejdet omkring grundforløbene i erhvervsuddannelserne. Samarbejdet mellem regionsråd og institutioner omkring de erhvervsgymnasiale ungdomsuddannelser rykkes med det foreslåede § 2, nr. y, til at skulle foregå i de i lovforslagets § 1, nr. 10, foreslåede gymnasiesamarbejder.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 10, § 2, nr. 3, og bemærkningerne hertil og afsnit 3.6 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Af § 34 a, stk. 4, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, fremgår det, at samarbejdet efter stk. 3 mellem de institutioner, som udbyder de i stk. 5, nr. 1-2, nævnte uddannelser og regionsrådet dog foregår gennem de forpligtende samarbejder, som er nævnt i § 14 i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Det foreslås, at henvisningen i bestemmelsen til stk. 5, nr. 1-2 ændres til nr. 1-4, og at forpligtende samarbejder ændres til gymnasiesamarbejdet.

Det foreslåede har sammenhæng med og er en konsekvens af det foreslåede § 1, nr. 10, hvorved de forpligtende samarbejder erstattes af gymnasiesamarbejdet. Samtidig bliver de erhvervsgymnasiale uddannelser som noget nyt omfattet af de kommende regler for kapacitetsfastsættelse og elevfordeling.

Det foreslåede vil indebære, at samarbejdet for regionsråd og institutioner omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse omkring de gymnasiale ungdomsuddannelser, herunder nu også de erhvervsgymnasiale ungdomsuddannelser, vil skulle foregå gennem de i lovforslagets § 1, nr. x, foreslåede gymnasiesamarbejder.

UDKAST

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 10, § 2, nr. 2, og bemærkningerne hertil og afsnit 3.6. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Af § 34 a, stk. 6, fremgår det, at § 8, stk. 2, § 11, § 12 og § 12 a i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelse og almen voksenuddannelse m.v. finder tilsvarende anvendelse for udbud af uddannelsen til almen studentereksamen og udbud af uddannelsen til hf-eksamen på institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Det foreslås, at § 34 a, stk. 6, justeres, således at »§ 8, stk. 2, § 11, § 12 og § 12 a« ændres til: »§ 8, stk. 2 og 3 om kapacitetsfastsættelse, § 8 b om flytning af kapacitet og § 11-12 b om elevfordeling« og at der i bestemmelsen efter »hf-eksamen« indsættes: »samt uddannelsen til merkantil studentereksamen og uddannelsen til teknisk studentereksamen«.

Baggrunden for forslaget er ønsket om, at de erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx) omfattes af samme regelsæt som de almengymnasiale uddannelser (stx og 2-årig hf).

Det foreslåede vil via en henvisning fra lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse til bestemmelser om kapacitetsfastsættelse, kapacitetsflytning og elevfordeling i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse indebære, at de almengymnasiale uddannelser omfattes af samme regelgrundlag. Elever, der søger de erhvervsgymnasiale uddannelser, vil således fremadrettet indgå i den centrale elevfordeling, og institutioner omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse med udbud af de erhvervsgymnasiale uddannelser vil fremadrettet ikke frit kunne optage elever til de erhvervsgymnasiale uddannelser, men vil være underlagt kapacitetsstyring og den centrale elevfordelingsmodel, jf. afsnit 3.1. og 3.2. i de almindelige bemærkninger. Det vil tillige indebære, at institutioner omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse ikke vil kunne anvende ventelister for ansøgere til erhvervsgymnasiale uddannelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Af § 30 a i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan pålægge bestyrelsen for en institution at indgå en indsatsaftale med ministeren, hvis det konstateres, at kvaliteten af en institutions undervisning eller uddannelse er utilstrækkelig. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at blandt andet mål for kvaliteten af undervisningen eller uddannelsen og de foranstaltninger, der er nødvendige for at rette op på den utilstrækkelige kvalitet skal fastsættes i indsatsaftalen. Af bestemmelsens stk. 5 fremgår det, at børne- og undervisningsministeren kan nedlægge en institution, jf. § 2, stk. 2, hvis den ikke inden for en 3-årig periode har indfriet de fastsatte mål i den med ministeren indgående indsatsaftale, jf. stk. 1 og 2. Ministeren kan endvidere træffe afgørelse om sammenlægning eller spaltning af en institution. Ved sammenlægning eller spaltning af institutionen i medfør af denne bestemmelse udøver ministeren på bestyrelsens vegne de beføjelser, som bestyrelsen har i medfør af § 4. Af bestemmelsens stk. 6 fremgår det, at nedlægges, sammenlægges eller spaltes en institution i medfør af stk. 5, kan børne- og undervisningsministeren pålægge en eller flere andre institutioner at optage alle eller en del af de elever, som har påbegyndt deres uddannelse på den nedlagte, sammenlagte eller spaltede institution.

Det foreslås, at der efter § 30 b indsættes en § 30 c, hvoraf fremgår, at børne- og undervisningsministeren kan pålægge bestyrelsen for en institution at udarbejde en genopretningsplan, hvis institutionen i tre på hinanden følgende år ikke har opnået en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet til den pågældende gymnasiale ungdomsuddannelse.

Det foreslås som *stk. 2*, at der i genopretningsplanen fastsættes konkrete mål og indsatser for genopretningen.

Det foreslås endvidere, som *stk. 3*, at børne- og undervisningsministeren efter høring af regionsrådet, jf. § 34 b, stk. 2, kan nedlægge en institution eller en afdeling, hvis institutionen de efterfølgende to år efter genoprettelsesplanens iværksættelse ikke formår at tiltrække en andel af 1. prioritetsansøgere til den pågældende gymnasiale uddannelse på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet.

Det foreslås endelig som *stk. 4*, at nedlægges en institution eller en afdeling i medfør af stk. 3, kan børne- og undervisningsministeren pålægge en eller flere institutioner at optage alle eller en del af de elever, som har påbegyndt deres uddannelse på den nedlagte institution eller afdeling.

Baggrunden for forslaget er et ønske om et nyt styrings- og opfølgingsredskab, således at der vil kunne sættes ind over for institutioner, der vedvarende har problemer med at tiltrække ansøgere. Formålet er således at forpligte bestyrelsen til at iværksætte initiativer til at få en større andel af 1. prioritetsansøgere.

Det foreslåede *stk. 1*, vil indebære, at børne- og undervisningsministeren kan give en institution et pålæg om at udarbejde en genopretningsplan, hvis det konstateres, at institutionen eller en af dens afdelinger i en periode på tre år ikke formår at tiltrække en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet til den pågældende uddannelse. Der vil blive taget udgangspunkt i den enkelte uddannelse, opgjort år for år og på den enkelte afdeling.

Med det foreslåede *stk. 2*, fastsættes målene for den indholdsmæssige ramme for genopretningen via konkrete mål og indsatser. Heri kan indgå vurdering af campusdannelse, fagudbud, ansøgning om nye udbud på samme adresse, tættere samarbejde med folkeskolerne i området, samarbejde om lærerkræfter eller andet. En institution, der skal udarbejde en genopretningsplan vil – med afsæt i institutionens egne databaserede analyser og strategiske refleksioner – skulle fastsætte en række mål, der skal være styrende for de indsatser og initiativer, som institutionen planlægger at iværksætte for at imødegå det aktuelle udfordringsbillede, som tegnes. Det skal fremgå af planen, hvordan indsatserne forventes implementeret (tidsplan) samt hvordan planens enkelte elementer forventes organisatorisk forankret, og hvordan medarbejdere samt elever og kursister inddrages. Derudover skal det angives, hvordan der i løbet af perioden bliver evalueret og fulgt op på indsatserne og initiativerne. De mål og indsatser, der arbejdes med, skal bidrage til at styrke den faglige udvikling samt lærings- og studiemiljøet som helhed. Endvidere kan det indgå som en del af genopretningen, at der iværksættes indsatser med fokus på faglig udvikling og pædagogiske tiltag samt indsatser til forbedring af læringsmiljø og elevtrivsel.

Det foreslåede *stk. 3*, vil indebære, at børne- og undervisningsministeren efter høring af regionsrådet kan nedlægge en institution. Hvor der er tale om en institution med flere afdelinger eller uddannelsesudbud, vil et udbud såvel som en afdeling kunne nedlægges. Det er en forudsætning for nedlæggelsen, at regionsrådet er blevet hørt, og at institutionen i en periode på tre år ikke har opnået en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af

institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet, og at institutionen de efterfølgende to år ved at iværksætte tiltag ikke har formået at tiltrække 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet. En evt. nedlæggelse af en institution, afdeling eller udbud efter denne bestemmelse vil således første gang kunne komme på tale fra skoleåret 2028/2029. Institutionen vil blive hørt som led i børne- og undervisningsministeriets sagsoplysning. Ministeren vil på baggrund af regionens indstilling kunne træffe beslutning om at nedlægge en institution, afdeling eller udbud, hvis betingelserne herfor er opfyldt, uanset om regionen har indstillet, at institutionen, afdelingen eller udbuddet nedlægges eller ikke nedlægges. I praksis vil nedlæggelse af et uddannelsesudbud ske i form af tilbagekaldelse af udbudsgodkendelsen.

Det foreslåede *stk. 4*, vil indebære, at hvis børne- og undervisningsministeren nedlægger en institution efter *stk. 3*, så vil børne- og undervisningsministeren kunne pålægge en eller flere andre institutioner, at optage alle eller en del af de elever, som har påbegyndt deres uddannelse på den nedlagte institution. Af hensyn til eleverne, vil der i relevant omfang være tale om institutioner i den nedlagte institutions nærområde.

Det foreslåede har sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 4, hvori det foreslås at regionsrådet skal have en indstillingspligt til børne- og undervisningsministeren om, hvorvidt en institution indstilles nedlagt som følge af for få 1. prioritetsansøgere.

Det henvises i øvrigt til lovforslagets §1, nr. 6 og nr. 12, og afsnit 3.7. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Af § 34 b i lov institutioner for erhvervsrettet uddannelse fremgår det, at regionsrådet afgiver indstilling til børne- og undervisningsministeren om den stedlige placering i regionen af nye uddannelsessteder for uddannelsen til almen studentereksamen, 2-årig uddannelse til almen studentereksamen, uddannelsen til hf-eksamen, hf-enkeltfag og uddannelsen til international baccalaureate.

Det foreslås, at der i § 34 b, som *stk. 2* indsættes, at regionsrådet efter høring af den berørte institution afgiver indstilling til børne- og undervisningsministeren om, hvorvidt en institution eller en afdeling bør nedlægges, hvis den efter iværksættelse af en genopretningsplan, jf. § 30 c, de efterfølgende

UDKAST

to år ikke formået at opnå en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet til den eller de pågældende uddannelser.

Baggrunden for forslaget er et ønske om et nyt styrings- og opfølgningsredskab, således at der vil kunne sættes ind over for institutioner, der vedvarende har problemer med at tiltrække ansøgere.

Det foreslåede *stk. 2*, vil indebære en ændring i regionsrådets kompetenceområde inden for den opgave, de allerede har i dag i forhold til koordineringen af ungdomsuddannelserne, idet de nu skal forholde sig til, hvorvidt en institution eller en afdeling, hvortil børne- og undervisningsministeren har godkendt et udbud, indstilles nedlagt. Overvejelser i forhold til demografi og uddannelsesdækning bør bl.a. indgå i indstillingen. Hvor iværksættelse af genopretningsplanen alene har vedrørt en afdeling eller et udbud under en institution, vil en indstilling alene kunne knytte sig til det pågældende udbud eller til den pågældende afdeling

Det foreslåede har sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 6, hvori det foreslås, at børne- og undervisningsministeren kan pålægge bestyrelsen for en institution at udarbejde en genopretningsplan, hvori der fastsættes mål for genopretning, børne- og undervisningsministeren kan nedlægge en institution og øvrige institutioner kan pålægges at optage alle eller dele af de elever, som har påbegyndt deres uddannelse på den nedlagte institution.

Det henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 6 og nr. 12, og afsnit 3.7. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Af § 12, stk. 5, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. fremgår det, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om fordelingen af elever og kursister mellem institutionerne, herunder om fordelingsudvalg, og om henvisning af elever til institutioner godkendt efter lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. dog § 12 a.

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse om optagelse på de almengymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser. Bekendtgørelsens § 31 fastsætter, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan godkende, at en institution har en særlig

profil med den virkning, at individuelle faglige forudsætninger hos ansøgere, der er relevante for den særlige profil, kan indgå som fordelingskriterium. Af samme bestemmelses stk. 2 fremgår det, at institutionen sender sin ansøgning herom til fordelingsudvalget. Udvalget videresender med en udtalelse fra udvalget ansøgningen til styrelsen senest den 1. november i året før det skoleår, hvorfra den særlige profil ønskes at gælde. Af stk. 3 fremgår det, at styrelsen kan godkende ansøgningen når 1) institutionen har et helt særligt uddannelses tilbud, 2) dette tilbud omfatter tilbud både inden og uden for rammerne af den almindelige undervisning og 3) tilbuddet bygger på særlige faglige forudsætninger hos eleverne.

Tilsvarende har ikke været muligt for institutioner for erhvervsrettet uddannelse med udbud af erhvervsgymnasiale uddannelser.

Det foreslås, at det i en ny § 34 c, fastsættes, at regionsrådet kan godkende en institution efter denne lov til at være et profilgymnasium med den virkning, at ansøgere, der er relevante for den særlige profil kan få forrang til at få reserveret en foreløbig plads på institutionen eller en konkret afdeling som profilelev. En institution eller en afdeling skal have en særligt stærk faglig profil for at kunne blive godkendt som profilgymnasium. Regionsrådet kan ved godkendelsen fastsætte et loft over institutionens eller afdelingens andel af profilelever. Regionsrådet kan tilbagekalde en godkendelse efter 1. pkt.

Det foreslås som *stk. 2*, at regionsrådet i forbindelse med behandling af en ansøgning om at få profilstatus skal overveje, i hvilket omfang en godkendelse kan resultere i en skævvridning af elevsammensætningen eller elevsøgningen og løbende monitorerer om godkendte profilgymnasier og de omkringliggende institutioner får en skæv elevsammensætning.

Det foreslås endvidere som *stk. 3*, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte et loft over institutionens andel af profilelever, ændre det loft over institutionens andel af profilelever, som regionsrådet har fastsat, suspendere optaget af profilelever på institutionen i et eller flere år eller tilbagekalde institutionens godkendelse som profilgymnasium.

Endelig foreslås som *stk. 4*, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler for institutionernes ansøgning og regionsrådets godkendelse til profilgymnasium, herunder om kriterier og vilkår for godkendelse, loft for antal profilelever, tilbagekaldelse af godkendelse, krav til faglige rammer og frister.

Baggrunden for forslaget er et ønske om, at også institutioner for erhvervsrettet uddannelse med udbud af erhvervsgymnasiale uddannelser vil skulle kunne godkendes til profilgymnasium af regionerne.

Det foreslåede *stk. 1* vil indebære, at beføjelsen til at godkende profilgymnasier ligger hos regionsrådet. At være profilgymnasium indebærer, at ansøgere, der er relevante for den særlige profil kan få reserveret en plads forud for andre ansøgere. Hvor udbuddet foregår på en afdeling af en institution, vil godkendelsen knytte sig til den pågældende afdeling.

En institution eller en afdeling skal have en særligt stærk profil for at kunne blive godkendt til profilgymnasium. Med en særlig stærk profil forstås en særlig stærk faglig profil inden for et fagligt område fx musik, naturvidenskab eller sprog. Det kan fx være et gymnasium, som udbyder og prioriterer at oprette stærke naturvidenskabelige studieretninger med flere naturvidenskabelige fag på A-niveau for at opnå en særlig stærk faglig profil inden for netop dette felt. Det er institutionen selv, der skal ansøge om godkendelse og godtgøre, at de har en særlig stærk faglig profil.

Regionerne vil i forbindelse med godkendelse af profilgymnasier skulle sikre, at godkendelserne som udgangspunkt ikke medfører en skæv elevsammensætning på de pågældende eller omkringliggende institutioner. Regionsrådet vil endvidere bl.a. skulle tage hensyn til, at andelen af profilelever ikke bliver så høj, at der ikke længere er plads til elever bosat i området, da disse elever potentielt kan få langt til en anden gymnasial afdeling. Regionerne kan undlade at godkende en ansøgning fra en institution om at få profilstatus.

Det er op til den enkelte region, hvor mange profilgymnasier, der godkendes.

Det foreslåede *stk. 1, 2. pkt.*, vil indebære, at regionsrådet ved godkendelsen kan fastsætte et loft over institutionens eller afdelingens andel af profilelever. Et fastsat loft i forbindelse med en godkendelse vil bl.a. kunne medvirke til, at undgå en skævvridning af lokalsammensætningen i et område.

Det foreslåede *stk. 1, 3*, vil indebære, at en institution får inddraget sin godkendelse til at være profilgymnasium. En tilbagekaldelse af en tidligere god-

UDKAST

kendt profilstatus vil bl.a. kunne ske, hvis regionsrådet vurderer, at institutionens profilstatus er uhensigtsmæssig i forhold til den overordnede målsætning om at sikre en mere balanceret elevsammensætning.

Det foreslåede *stk. 2*, vil indebære, at regionsrådet forpligtes til i forbindelse med behandling af en ansøgning om at få profilstatus at overveje risikoen for, at en godkendelse kan resultere i en skævvridning af elevsammensætningen eller elevsøgningen og løbende monitorerer om godkendte profilgymnasier og de omkringliggende institutioner får en skæv elevsammensætning.

Det foreslåede *stk. 3* vil indebære, at børne- og undervisningsministeren får et redskab til at kunne gribe ind, hvis ministeren vurderer, at et profiludbud ikke fungerer efter hensigten. Fastsættelse af et loft vil hovedsageligt finde anvendelse i afstandszoner, idet fordelingsmekanismen som udgangspunkt vil sikre en balanceret elevsammensætning i fordelingszonerne.

Det foreslåede *stk. 4* vil indebære, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler for ordningen. Det forventes, at bemyndigelsen vil blive anvendt til blandt andet fastsættelse af vilkår for en godkendelse, herunder bl.a. regler om håndtering af nuværende profilgymnasier og procedure, herunder fx tidspunkt for, hvornår regionsrådet senest vil skulle have indmeldt et profilgymnasium til Børne- og Undervisningsministeriet og tidspunkt for regionens fastsættelse af eventuelt loft for institutionens andel af profilelever og eventuel tilbagekaldelse af en godkendelse.

Tilsvarende forslag til bestemmelse foreslås indarbejdet i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Det henvises i øvrigt til lovforslagets §1, nr. 7, og bemærkningerne hertil, og afsnit 3.5. i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

Det fremgår af § 8 b, stk. 1, 1. pkt., i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, at en institution beliggende i Aarhus, Albertslund, Ballerup, Brøndby, Dragør, Frederiksberg, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Greve, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Københavns, Lyngby-Taarbæk, Odense, Rudersdal, Rødovre, Tårnby eller Vallensbæk kommune

UDKAST

modtager uanset tilskudsbestemmelserne i denne lov ikke aktivitetsafhængige tilskud fra Børne- og Undervisningsministeriet for det antal elever, der overstiger antallet af elever de modtog tilskud for i december i det år, hvor de havde det højeste antal elever i skoleårene 2018/19, 2019/20, 2020/21 og 2021/22, bortset fra institutioner, som er Team Danmark-uddannelsespartner.

Det foreslås, at det efter stk. 1, som nyt *stk. 2* indsættes, at efter regler fastsat i medfør af § 11 e, stk. 3, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. kan institutioner beliggende i de i stk. 1 nævnte kommuner overgå fra at være beliggende i en fordelingszone til at være beliggende i en afstandszone, jf. § 11 e, stk. 2, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., og således undtages fra stk. 1.

Baggrunden for forslaget er, at det af elevfordelingsaftalen fremgår, at loftet vil skulle ophøre med at gælde for gymnasier, som er beliggende i en zone, som i løbet af perioden overgår fra fordelingszone til afstandszone. Af lov-bemærkningerne til § 8 b i lov nr. X, jf. xxx, hvorved tilskudsloftet blev implementeret, fremgår det, at en sådan ordning forventes at blive anordnet i forbindelse med lovforslag om den endelige model for elevfordeling.

Det foreslåede nye stykke vil indebære, at private gymnasier, der overgår fra at være beliggende i en fordelingszone til at være beliggende i en afstandszone, ikke omfattes af tilskudsloftet fra det tidspunkt, hvor zonen overgår til at blive afstandszone.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10. i de almindelige bemærkninger

Til nr. 2

Det følger af § 15 i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, at børne- og undervisningsministeren betaler undervisningsafgiften for elever og kursister, som er henvist til private gymnasieskoler og hf-kurser af fordelingsudvalget, jf. lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., og for kursister på private studenterkurser, hvis der ikke er et studenterkursus inden for den offentlige forvaltning mindre end 20 km fra det private kursus. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om betalingen, herunder om et maksimalt beløb.

UDKAST

Det foreslås, at "for elever og kursister, som er henvist til private gymnasieskoler og hf-kurser af fordelingsudvalget, jf. lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., og" udgår af bestemmelsen.

Baggrunden for det foreslåede er, at fordelingsudvalgene ønskes nedlagt som følge af elevfordelingsaftalen.

Det foreslåede vil som en konsekvens af nedlæggelsen af fordelingsudvalgene og etablering af en ny elevfordelingsmodel indebære, at muligheden for henvisning af elever og kursister til private gymnasieskoler og hf-kurser af fordelingsudvalg, jf. lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., ophører. Det bemærkes i den forbindelse, at der de senere år ikke har været tilfælde, hvor et fordelingsudvalg har henvist elever til institutioner med udbud af den treårige uddannelse til almen studentereksamen eller toårig uddannelse til hf-eksamen. Muligheden for, at børne- og undervisningsministeren betaler undervisningsafgiften for kursister på private studenterkurser, hvis der ikke er et studenterkursus inden for den offentlige forvaltning mindre end 20 km fra det private kursus, bevares.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 10 og afsnit 3.2. i de almindelige bemærkninger.

Til § 4

Til nr. 1

Det fremgår af § 14 b, stk. 1 i lov om de gymnasiale uddannelser, at bortset fra skift af institution i forbindelse med skift af uddannelse, kan skift af institution, når ansøgeren har fået reserveret en foreløbig plads eller er blevet endelig optaget på en institution på en gymnasial uddannelse kun ske i forbindelse med en flytning, hvor ansøgeren eller eleven får mere end 60 minutters transporttid fra den nye bopæl til den institution, hvor ansøgeren eller eleven har fået tildelt plads eller er endeligt optaget, eller hvis der er problemer med ansøgerens eller elevens trivsel på den institution, hvor ansøgeren eller eleven har fået tildelt plads eller er endeligt optaget.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 68 som fremsat, side 18, at det ved skift af bopæl er lederen på den modtagende afdeling/institution, der vurderer, om transporttidskrite-

riet er opfyldt. Det fremgår endvidere, at opgørelsen af transporttid forventes at blive nærmere defineret i et kommende lovforslag til implementering af en samlet elevfordelingsmodel.

Det foreslås, at det som et nyt § 14 b, stk. 3, fastsættes, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om opgørelse af transporttid.

Det foreslåede stk. 3 vil indebære, at børne- og undervisningsministeren vil kunne fastsætte regler om, hvordan transporttiden skal opgøres. Det vil stadig være lederen på den modtagende afdeling/institution, der vurderer, om transporttidskriteriet er opfyldt, men det vil skulle ske inden for de rammer, som fastsættes af børne- og undervisningsministeren. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det som led i implementering af den ny elevfordelingsmodel på de gymnasiale uddannelser, foreslås, at transporttid i den nye elevfordelingsmodel vil blive opgjort som den estimerede rejsetid fra ansøgerens bopæl til afdelingens adresse (vejpunkt til vejpunkt) med enten offentlig transport eller cykel, jf. § 11 h, stk. 4 i lovforslagets § 1, nr. 8. Det er den af de nævnte transportformer, der har den korteste estimerede transporttid, der vil skulle lægges til grund ved vurdering af transporttiden.

Det er hensigten, at der med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i § 14 b, stk. 3 i lov om de gymnasiale uddannelser vil blive fastsat regler om, hvordan lederen skal opgøre transporttiden.

Til nr. 2

Efter gældende regler skal institutioner med 3-årige gymnasiale uddannelser udbyde et antal studieretninger fra oversigten i bilag 1 til lov om de gymnasiale uddannelser, som står i rimeligt forhold til antallet af elever på uddannelsen på institutionen, og institutionens leder skal oprette studieretninger fra oversigten, jf. samme lovs § 26, stk. 1 og 2. Ingen elever har krav på at få opfyldt sit ønske om studieretning, og institutionen behøver ikke nødvendigvis at oprette alle de udbudte studieretninger. Eleverne vælger studieretning i afslutningen af grundforløbet, som varer 3 måneder, jf. lovens § 20, stk. 1. Efter § 9, stk. 3 i bekendtgørelse om optagelse på de gymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser, kan en ansøger til 3-årig stx opnå forrang til at blive optaget på en institution, som udbyder en studieretning, der udbydes sjældent i institutionens geografiske område, forudsat det sker for at sikre et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger for eleverne i det pågældende geografiske område og af hensyn til en hensigtsmæssig klassedannelse i studieretningsforløbene, jf. § 20 og § 26 i lov om de gymnasiale uddannelser.

Det er hensigten, at ansøgere også i den nye elevfordelingsmodel skal kunne opnå forrang til at blive optaget på en afdeling, som udbyder en sjælden studieretning, hvis ansøgeren i forbindelse med ansøgning om optagelse tilkendegiver ønske om forrang til en sjældent udbudt studieretning, jf. bemærkningerne til § 11 h, *stk. 5* i dette lovforslags § 1, nr. 8. Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at ansøgere skal kunne opnå forrang til at blive optaget på afdelinger med sjældent udbudte studieretninger, og at ansøgerne i udgangspunktet vil blive bundet til sjældent udbudte studieretninger, hvis de bliver oprettet. Baggrunden for at binde eleverne til de sjældent udbudte studieretninger er, at ansøgerne ikke skal kunne omgå den nye elevfordelingsmodel ved at opnå forrang til en populær institution/afdeling ved at ønske en sjælden udbudt studieretning, for så alligevel at vælge en anden studieretning ved udløbet af grundforløbet.

Det foreslås på den baggrund, at det som et nyt § 20, *stk. 2*, fastsættes, at elever, som i forbindelse med ansøgning om optagelse på de 3-årige uddannelser til teknisk, merkantil og almen studentereksamen (htx, hhx eller stx), har tilkendegivet, at de ønsker at vælge en sjælden studieretning ved udløbet af grundforløbet, er bundet til denne studieretning, hvis eleverne har fået forrang til at blive optaget på institutionen på grund af studieretningsønsket, og institutionen opretter studieretningen.

Det foreslåede *stk. 2* vil indebære, at elever, som i forbindelse med ansøgning om optagelse på de 3-årige gymnasiale uddannelser har søgt og opnået forrang til at blive optaget på en institution/afdeling, som har udbudt en sjælden studieretning, vil blive bundet til den sjældne studieretning, hvis institutionen beslutter at oprette studieretningen. Disse elever vil således ikke, som andre elever, først vælge studieretning ved afslutningen af grundforløbet.

Til nr. 3

Det fremgår af § 20, *stk. 3* i lov om de gymnasiale uddannelser, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om valget af studieretning ved afslutningen af grundforløbet, jf. *stk. 1*, og om kravene til almen studentereksamen i den 2-årige uddannelse, jf. *stk. 2*, herunder hvilke fag der udgår af den obligatoriske fagrække, jf. § 25.

Det foreslås, at der i § 20, *stk. 3*, der bliver *stk. 4*, efter »ved afslutningen af grundforløbet, jf. *stk. 1*,« indsættes: »om hvilke studieretninger eleverne kan blive bundet til, jf. *stk. 2*,«.

UDKAST

Den foreslåede ændring af stk. 3, der bliver stykke 4, vil indebære, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilke studieretninger på de 3-årige gymnasiale uddannelser, der skal betragtes som sjældne, og dermed være studieretninger, som eleverne bliver bundet til, hvis de i optagelsesprocessen har opnået forrang til at blive optaget på institutionen på grund af den sjældne studieretning. Det er hensigten, at det fortsat vil indgå som et centralt element i vurderingen af, om der er tale om en sjælden studieretning, om studieretningen udbydes sjældent i institutionens geografiske område, og at det er for at sikre et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger for eleverne i det pågældende geografiske område og af hensyn til en hensigtsmæssig klassedannelse i studieretningsforløbene.

Det foreslås endvidere i § 20, *stk. 3*, der bliver *stk. 4*, at »jf. stk. 2« ændres til: »jf. stk. 3«. Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at der foreslås indsat et nyt *stk. 2* i bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2. i de almindelige bemærkninger

Til § 5

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2022, jf. dog *stk. 2-4*.

Det foreslås i *stk. 2*, at § 1, nr. 3 og 4, træder i kraft den 1. juli 2026. Der er tale om de bestemmelser, der regulerer kapacitetsfastsættelsen, og hvorved fastsættelsen heraf overgår til regionsrådet.

Det foreslås i *stk. 3*, at børne- og undervisningsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 4, nr. 2 og 3 om at elever vil blive bundet til en sjælden studieretning, hvis eleverne har fået forrang til at blive optaget på institutionen på grund af studieretningsønsket, og institutionen opretter studieretningen. Det er hensigten, at bestemmelserne først sættes i kraft efter næste folketingsvalg af respekt for de dele af gymnasieforligskredsen, som ikke har ønsket at tiltræde aftalen bag lovforslaget.

Det foreslås i *stk. 4*, at loven ikke finder anvendelse på ansøgninger til skoleåret 2022/23. Sådanne ansøgninger skal behandles efter de hidtil gældende regler.

Det foreslås i *stk. 5*, at børne- og undervisningsministeren for skoleåret 2023/24 kan beslutte, at elevfordelingen efter loven suspenderes, hvis der

UDKAST

foreligger særlige forhold, som vurderes at gøre dette nødvendigt. Forventningen er, at it-understøttelsen af elevfordelingen vil være rettidigt og stabilt oppe at køre til optaget 2023/24, men bestemmelsen vil fx kunne finde anvendelse, hvis der skulle opstå problemer i forhold til it-understøttelsen af elevfordelingen. De hidtil gældende regler vil i så fald finde anvendelse.

Det bemærkes, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, da lovene, som foreslås ændret ikke gælder for Færøerne og Grønland og heller ikke kan sættes i kraft for disse landsdele ved kgl. anordning.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om ..., jf. lovbekendtgørelse nr. ... af ..., som ændret ved lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:</p>
§ X. ...	1. § X affattes således: »§ X. ...«.
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>I lov om ..., jf. lovbekendtgørelse nr. ... af ..., som senest ændret ved lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:</p>
§ X. ...	1. ...
	<p style="text-align: center;">§ 3</p> <p>I lov om ..., jf. lovbekendtgørelse nr. ... af ..., som ændret bl.a. ved lov nr. ... af ... og senest ved lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:</p>
§ X. ...	1. ...